

අබ්හිද්ධම්මපිටක

၆၆

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនាមិយបិដក
បដ្ឋាន បឋមភាគ
៩៤

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

PAṬHAMABHĀGA

94

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសឡ្យាថាធិបតី បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសឡ្យាថ ធិបតី នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំមកហើយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលវ័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធភាពា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

VATT Botum Dhammayutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បឋមភាគ

៧៤

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មាតិកានិក្ខេបវារោ^(១)

[១] ហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណប្បច្ចយោ អធិ-
បតិប្បច្ចយោ អនន្តរប្បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយោ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយោ និស្សយប្ប-
ច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយោ បច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយោ អាសេវនប្បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយោ វិចា-
កប្បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយោ ឈា-
នប្បច្ចយោ មក្កប្បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយោ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយោ នត្ថិប្បច្ចយោ វិកតប្បច្ច-
យោ អវិកតប្បច្ចយោ ។

បច្ចយវិកង្កវារោ^(២)

[២] ហេតុប្បច្ចយោតិ ហេតុ ហេតុសម្បយុត្ត-
កានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោតិ ។

១ ម. បច្ចយុទ្ធសោ ។ ២ ម. បច្ចយនិទ្ធសោ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បឋមភាគ

សូមនមស្ការព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

មាតិកានិក្ខេបវារៈ

[១] ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរ-
ប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ និស្ស-
យប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ វិបាកប្បដ្ឋយ អាហារប្បដ្ឋយ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បដ្ឋយ ឈានប្បដ្ឋយ មគ្គប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ អត្ថិប្បដ្ឋយ នត្ថិប្បដ្ឋយ វិគតប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

បច្ចយវិភង្គវារៈ

[២] ពាក្យថា ហេតុប្បដ្ឋយ បានដល់ហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុផល នៃពួករូបដែលតាំងឡើងអំពី
ធម៌នោះផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣] អារម្មណាប្បច្ចយោតិ រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណា
 ណាណតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណាណតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ កន្ទាយតនំ ឃានវិញ្ញាណាណតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណព្វ ធម្មានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ រសា-
 យតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាណតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ
 ធម្មានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណាណតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនំ សន្ទាយតនំ
 កន្ទាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋព្វាយតនំ មនោណតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សព្វេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណាណតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណព្វ ធម្មានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ
 យំ ធម្មំ អារត្ត យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេត-
 សិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

[៣] ពាក្យថា អារម្មណប្បច្ច័យ បានដល់រូបាយតនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយចក្កវិញ្ញាណ-
 ធាតុនោះផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សោតវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឃាន-
 វិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះផង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុផង
 នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ គន្ធាយតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋព្វា-
 យតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោ-
 ធាតុនោះផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ទាំងពួង ជាបច្ច័យ នៃ
 មនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកធម៌ណា ៗ ប្រារព្ធនូវធម៌ណា ៗ
 ហើយកើតឡើង ពួកធម៌នោះ ៗ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌
 នោះ ៗ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

បច្ចយវិកង្កវាពោ

[៤] អធិបតិប្បច្ចយោតិ ឆន្ទាធិបតិ ឆន្ទសម្បយុត្ត-
 កានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិរិយាធិបតិ វិរិយសម្បយុត្តកានំ
 ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចិត្តាធិបតិ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំស-
 មុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិម័-
 សាធិបតិ វិម័សសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណ-
 ណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ យំ
 ធម្មំ ករុំ កត្វា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្ត-
 ចេតសិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ
 ធម្មានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៥] អនន្តរវប្បច្ចយោតិ ចក្កវិញ្ញាណាធាតុ តំ-
 សម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណញ្ច ធម្មានំ អនន្តរវប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោ-
 ធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណាធាតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណញ្ច ធម្មានំ អនន្តរវប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សោតវិញ្ញាណាធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-
 ធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ច ធម្មានំ អនន្តរវប្បច្ចយេន

បច្ចយវិកង្ការៈ

[៤] ពាក្យថា អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ឆន្ទាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឆន្ទៈផង នៃពួករូបដែលកើតអំពីឆន្ទៈនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិរិយាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ វិរិយៈផង នៃពួករូបដែលកើតអំពីវិរិយៈនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចិត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្តផង នៃពួករូបដែល កើតអំពីចិត្តនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិមំសាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក ធម៌ដែលប្រកបដោយវិមំសៈផង នៃពួករូប ដែលកើតអំពីវិមំសៈនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ពួកធម៌ណា ៗ ធ្វើនូវធម៌ណា ៗ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ពួកធម៌នោះ ៗ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ នោះ ៗ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥] ពាក្យថា អនន្តរប្បច្ច័យ បានដល់ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួក ធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុ ផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សោតវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួក ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

បច្ចយោ មនោទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-
 វិញ្ញាណទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ យានវិញ្ញាណទាតុ តំសម្ប-
 យុត្តកា ច ធម្មា មនោទាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 នព្វ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ មនោ-
 ទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណទា-
 តុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ជីវ្ហវិញ្ញាណទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា
 មនោទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ មនោទាតុ តំសម្បយុត្តកា
 ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ
 ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណ-
 ទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោទាតុយា តំ-
 សម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 មនោទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណ-
 ទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិ-
 មានំ កុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ឃានវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កាយវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ។

បច្ចយវិកង្កវាពោ

បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
 អព្យាកតានំ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
 អកុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អព្យាកតានំ
 ធម្មានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-
 កតា ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អព្យាកតានំ ធម្មា-
 នំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-
 កតា ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា
 ធម្មា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ យេសំ យេសំ ធម្មានំ
 អនន្តរា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តចេតសិកា
 ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៦] សមនន្តរវ្យច្ចយោតិ ចក្កវិញ្ញាណធាតុ
 តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកានញ្ច ធម្មានំ សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ

បច្ចយវិកង្ការៈ

ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអកុសល-
ធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
ពួកអកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌
ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
កុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជា
បច្ច័យ នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកធម៌ណា ។
កើតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃពួកធម៌ណា ។ ពួកធម៌នោះ ។ គឺចិត្តចេតសិកធម៌
ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌នោះ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៦] ពាក្យថា សមនន្តរប្បច្ច័យ បានដល់ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួក
ធម៌ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង
នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

មនោទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណ-
 ទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សោតវិញ្ញាណទាតុ តំសម្បយុត្តកា
 ច ធម្មា មនោទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោទាតុ តំសម្ប-
 យុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណទាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកានព្វា ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 យានវិញ្ញាណទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-
 ទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ សមនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ មនោទាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា
 មនោវិញ្ញាណទាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជីវ្ហវិញ្ញាណទាតុ តំ-
 សម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោទាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 នព្វា ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោទាតុ
 តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណទាតុយា តំ-
 សម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 មនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ សោតវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃ
 ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ
 មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ឃានវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោ-
 ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយសម-
 នន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុ
 នោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ-
 ធាតុក្តី ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះ
 ផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 មនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌
 ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ

បច្ចយវិភង្គវារោ

កាយវិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-
 ធាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ សមនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច
 ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ
 ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សម-
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សម-
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា
 បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិ-
 មានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ
 បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិ-
 មានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

បច្ចយវិកង្ការៈ

កាយវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះ
 ផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 មនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែល
 ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ពួក
 កុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយសមនន្ត-
 រប្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 អកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអកុសលធម៌
 មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 កុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

យេសំ យេសំ ធម្មានំ សមនន្តរា យេ យេ ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ
តេសំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៧] សហជាតប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ធម្មា អរូបិណោ
អញ្ញមញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ
មហាក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឌីក្កន្តិក្ខណោ ឆាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧទាណា-
រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបិណោ ធម្មា
អរូបីនំ ធម្មានំ កក្កុ កាលំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កក្កុ កាលំ នសហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោតិ ។

[៨] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិ-
ណោ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-
ក្ខតា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឌីក្កន្តិក្ខណោ
ឆាមរូបំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ពួកធម៌ណា ។ កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ស្មើ នៃពួកធម៌ណា ។ ពួកធម៌
នោះ ។ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌នោះ ។ ដោយ
សមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧] ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ បានដល់ពួកធម៌ ៤ ដែល
មិនមានរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាកូត-
រូប ៤ ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ នាមរូប ជា
បច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួក
ចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទារូបទាំងឡាយ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល ពួកធម៌ដែលមានរូប ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកធម៌ដែលមិនមានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល ជាបច្ច័យ
ដោយនសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៨] ពាក្យថា អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មហាកូតរូប ៤ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

បច្ចយវិភង្គវាពោ

[៧] និស្សយប្បច្ចយោតិ ចត្តាពោ ខន្ធោ អរូបំនោ
អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តាពោ មហា-
ភូតា អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឱក្កន្តិ-
ក្ខណោ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ និស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាភូតា ឧបាទារូចានំ និស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទតុយា
តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណាទតុយា តំសម្បយុត្តកា-
នព្វា ធម្មានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ យានាយតនំ
យានវិញ្ញាណាទតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហវិញ្ញាណាទ-
តុយា តំសម្បយុត្តកានព្វា ធម្មានំ និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណាទតុយា តំសម្ប-
យុត្តកានព្វា ធម្មានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ រូបំ
និស្សាយ មនោទតុ ច មនោវិញ្ញាណាទតុ ច វត្តន្តិ តំ
រូបំ មនោទតុយា ច មនោវិញ្ញាណាទតុយា ច តំសម្ប-
យុត្តកានព្វា ធម្មានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

បច្ចយវិកង្ការៈ

[៧] ពាក្យថា និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ២ ដែលមិនមាន
 រូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មហាកូត្តរូប ២ ជា
 បច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា
 បច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 មហាកូត្តរូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោត-
 វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ
 ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 មនោធាតុក្តី មនោវិញ្ញាណធាតុក្តី អាស្រ័យនូវរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តទៅ
 រូបនោះ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌
 ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

[១០] ឧបនិស្សយប្បច្ចយោតិ បុរិមា បុរិមា កុ-
សលា ធម្មា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ កុសលាណំ ធម្មាណំ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
ធម្មា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អកុសលាណំ ធម្មាណំ កោសត្ថិ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
ធម្មា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អព្យាកតាណំ ធម្មាណំ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា
បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អកុសលាណំ ធម្មាណំ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា
បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ កុសលាណំ ធម្មាណំ កោសត្ថិ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
ធម្មា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អព្យាកតាណំ ធម្មាណំ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា
បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អព្យាកតាណំ ធម្មាណំ ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមាណំ
បច្ឆិមាណំ អកុសលាណំ ធម្មាណំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុគ្គលោបិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សេនាសនំបិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

[១០] ពាក្យថា ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ពួកកុសលធម៌មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួក
 កុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ខ្លះ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ។
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកអកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 អកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកអកុសលធម៌មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលធម៌ក្រោយ ។ ខ្លះ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួក
 អកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអព្យាកតធម៌
 ក្រោយ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុគ្គល ក៏ជា
 បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យដែរ សេនាសនៈ ក៏ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យដែរ ។

បច្ចយវិកង្កវាពោ

[១១] បុរេជាតប្បដ្ឋយោតិ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុវិញ្ញា-
 ណាណាតុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណ-
 ណាណាតុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណាណាតុ-
 យា តំសម្បយុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ជីវ្ហាយតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាណាតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កាយា-
 យតនំ កាយវិញ្ញាណាណាតុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ
 ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ រូចាយតនំ ចក្ខុ-
 វិញ្ញាណាណាតុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណាណា-
 តុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ កន្ទាយតនំ ឃានវិញ្ញាណាណាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកាណពូ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ រសា-
 យតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាណាតុយា តំសម្បយុត្តកាណពូ
 ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋញាយតនំ

បច្ច័យវិកង្ការៈ

[១១] ពាក្យថា បុរេជាតិប្បច្ច័យ បានដល់ចក្ខុយតនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ-
 ធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោត-
 វិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង
 ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង
 នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិ-
 ប្បច្ច័យ ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ កាយាយ-
 តនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 កាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះ
 ផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ-
 ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ
 បុរេជាតិប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ
 រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ច ធម្មានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនំ សន្ទាយតនំ
 កន្ទាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ មនោធាតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណញ្ច ធម្មានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុ ច វត្តន្តិ តំ រូបំ មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 ណញ្ច ធម្មានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ច ធម្មានំ កញ្ចិ-
 កាលំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កញ្ចិ កាលំ
 នបុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[១២] បច្ឆាជាតប្បច្ចយោតិ បច្ឆាជាតា ចិត្តចេ-
 តសិកា ធម្មា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[១៣] អាសេវនប្បច្ចយោតិ បុរិមា បុរិមា កុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ អាសេវន-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិ-
 មានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អាសេវនប្បច្ចយេន

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយ-
 វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ
 គន្ធាយតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃ
 ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ មនោ-
 ធាតុក្តី មនោវិញ្ញាណធាតុក្តី អាស្រ័យនូវរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តទៅ រូប
 នោះ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោធាតុ
 នោះផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ចួនកាល ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ
 បុរេជាតិប្បច្ច័យ ចួនកាល ជាបច្ច័យ ដោយនបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

[១២] ពាក្យថា បច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ បានដល់ពួកចិត្តចេតសិកធម៌
 ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆា-
 ជាតិប្បច្ច័យ ។

[១៣] ពាក្យថា អាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់ពួកកុសលធម៌មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ពួកអកុសល-
 ធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ

បច្ចុយវិកង្កវាហ

បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា កិរិយាព្យាកតា ធម្មា បច្ចិមា
បច្ចិមា កិរិយាព្យាកតា ធម្មា អាសេវេនប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៤] កម្មប្បច្ចុយោតិ កុសលាកុសលំ កម្មំ
វិទាកា ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ចេតនាសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋា-
នានព្វ រូចានំ កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៥] វិទាកប្បច្ចុយោតិ វិទាកា ចត្តាហេ ខន្ធា
អរូបិដោ អញ្ញមញ្ញំ វិទាកប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៦] អាហារប្បច្ចុយោតិ កតលិដ្ឋាហេ អាហា-
ហេ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
អរូបិដោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំស-
មុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៧] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចុយោតិ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ-
វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សោតិន្ទ្រិយំ សោតវិញ្ញាណា-
ធាតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ យានិន្ទ្រិយំ យានវិញ្ញាណាធាតុយា

បច្ច័យវិកង្ការៈ

ពួកកិរិយាព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកកិរិយាព្យាកតធម៌ក្រោយ ។
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៤] ពាក្យថា កម្មប្បច្ច័យ បានដល់កុសលាកុសលកម្មក្តី
កងត្តាកម្មនៃវិបាកក្នុងទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយចេតនាផង
នៃរូបទាំងឡាយដែលកើតអំពីធម៌នោះផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៥] ពាក្យថា វិបាកប្បច្ច័យ បានដល់វិបាកក្នុង ៤ ដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[១៦] ពាក្យថា អាហារប្បច្ច័យ បានដល់កពលិដ្ឋិរាហារ ជា
បច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ អាហារទាំងឡាយដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តធម៌ផង នៃរូបទាំងឡាយដែលកើតអំពី
សម្បយុត្តធម៌នោះផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៧] ពាក្យថា ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ បានដល់ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ
នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះ
ផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ សោតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ-
ធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឃានិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ជិវ្ហិទ្ធិយំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ
 ធម្មានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិទ្ធិយំ
 កាយវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកានព្វ ធម្មានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដីវិតិទ្ធិយំ កេត្តារូចានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរូបិណោ ឥន្ទ្រិយា សម្ប-
 យុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណានព្វ រូចានំ ឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[១៨] ណានប្បច្ចយោតិ ណានង្គានិ ណាន-
 សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណានព្វ រូចានំ
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[១៩] មក្កប្បច្ចយោតិ មក្កង្គានិ មក្កសម្បយុត្ត-
 កានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋាណានព្វ រូចានំ មក្កប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោតិ ។

[២០] សម្បយុត្តប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ទា
 អរូបិណោ អញ្ញមញ្ញំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[២១] វិប្បយុត្តប្បច្ចយោតិ រូបិណោ ធម្មា
 អរូបីនំ ធម្មានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសន្ធិយ-
ប្បច្ច័យ ជិវ្ហន្ធិយ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែល
ប្រកបដោយជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសន្ធិយប្បច្ច័យ កាយិ-
ន្ធិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
កាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសន្ធិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ធិយ ជា
បច្ច័យ នៃកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយសន្ធិយប្បច្ច័យ ពួកសន្ធិយដែល
មិនមានរូប ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តធម៌ផង នៃរូបទាំងឡាយដែល
កើតអំពីសម្បយុត្តធម៌នោះផង ដោយសន្ធិយប្បច្ច័យ ។

[១៨] ពាក្យថា ឈានប្បច្ច័យ បានដល់អង្គឈានទាំង-
ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយឈានផង នៃរូបទាំង-
ឡាយ ដែលកើតអំពីធម៌នោះផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[១៩] ពាក្យថា មគ្គប្បច្ច័យ បានដល់អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជា
បច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមគ្គផង នៃរូបទាំងឡាយដែលកើត
អំពីធម៌នោះផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[២០] ពាក្យថា សម្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២១] ពាក្យថា វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ពួកធម៌ដែល
មានរូប ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលមិនមានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

បច្ចយវិភង្គវារោ

អរូបិណោ ធម្មា រូបីនំ ធម្មានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោតិ ។

[២២] អត្តិប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធ អរូបិណោ
អញ្ញមញ្ញំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-
ក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឌីក្កន្តិ-
ក្ខណោ ធាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧបាទារូចានំ
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណា-
នាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណានាតុយា
តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
យានាយតនំ យានវិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្ត-
កានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដិវ្ហា-
យតនំ ដិវ្ហាវិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច
ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ រូចាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណានាតុយា

បច្ចយវិកង្ការៈ

ពួកធម៌មិនមានរូប ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌ដែលមានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។

[២០] ពាក្យថា អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិនមានរូប
ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាកូត្ររូប ៤ ជាបច្ច័យ
នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុជ្ជាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
មហាកូត្ររូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកប
ដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ ជា
បច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោត-
វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណ-
ធាតុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុ
នោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
វិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះ
ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 កន្ទាយតនំ យានវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 នញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រសាយតនំ
 ដិវ្ហវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបាយតនំ សន្ទាយតនំ កន្ទា-
 យតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋព្វាយតនំ មនោធាតុយា
 តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណា-
 ធាតុ ច វត្តន្តិ តំ រូបំ មនោធាតុយា ច មនោ-
 វិញ្ញាណាធាតុយា ច តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[២៣] នត្តិប្បច្ចុយោតិ សមនន្តរនិរុទ្ធា ចិត្តចេត-
 សិកា ធម្មា បច្ចុប្បន្នានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ
 នត្តិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 សទ្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រ-
 កបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃាន-
 វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហា-
 វិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុនោះផង
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង
 នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្ប-
 ច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ គន្ធាយតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋព្វា-
 យតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោ-
 ធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី មនោវិញ្ញាណធាតុក្តី
 អាស្រ័យរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុ
 ផង នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុនោះផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[២៣] ពាក្យថា នត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ពួកចិត្តចេតសិកធម៌
 ដែលរលត់ក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ។

បច្ចយវិកង្កវារោ

[២៤] វិកតប្បច្ចយោតិ សមនន្តវិកតា ចិត្ត-
ចេតសិកា ធម្មា បច្ចុប្បន្នានំ ចិត្តចេតសិកានំ
ធម្មានំ វិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[២៥] អវិកតប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធោ អរូបិ-
នោ អញ្ញមញ្ញំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ
មហាក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឌីក្កន្តិក្ខុណោ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ អវិកតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូចានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧចា-
នារូចានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កាយតនំ
ចក្កវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ
អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ សោត-
វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អវិ-
កតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហានាយតនំ ហានវិញ្ញា-
ណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អវិក-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជីវ្ហាយតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាធាតុ-
យា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណាធាតុយា

បច្ចយវិភង្គវារៈ

[២៤] ពាក្យថា វិគតប្បច្ច័យ បានដល់ពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ដែលទៅប្រាសក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា បច្ចុប្បន្ន ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៥] ពាក្យថា អវិគតប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិនមាន រូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ មហាកូត្ររូប ៤ ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ នៃ គ្នានិងគ្នា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្ត- ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអវិគតប្បច្ច័យ មហាកូត្ររូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ អវិគតប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ- ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណ- ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃានវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុ ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ អវិគតប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណព្វ ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កន្ទា-
 យតនំ ឃានវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ
 ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រសាយតនំ ដិក្ខុ-
 វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិ-
 កតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិក-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូចាយតនំ សទ្ទាយតនំ
 កន្ទាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋព្វាយតនំ មនោធាតុ-
 យា តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិកតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោ-
 វិញ្ញាណាធាតុ ច វត្តន្តិ តំ រូបំ មនោធាតុយា ច
 មនោវិញ្ញាណាធាតុយា ច តំសម្បយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ
 អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

បច្ចយវិកង្កវារោ និដ្ឋិតោ^(១) ។

១ ម. និដ្ឋិតោតិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគ-
តប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌
ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ សទ្ធ-
យតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកប
ដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ
ជាបច្ច័យ នៃឃានវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃាន-
វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ
នោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
វិញ្ញាណធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះ
ផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ គន្ធាយតនៈ
រសាយតនៈ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃពួក
ធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអវិគតប្បច្ច័យ មនោ-
ធាតុក្តី មនោវិញ្ញាណធាតុក្តី អាស្រ័យនូវរូបណា ហើយប្រព្រឹត្ត
ទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ នៃមនោធាតុផង នៃមនោវិញ្ញាណធាតុផង
នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិគ-
តប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចយវិកង្ការៈ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ^(១)

កុសលត្តិកំ^(២)

បដិច្ចវារោ^(៣)

[២៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុស-
 លំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។
 សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
 កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម.
 បដិច្ចវារោតិ ន ទិស្សតិ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បី
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសល-
 ធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសល-
 ធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌
 ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧] សិយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អ-
 កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មោ
 ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៨] សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៧] អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អា-
 ស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។
 កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អា-
 ស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។
 កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកត-
 ធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
 ក៏មាន ។

[២៨] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អា-
 ស្រ័យអព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ក៏មាន ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស^(១) ឧទ្ទេសោ

សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩] សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ឧទ្ទេសវារោតិបិ បុច្ឆាវារោតិបិ បណ្ណគ្គិវារោតិបិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
 អព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ កុសល-
 ធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី
 អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។

[២៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកត-
 ធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសល-
 ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០] សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។
សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា អកុស-
លញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច
អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី
អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣០] កុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អា-
ស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ កុ-
សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ អកុ-
សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១] សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។
សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាក-
តោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច
អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌
ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។

[៣១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង
គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បី
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកត-
ធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌
ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ក៏មាន ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣២] សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ
ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។

សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ
ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុ-
សលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង
អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌
ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។
អកុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌
អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី
អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បី
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យា-
កតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ កុសល-
ធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ អាម្ពណាប្បច្ចយា ។ យថា ហេតុ-
ប្បច្ចយោ វិត្តាវិតោ ឯវំ អាម្ពណាប្បច្ចយោមិ វិត្តា-
រេតព្វោ វាចនាមក្កេន ។

[៣៤] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ អធិបតិប្បច្ចយា ។ អនន្តរប្បច្ចយា
សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាត-
ប្បច្ចយា បច្ឆាជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្ម-
ប្បច្ចយា វិចាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា
វិកតប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌
ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ហេតុប្បដ្ឋយ ដែលលោកឲ្យពិស្តារ
ហើយយ៉ាងណា ឯអារម្មណប្បដ្ឋយ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ តាមបែប
ផែននៃការបង្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៤] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហ-
ជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
បុរេជាតប្បដ្ឋយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ
វិបាកប្បដ្ឋយ អាហារប្បដ្ឋយ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ឈានប្បដ្ឋយ មគ្គ-
ប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ អត្តិប្បដ្ឋយ នត្តិប្បដ្ឋយ
និងវិគតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៥] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ អវិភតប្បច្ចយា ។ សិយា អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ។
 កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ។ អកុ-
 សលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលញ្ច
 អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលញ្ច អកុ-
 សលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បន្នេយ្យ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ កុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ អកុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ កុសលោ ច អកុ-
 សលោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ កុសលោ ច
 អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ
 អវិភតប្បច្ចយា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយោ វិត្តាវិតោ
 ឯវំ អវិភតប្បច្ចយោបិ វិត្តាវតព្វោ វាចនាមក្កេន ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

១ ម. ឯកមូលកំ និដ្ឋិតត្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ក៏មាន ។ អា-
 ស្រ័យអព្យាកតធម៌ ។ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ។
 អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ។ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង
 អកុសលធម៌ផង ។ កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌
 ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង អកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
 អព្យាកតធម៌ គប្បីកើតឡើង កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី គប្បីកើត
 ឡើង អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី គប្បីកើតឡើង កុសលធម៌ក្តី អកុ-
 សលធម៌ក្តី គប្បីកើតឡើង កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌
 ក្តី គប្បីកើតឡើង ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។ ហេតុប្បច្ច័យ ដែលលោកឲ្យ
 ពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯអវិគតប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ តាម
 បែបផែននៃការបង្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឯកមូលកៈ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

[៣៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច
 អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៣៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ចយា អនន្តរប្បច្ចយា ។ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ចយា
 អវិកតប្បច្ចយា ។

ទុម្ពលកំ ។

[៣៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
 អធិបតិប្បច្ចយា ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
 អនន្តរប្បច្ចយា ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

តិម្ពលកំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

[៣៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសល-
ធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អនន្ត-
រប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ទុម្ពលកៈ ។

[៣៨] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
អារម្មណប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ តិម្ពលកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៩] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរាប្បច្ចយា ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។

ចតុម្ពលកំ ។

[៤០] បញ្ចម្ពលកាទិកា សង្ខិត្តា ។ ឯកម្ព-
លកំ ទុម្ពលកំ តិម្ពលកំ ចតុម្ពលកំ បញ្ចម្ពលកំ
សព្វម្ពលកំ អសម្ពុយ្ហន្តេន វិត្តារេតព្ធំ ។

ហេតុម្ពលកំ និដ្ឋិតិំ^(១) ។

[៤១] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជេយ្យ អារម្មណាប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។ អារម្មណាប្បច្ចយា
អវិភតប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរាប្បច្ចយា សម-
នន្តរាប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា . . . ។
អវិភតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ អវិភតប្បច្ចយា

១ ម. និដ្ឋិតន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ
ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ
អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ចតុម្ពលកៈ ។

[៤០] ពួកមូលកៈ មានបញ្ចមូលកៈជាដើម លោកបានបំប្រួញ
ហើយ ។ ឯកមូលកៈ ទុមូលកៈ តិមូលកៈ ចតុមូលកៈ បញ្ចមូលកៈ
សព្វមូលកៈ បុគ្គលអ្នកមិនវង្វេង គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ហេតុមូលកៈ ។

[៤១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
អធិបតិប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។
កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ
អនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ក៏
មាន. . . ។ ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋយ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អរិកតប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា ។
អរិកតប្បច្ចយា រិកតប្បច្ចយា ។

[៤២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អរិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អរិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
អធិបតិប្បច្ចយា ។ អរិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
អនន្តរប្បច្ចយា ។ អរិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
រិកតប្បច្ចយា ។

[៤៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អរិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា ។ អរិកតប្បច្ចយា
ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា អនន្តរប្បច្ចយា . . . ។
រិកតប្បច្ចយា ។

[៤៤] ឯកោកស្ស បទស្ស ឯកមូលកំ ទុម្ភ-
លកំ តិម្ភលកំ ចតុម្ភលកំ បញ្ចម្ភលកំ សព្វ-
មូលកំ អសម្ភយ្ហន្តេន វិត្តាវេតព្ធំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

អារម្មណប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ ។ ព្រោះ
អវិគតប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ ។

[៤២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
អវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ ព្រោះ
អវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ
វិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
អវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ ក៏មាន ។
ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ... ។
ព្រោះវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៤] ឯកមូលកៈ ទុមូលកៈ តិមូលកៈ ចតុមូលកៈ បញ្ច-
មូលកៈ សព្វមូលកៈ នៃបទមួយ ។ បុគ្គលអ្នកមិនវង្វេង គប្បីឲ្យ
ពិស្តារចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុក្កត្តមំ

ទុក្កត្តិកញ្ចោវ តិកទ្ធកញ្ច

តិកត្តិកញ្ចោវ ទុក្កទ្ធកញ្ច

ន អនុលោមម្ហិ នយា សុគម្ហិរា^(១) ។

[៤៥] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា ។ យថា អនុ-
លោមេ ហេតុប្បច្ចយោ វិត្តារិតោ ឯវំ បច្ចដិយេបិ
នហេតុប្បច្ចយោ វិត្តារេតញ្ចោ ។

[៤៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ នអារម្មណប្បច្ចយា ។ នអធិបតិ-
ប្បច្ចយា នអនន្តរាប្បច្ចយា នសមនន្តរាប្បច្ចយា នសហ-
ជាតប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ននិស្សយប្បច្ចយា
នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជា-
តប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិ-
ចាកប្បច្ចយា នអាហារាប្បច្ចយា នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា
នណានប្បច្ចយា នមក្កប្បច្ចយា នសម្បយុត្តប្បច្ចយា

១ ម. នយា សុគម្ហិរាគីតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ន័យទាំង ៦ គឺ តិក^(១)ប្បដ្ឋាន ដំប្រសើរ ១

ទុក^(២)ប្បដ្ឋាន ដ៏ឧត្តម ១ ទុកត្តិក^(៣)ប្បដ្ឋាន ១

តិកទុក^(៤)ប្បដ្ឋាន ១ តិកត្តិក^(៥)ប្បដ្ឋាន ១

ទុកទុក^(៦)ប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងអនុលោម ។

[២៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ^(៧) ក៏មាន ។ ហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងអនុលោម លោកឲ្យ
ពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឯនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចុនីយប្បដ្ឋាន បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នអារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ
នសមនន្តរប្បច្ច័យ នសហជាតប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ននិស្ស-
យប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ
នឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

១ តិកៈ មាន ២២ មានកុសលត្តិកៈជាដើម ។ ២ ទុកៈ មាន១០០មានហេតុទុកៈ
ជាដើម ។ ៣ យក តិកៈ ២២ មកបញ្ចូលក្នុងទុកៈ ១០០ ។ ៤ យក ទុកៈ ១០០ មក
បញ្ចូលក្នុងតិកៈ ២២ ។ ៥ យក តិកៈ ២២ មកបញ្ចូលក្នុងតិកៈ ២២ ។ ៦ យក ទុកៈ ១០០
មកបញ្ចូលក្នុងទុកៈ ១០០ ។ ៧ នហេតុប្បច្ច័យ គឺធម៌ជាសត្រូវដល់ហេតុប្បច្ច័យ ហៅថា
បច្ចុនីយដ្ឋាន ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នោអត្តិប្បច្ចយា នោនត្តិប្បច្ចយា
នោវិតតប្បច្ចយា នោអវិតតប្បច្ចយា ។

[៤៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ច-
យា ។ យថា អនុលោមេ ឯកេកស្ស បទស្ស
ឯកមូលកំ ទុមូលកំ តិមូលកំ ចតុមូលកំ យាវ
តេវីសតិមូលកំ ឯវំ បច្ចដិយេបិ វិត្តាវេតព្វំ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុកុត្តមំ
ទុកត្តិកញ្ចេវ តិកទុកញ្ច
តិកត្តិកញ្ចេវ ទុកទុកញ្ច
ន បច្ចដិយម្ហិ នយា សុកម្ហិរា ។

[៤៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា ។
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ យថា
អនុលោមេ ហេតុប្បច្ចយោ វិត្តាវិតោ ឯវំ អនុលោ-
មបច្ចដិយេបិ បទំ វិត្តាវេតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោអត្តិប្បច្ច័យ នោនត្តិប្បច្ច័យ នោវិតតប្បច្ច័យ និង
នោអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ ឯកមូលកៈ ទុកមូលកៈ
តិមូលកៈ ចតុមូលកៈ ដរាបដល់មូលកៈ ២៣ នៃបទមួយ ។ ក្នុងអនុលោម
ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯក្នុងបច្ចុនីយៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកប្បដ្ឋានដំប្រសើរ ១

ទុកប្បដ្ឋានដ៏ឧត្តម ១ ទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ១

តិកទុកប្បដ្ឋាន ១ តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ១

ទុកទុកប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ចុនីយៈ ។

[២៨] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យកុស-
លធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។
ហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងអនុលោម លោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯបទក្នុង
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៩] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា ។
ហេតុប្បច្ចយា នអនន្តរវ្យច្ចយា ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ច-
យា នោអរិកតប្បច្ចយា ។

[៥០] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
នអធិបតិប្បច្ចយា ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
នអនន្តរវ្យច្ចយា ។ បេ ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណា-
ប្បច្ចយា នោអរិកតប្បច្ចយា ។ ហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរវ្យច្ចយា ។
ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
នោអរិកតប្បច្ចយា ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា
អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរវ្យច្ចយា នសមនន្តរវ្យច្ចយា ។
ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
អនន្តរវ្យច្ចយា នោអរិកតប្បច្ចយា ។ ហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរវ្យច្ចយា
សមនន្តរវ្យច្ចយា . . . សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៩] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នអនន្ត-
រប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នោអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៥០] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ នោអវិគតប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ នោអវិគតប្បដ្ឋយ ។
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ ន-
សមនន្តរប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ
អនន្តរប្បដ្ឋយ នោអវិគតប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណ-
ប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ . . . សហ-
ជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

បុរេជាតប្បច្ចយា បច្ឆាជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
 កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
 វិតតប្បច្ចយា ... នោអវិតតប្បច្ចយា ។

[៥១] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជេយ្យ អារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា អនន្ត-
 រប្បច្ចយា ។ បេ ។ អវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ។
 អវិតតប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។ អវិតតប្ប-
 ច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា ។ អវិតតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
 នោវិតតប្បច្ចយា ។ អវិតតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា
 ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា ។
 អវិតតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា
 អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា
 សហជាតប្បច្ចយា ។ បេ ។ ... នោវិតតប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

បុរេជាតប្បច្ច័យ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្ប-
ច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ តន្ត្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្ម-
យុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ...
និងនោអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៥១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។
អវិគតប្បច្ច័យ និងនហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ន-
អារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។
ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ហេតុប្ប-
ច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ហេតុ-
ប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ
សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ... និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុក្កត្តមំ

ទុក្កត្តិកញ្ចោវ តិកទ្កកញ្ច

តិកត្តិកញ្ចោវ ទុក្កទ្កកញ្ច

ឆ អនុលោមបច្ចដីយម្ហិ នយា សុកម្ហិវា ។

[៥២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា ។
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។
នហេតុប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

[៥៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
អធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។ នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណា-
ប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។ នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា . . . នអនន្តរាប្បច្ចយា
សមនន្តរាប្បច្ចយា ។ បេ ។ នោអត្ថិប្បច្ចយា នោនត្ថិ-
ប្បច្ចយា នោអវិកតប្បច្ចយា . . . អវិកតប្បច្ចយា ។

[៥៤] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នអារម្មណាប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកប្បដ្ឋាន ដ៏ប្រសើរ ១

ទុកប្បដ្ឋាន ដ៏ឧត្តម ១ ទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ១

តិកទុកប្បដ្ឋាន ១ តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ១

ទុកទុកប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងអនុលោមបច្ចុនីយៈ ។

[៥២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ អាស្រ័យ
កុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ
ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ ក៏មាន ។

[៥៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ . . . នអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ នោអត្ថិប្បច្ច័យ នោនត្ថិប្បច្ច័យ
នោវិគតប្បច្ច័យ . . . និងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៥៤] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នអារម្មណប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស ឧទ្ទេសោ

[៥៥] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នអារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ នអារម្មណាប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។ បេ ។
 នោអវិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ នោអវិកតប្បច្ច-
 យា អារម្មណាប្បច្ចយា ។ បេ ។ នោអវិកតប្បច្ចយា
 វិកតប្បច្ចយា ។ នោអវិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណាប្បច្ចយា នោអវិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 វិកតប្បច្ចយា ។ នោអវិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណាប្បច្ចយា . . . នអធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។
 នោអត្ថិប្បច្ចយា នោនត្ថិប្បច្ចយា . . . វិកតប្បច្ចយា ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុក្កត្តមំ
 ទុក្កត្តិកញ្ចេវ តិកទ្ធកញ្ច
 តិកត្តិកញ្ចេវ ទុក្កទ្ធកញ្ច
 ឆ បច្ចដីយានុលោមម្ហិ នយា សុកម្ហិរា^(១) ។

បណ្ណត្តិវារោ និដ្ឋិតោ^(២) ។

១ ម. តិសទ្ធោ ទិស្សតិ ។ ២ ម. និដ្ឋិតោតិ ន ទិស្សតិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ ឧទ្ទេស

[៥៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 នអារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
 អវិគតប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ព្រោះនោអវិគតប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ
 ក៏មាន ។ ព្រោះនោអវិគតប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ព្រោះ
 នោអវិគតប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះនោអវិគតប្បច្ច័យ នហេតុ-
 ប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ នោអវិគតប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងវិគត-
 ប្បច្ច័យ ។ ព្រោះនោអវិគតប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ព្រោះនោអត្ថិប្បច្ច័យ
 នោនត្ថិប្បច្ច័យ . . . និងវិគតប្បច្ច័យ ។

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកប្បដ្ឋានដ៏ប្រសើរ ១
 ទុកប្បដ្ឋានដ៏ឧត្តម ១ ទុកត្ថិកប្បដ្ឋាន ១
 តិកទុកប្បដ្ឋាន ១ តិកត្ថិកប្បដ្ឋាន ១
 ទុកទុកប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ចុនីយានុលោម ។

ចប់ បណ្ណត្តិវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៦] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ
ខន្ធធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច
ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ^១ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសល-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
 អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១

១ កុសលហេតុ ។ អដ្ឋកថា ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ
 តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធោ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ
 ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា រូបំ ឧចាទារូបំ ។
 កុសលញា អព្យាកតញា ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធោ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុស-
 លញា អព្យាកតញា ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកត និងកិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ វត្ថុ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១ មហាកូត្តរូប ១ អាស្រ័យ មហាកូត្តរូប ៣ មហាកូត្តរូប ២ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្តរូបទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ
ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយា-
ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធ ។

[៥៨] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។

[៥៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុ-
សលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកាព្យាកត និងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១
ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។

[៥៨] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ទោ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា
 កុសលំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នញ្ច រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុស-
 លោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 អកុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ
 ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌
អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌
ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១
អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី
អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ
 រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-
 កតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។

កុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធោ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-
 សលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធោ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា កុសលំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ។ អនន្តរំបិ សម-
 នន្តរំបិ អារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកត-
 កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យ
 មហាកូត្តរូប ១ មហាកូត្តរូប ១ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ៣ មហាកូត្តរូប ២
 អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទរូប អាស្រ័យមហាកូត្ត-
 រូបទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌
 អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហា-
 កូត្តរូបទាំងឡាយផង ។

[៥៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អនន្តរប្បច្ច័យ និងសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ។
 អនន្តរប្បច្ច័យក្តី សមនន្តរប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យ
 ដែរ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៦០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ
ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលេ
ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ សហជា-
តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធោ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៦០] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសល-
ក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជា-
តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា
 វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចា-
 កាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច
 រូបំ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ ម-
 ហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តា រូបំ ឧចានរូបំ ពាហិរំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឧចានរូបំ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ មហាកូត្ររូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១ មហាកូត្ររូប ១ អាស្រ័យ
មហាកូត្ររូប ៣ មហាកូត្ររូប ២ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពាហិរូប អាស្រ័យមហាកូត្ររូបទាំងឡាយ
មហាកូត្ររូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១ មហាកូត្ររូប ១ អាស្រ័យ
មហាកូត្ររូប ៣ មហាកូត្ររូប ២ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ២ ឧបាទារូប
អាស្រ័យមហាកូត្ររូបទាំងឡាយ មហាកូត្ររូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១
ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន មហាកូត្ររូប ១ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ៣

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្ប-
 ច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-
 តប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ទ្វេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

មហាកូត្តរូប ២ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ២ ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្ត-
 រូបទាំងឡាយ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១ ដែលមានរដូវ
 ជាសមុដ្ឋាន មហាកូត្តរូប ១ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ៣ មហាកូត្តរូប ២
 អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ២ ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្តរូបទាំងឡាយ ម-
 ហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ មហាកូត្ត-
 រូប ១ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ៣ មហាកូត្តរូប ២ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ២
 កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្តរូបទាំងឡាយ ។ អព្យាកត-
 ធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះស-
 ហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង
 មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង
 អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។

[៦១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា វត្ថុ ច តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធា វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ
 ច ខន្ធធ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។
 ពាហិរំ ។ អាហារសមុដ្ឋានំ ។ ឧតុសមុដ្ឋានំ ។
 អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជ័យ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ខន្ធ អាស្រ័យខន្ធ ពា ខន្ធ ខន្ធ អាស្រ័យខន្ធ ខន្ធ ។ អព្យាកតធម៌
 អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជ័យ គឺ ខន្ធ ពា
 អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ ខន្ធ អាស្រ័យខន្ធ ពា ខន្ធ ខន្ធ
 អាស្រ័យខន្ធ ខន្ធ ពា ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ខន្ធ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធ ពា ខន្ធ ខន្ធ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ខន្ធ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-
 ភូតរូប ពា អាស្រ័យមហាភូតរូប ខន្ធ មហាភូតរូប ខន្ធ អាស្រ័យមហាភូត-
 រូប ពា មហាភូតរូប ខន្ធ អាស្រ័យមហាភូតរូប ខន្ធ ។ ពាហិរូប ។ អាហារ-
 សមុដ្ឋានរូប ។ ឧតុសមុដ្ឋានរូប ។ មហាភូតរូប ពា អាស្រ័យមហាភូត-
 រូប ខន្ធ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ មហាភូតរូប ខន្ធ អាស្រ័យមហាភូតរូប ពា
 មហាភូតរូប ខន្ធ អាស្រ័យមហាភូតរូប ខន្ធ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៦២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ ប-
ដិច្ច ។ និស្សយប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

[៦៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។
ឧបនិស្សយប្បច្ចយំ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៦៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាក-
តំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជា-
តប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯ-
កោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៦២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ និស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែល
គ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៦៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៦៤] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
បុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុ-
សលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
(ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជា-
តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាក-
តក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធ
ទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្ធ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា កិរិ-
 យាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្ធ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៦៦] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 កម្មប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តីណិ ។
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា វិចាកា-
 ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិក្ខ-
 លោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ
 អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសល-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 អកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
 អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវន-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៦៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 កម្មប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ។ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 អកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធទាំងឡាយ) អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
 ព្យាកតក្ខន្ធ ១ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហា-
 កូត្តរូបទាំងឡាយ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១ របស់ពួក
 អសញ្ញាសត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្តរូបទាំងឡាយ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

កុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្តេ ច មហាក្សតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ អព្យា-
 កតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 កម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្តេ ច មហាក្សតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៧] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្តា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ
 ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ ខន្តោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ
 ខន្តា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្តោ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា
 កដត្តា ច រូបំ ខន្តេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្តា
 ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច តយោ មហាក្សតា តយោ
 មហាក្សតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្សតំ ទ្វេ មហាក្សតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្សតា មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំង-
ឡាយផង មហាកូត្តរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូត្តរូប
ទាំងឡាយផង ។

[៦៧] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យា-
កតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកា-
ព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត្តរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ១
មហាកូត្តរូប ១ អាស្រ័យមហាកូត្តរូប ៣ មហាកូត្តរូប ២ អាស្រ័យមហា-
កូត្តរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហា-
កូត្តរូបទាំងឡាយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តីណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្និក្ខុលោ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខ-
 តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ
 អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឧចាទារូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា អកុ-
 សលេ ខន្ធច មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៩] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយំ កម្មប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធទាំងឡាយ) អាស្រ័យវិបាកា- ព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ មហាកូត្ររូប ៣ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហា- កូត្ររូបទាំងឡាយ (មហាកូត្ររូបទាំងឡាយ) អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត្ររូបទាំង- ឡាយ ។ (អព្យាកតធម៌) អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ទាំងឡាយផង មហាកូត្ររូបទាំងឡាយផង ។

[៦៩] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ។ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ អកុសលធម៌ ។ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ។ បេ ។ អាស្រ័យមហាកូត្ររូប ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងកម្មប្បច្ច័យ ដែរ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៧០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ឈានប្បច្ចយា . . . មគ្គប្បច្ចយា ។ ឈាន-
ប្បច្ចយម្បិ មគ្គប្បច្ចយម្បិ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយំ អាម្ពណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៧០] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ឈានប្បច្ច័យ . . . ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ។ ឈានប្បច្ច័យក្តី មគ្គប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[៧១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ១ ។ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៧២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើប កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើត ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ កុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធោ វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) វត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តា-
 រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ខន្ធោ ខន្ធោ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ ខន្ធោ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុ-
 សលេ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលញ្ច អព្យា-
 កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

ខន្ធ ៣ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កងត្តា-
 រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ កងត្តារូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ វត្ថុ (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មហាកូតរូប ៣ អាស្រ័យមហាកូតរូប ១ មហាកូតរូប ១
 អាស្រ័យមហាកូតរូប ៣ មហាកូតរូប ២ អាស្រ័យមហាកូតរូប ២ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតរូបទាំងឡាយ
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសល-
 ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតរូបទាំងឡាយ
 ផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតរូបទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អត្តិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ។ សង្ខតំ ។ អត្តិប្បច្ចយំ សហជា-
 តប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នត្តិប្បច្ចយា . . . វិកតប្បច្ចយា ។ នត្តិប្ប-
 ច្ចយម្បិ វិកតប្បច្ចយម្បិ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អវិកតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ។ អវិកតប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយ-
 សទិសំ ។

ឥមេ តេវីសតិ បច្ចយា សជ្ឈាយន្តេន វិត្តាបេតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

អត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អត្តិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៤] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

នត្តិប្បច្ច័យ គឺ . . . ព្រោះវិតតប្បច្ច័យ ។ នត្តិប្បច្ច័យក្តី វិតតប្បច្ច័យក្តី

ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

អវិតតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អវិតតប្បច្ច័យ ប្រ-

ហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

បច្ច័យ ២៣ នេះ បុគ្គលអ្នកស្វាធារាយ គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

[៧៦] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិប-
តិយា នវ អនន្តវ តីណិ សមនន្តវ តីណិ សហ-
ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ ឧបនិស្ស-
យេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្ម-
នវ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ណានេ
នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា
នវ នត្តិយា តីណិ វិកតេ តីណិ អវិកតេ នវ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៧៦] វារៈ ៧^(១) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧^(១) ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុង
 សមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣^(២) ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១)
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១^(៣) ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧^(១) ក្នុងតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុង
 មគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងវិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងនតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣^(២)
 ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ ។

១ វារៈនៃការស្សនិងឆ្លើយ មាន ៩ គឺ កុសលកើតឡើង មួយអន្លើដោយកុសល ១
 អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយកុសលធម៌ ១ កុសលនិងអព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើ
 ដោយកុសល ១ អកុសលកើតឡើង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើ
 ដោយអកុសល ១ អកុសលនិងអព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អព្យាកតៈកើត
 ឡើង មួយអន្លើដោយអព្យាកតៈ ១ អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយកុសលនិងអព្យា-
 កតៈ ១ អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអព្យាកតៈ ១ ។

២ គឺកុសលកើតឡើង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អកុសលកើតឡើង មួយអន្លើ
 ដោយអកុសល ១ អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយអព្យាកតៈ ១ ។

៣ អព្យាកតៈកើតឡើង មួយអន្លើដោយអព្យាកតៈតែម្យ៉ាង ។ អដ្ឋកថា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៧] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ
 អធិបតិយា នវ អនន្តវ តីណិ សមនន្តវ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ នវ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ នវ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ
 នវ ណានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
 យុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ វិភតេ តីណិ
 អវិភតេ នវ ។

[៧៨] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា អធិប-
 តិយា តីណិ . . . អនន្តវ តីណិ សមនន្តវ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
 កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ
 តីណិ ណានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម-
 នន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវន-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៨] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ និងអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហា-
 រប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិកតេ
តីណិ អវិកតេ តីណិ ។

[៧៩] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្ប-
ច្ចយា . . . អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជា-
តប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
កម្ម តីណិ . . . អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ
ណានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិកតេ
តីណិ អវិកតេ តីណិ ។

[៨០] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។
អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា
វិកតប្បច្ចយា អវិកតេ តីណិ ។

[៨១] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។
បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិទាកប្បច្ចយា អា-
ហារេ ឯកំ ... ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៧] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ . . .
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ ស-
ហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បុរេជាតប្បច្ច័យ និងអាសេវនប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារ-
ប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ ។

[៨១] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាក-
ប្បច្ច័យ . . . ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៨២] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។
បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចាកប្បច្ចយា អាហារ-
ប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា
សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា នត្តិ-
ប្បច្ចយា វិតតប្បច្ចយា អវិតតេ ឯកំ ។

ហេតុមូលកកណាណា^(១) និដ្ឋិតា ។

អារម្មណេ បិតេន សព្វត្ថ តីណិយេវ^(២) ។

[៨៣] អារម្មណប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
អធិបតិយា តីណិ ។ បេ ។ អវិតតេ តីណិ ។ អធិប-
តិប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . . អារម្មណេ តីណិ ។ បេ ។
អវិតតេ នវ ។ អនន្តប្បច្ចយា សមនន្តប្បច្ចយា ហេ-
តុយា តីណិ ។ បេ ។ អវិតតេ តីណិ ។ សហជា-
តប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។ បេ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
ហេតុយា តីណិ ។ និស្សយប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។

១ ម. គណនាហេតុមូលកា ។ ២ ម. តីណេវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨២] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាក-
ប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ និងវិគ-
តប្បច្ច័យ ។

ចប់ ហេតុមូលកគណនា ។

បុគ្គលអ្នកតាំងនៅ ក្នុងអារម្មណ៍ (គប្បីដឹង) នូវបញ្ញា ៣ ក្នុងបទ
ទាំងអស់ ។

[៨៣] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។
វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុង
អារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុង
ហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ និងសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧបនិស្សយប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។ បុរេជា-
តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

[៨៤] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
អាម្មណោ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
កម្មេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ
តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ
តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិតតេ តីណិ
អវិតតេ តីណិ ។ អាសេវនមូលកេ វិចាកំ នត្តិ ។
កម្មប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។

[៨៥] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា ឯកំ . . . អាម្ម-
ណោ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ
ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កម្មេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុង
ហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។

[៨៤] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងកម្ម-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
វារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ វិបាក-
ប្បដ្ឋយ មិនមានក្នុងអាសេវនមូលកៈទេ ។ វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ
ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយ ។

[៨៥] វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១
ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
 អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ
 ឯកំ ។ វិចាកម្មលកេ អាសេវនំ នត្តិ ។ អាហា-
 រយ្យច្ចយា ហេតុយា នវ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុយា
 នវ ។ ឈានប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។ មក្កប្បច្ចយា
 ហេតុយា នវ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។ អត្តិប្បច្ចយា
 ហេតុយា នវ ។ នត្តិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។
 វិតតប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

[៨៦] អវិតតប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . . អាវម្មណោ
 តីណិ អធិបតិយា នវ នត្តិយា តីណិ . . . អវិតតេ
 តីណិ ។

ឯកេកំ បច្ចយំ មូលំ^(១) កាតុន សជ្ឈាយមក្កេន^(២)
 កលោតញាតិ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៨៧] អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ចាសហកតេ
 ឧទ្ធច្ចសហកតេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចិកិច្ចាសហកតោ

១ ម. មូលកំ ។ ២ ឱ. ម. សជ្ឈាយន្តេន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ អាសេវនប្បច្ច័យ មិន
 មានក្នុងវិបាកមូលកៈទេ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាហារ-
 ប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧
 ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ
 ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
 វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុ-
 ប្បច្ច័យ ព្រោះអត្តិប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនត្តិ-
 ប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិគតប្បច្ច័យ ។

[៨៦] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ... វារៈ ៣
 ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិ-
 ប្បច្ច័យ ... វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ នូវបច្ច័យមួយ ។ ឲ្យជាមូល ហើយរាប់តាមបែបផែន
 នៃការស្វាធាយ ។

ចប់អនុលោម ។

[៨៧] អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ^១ គឺ មោហៈ ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ

១ គឺ កើតឡើង ដោយបច្ច័យដទៃ ក្រៅអំពីហេតុប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា
 ច រូបំ ខន្ធធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហា-
 ភូតំ បដិច្ច តយោ មហាភូតា តយោ មហាភូតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាភូតំ ទ្វេ មហាភូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាភូតា
 មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុស-
 មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច
 តយោ មហាភូតា តយោ មហាភូតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាភូតំ ទ្វេ មហាភូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាភូតា
 មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកវិបាកាព្យា-
កតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ១
ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ
មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ១ អាស្រ័យមហា-
កូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ ចិត្តសមុជ្ជានរូប កដត្តា-
រូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អា-
ហារសមុជ្ជានរូប . . . ឧតុសមុជ្ជានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យ
មហាកូតរូប ១ របស់អសញ្ញសត្វទាំងឡាយ មហាកូត ១ អាស្រ័យ
មហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ កដត្តារូប ឧបា-
ទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៨៨] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា
 អកុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 អារម្មណាប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចា-
 កាព្យាកតេ ខន្ទេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ទេ បដិច្ច
 វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋា-
 នំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ។ កុសលញ្ច
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៨៨] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យា-
កតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ មហាកូត ៣ អា-
ស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២
អាស្រ័យមហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
មហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តិ-
សមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យ
មហាកូត ២ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

នអាម្មណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
 ម្មណាប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៨៩] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ទ្វេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិ-
 បតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុ-
 សលំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

ព្រោះនិទ្ទេសអរម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនិទ្ទេសអរម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។

[៨៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិទ្ទេសអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិទ្ទេសអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិទ្ទេសអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិទ្ទេសអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអ-
ធិបតិប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ
ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិ-
សន្និក្ខុលោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
កដត្តា ច រូបំ ខន្តេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា
ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហា-
ក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យអកុស-
 លក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី
 អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូប
 ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កងត្តា-
 រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ
 អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុជ្ជានរូប

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ
 បដិច្ច តយោ មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាកូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាកូតា
 មហាកូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។ កុស-
 លញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ ច មហា-
 កូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច មហាកូតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៩០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នអនន្តរាប្បច្ចយា . . . នសមនន្តរាប្បច្ចយា កុស-
 លេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នអនន្តរាប្បច្ចយម្បិ
 នសមនន្តរាប្បច្ចយម្បិ នអារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[៩១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងឡាយ មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៩០] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ នអនន្តរប្បច្ច័យក្តី នសមនន្តរប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៩១] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិកូលោ វិចា-
 កាព្យាកតេ ខន្ទេ បដិច្ច កដត្តារូបំ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ពាហិវេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧទានារូបំ អាហារសមុដ្ឋានេ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ឧទានារូបំ ឧតុសមុដ្ឋានេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឧទានារូបំ អសញ្ញសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 កុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អកុសលេ
 ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នឧបនិស្សយប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នឧបនិស្សយប្បច្ចយំ នអារម្ម-
 ណាប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌
 អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ កដត្តា-
 រូប អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ឧបា-
 ទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ជាខាងក្រៅ ឧបាទារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន កដត្តារូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អព្យាកតធម៌
 អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហា-
 កូតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៧២] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៩៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ
ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្តា តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ
ខន្តោ ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា ។ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ច-
យា កុសលេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អកុសលំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច
តយោ ខន្តា តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ ខន្តោ ទ្វេ
ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អកុ-
សលេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាត-
ប្បច្ចយា អរូបេ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្តា តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ
ខន្តោ ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា វិចាកាព្យាកតេ
កិរិយាព្យាកតេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
សន្និក្ខុណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ
ខន្តា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្តេ បដិច្ច ឯកោ ខន្តោ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៩៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ១
 អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប
 អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុស-
 លក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្នុង
 អរូបភព ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តស-
 មុជ្ជានរូប អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធ ៣ ក្តី
 កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ទា
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋា-
 នំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា កុសលេ
 ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ទំ
 បដិច្ច ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២
 វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣
 អាស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២
 អាស្រ័យមហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប... អាហារវសមុដ្ឋានរូប... ឧត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប... មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ មហា-
 កូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ កដត្តា-
 រូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូត
 ទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
 ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៧២] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៩៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយម្បិ នអាសេវនប្បច្ចយម្បិ
នអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

[៩៦] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច កុស-
លា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ
បដិច្ច អកុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កិរិយាព្យា-
កតេ ខន្ធេ បដិច្ច កិរិយាព្យាកតា ចេតនា ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

[៩៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា ។ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៤៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ នបច្ចាជាតប្បច្ច័យក្តី
នអាសេវនប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹងនអធិបតិប្បច្ច័យដែរ ។

[៤៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
គឺ អកុសលចេតនា អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌
អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ កិរិយាព្យា-
កតចេតនា អាស្រ័យកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប... អាហា-
រសមុដ្ឋានរូប... មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជា
សមុដ្ឋាន មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យ
មហាកូត ២ ឧបាទរូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៤៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ អា-
ស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នវិចាកប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កេដត្តា-
 រូបំ ឧចាទារូបំ ។ កុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា
 កុសលេ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នំ រូបំ ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា អកុ-
 សលេ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៩៨] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កេដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាក-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១
 ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប...
 អាហារសមុដ្ឋានរូប... ឧតុសមុដ្ឋានរូប... មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហា-
 កូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកត-
 ធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង
 មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៩៨] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប... ឧតុសមុដ្ឋានរូប... មហាកូត ៣
 អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបា-
 ទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[៩៩] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នសន្តិយប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . អាហារស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧទាទារុបំ
 អសញ្ញសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដីវិតិទ្ធិយំ ។

[១០០] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នណានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហ-
 កតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពា-
 ហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញ-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារុបំ ឧទាទារុបំ ។

[១០១] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកាព្យា-
 កតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកព្យា-
 កតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[៩៩] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។ បេ ។ ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ រូបជីវិតិទ្រិយ អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[១០០] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ជាវិញ្ញាណ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[១០១] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា-
 រូបំ ឧទាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ។

[១០២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នអារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[១០៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-
 ភូតិ ៣ អាស្រ័យមហាភូតិ ១ មហាភូតិ ១ អាស្រ័យមហាភូតិ ៣ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាភូតិទាំងឡាយ ពាហិរ-
 រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាភូតិ ៣
 អាស្រ័យមហាភូតិ ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាភូតិទាំងឡាយ ។

[១០២] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នសម្បយុត្តប្បថ្នយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 (នសម្បយុត្តប្បថ្នយ) ប្រហែលគ្នានឹងនអាមណប្បថ្នយដែរ ។

[១០៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បថ្នយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ១
 អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុស-
 លធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុ-
 សលក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយា-
 ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។

[១០៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នោនត្តិប្បច្ចយា . . . នោវិកតប្បច្ចយា កុស-
 លេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នអារម្មណាប្ប-
 ច្ចយសទិសំ ។

[១០៥] នហោតុយា ទ្វេ នអារម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច នសមនន្តវេ បញ្ច
 នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
 សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ តីណិ
 នវិចាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈា-
 នេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុង
អរូបភព ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ពាហិរ-
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣
អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបា-
ទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[១០២] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នោនត្តិប្បដ្ឋយ . . . ព្រោះនោរិគតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ (នោរិគតប្បដ្ឋយ) ប្រហែលគ្នានឹងនអាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយដែរ ។

[១០៥] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្ប
ដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៩
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោរិគតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៦] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
 នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
 ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
 នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខារេ ឯកំ
 នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១០៧] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា
 នអធិបតិយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ
 ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុ-
 រេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ
 នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ
 នសង្ខារេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-
 សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិតតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៦] វារៈ ១ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១០៧] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអា-
 មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
 វិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[១០៨] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
 នអធិបតិប្បច្ចយា . . . នអនន្តរេប្បច្ចយា នសមនន្ត-
 រេប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយេប្បច្ចយា
 នបុរេជាតេប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេប្បច្ចយា នអាសេវេនប្ប-
 ច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកេប្បច្ចយា នអាហារេប្ប-
 ច្ចយា នឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយា នណានេប្បច្ចយា នមក្កេប្បច្ច-
 យា នសម្បយុត្តេប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តេប្បច្ចយា នោនត្តិ-
 ប្បច្ចយា . . . នោវិគតេ ឯកំ ។

នហេតុមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៩] នអារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
 នអញ្ញមញ្ញ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
 បញ្ច ន បច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវេនេ បញ្ច នកម្ម
 ឯកំ នវិចារកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
 នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
 វិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១១០] នអារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
 អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរេ ឯកំ . . . នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិគតេ ឯកំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១០៨] ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ និងនអធិប-
តិប្បដ្ឋយ . . . ព្រោះនអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
នអាសេវនប្បដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ នវិបាកប្បដ្ឋយ នអាហារប្បដ្ឋយ
នតន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ នឈានប្បដ្ឋយ នមគ្គប្បដ្ឋយ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងនោនតិប្បដ្ឋយ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ នហេតុមូលកៈ ។

[១០៩] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងន-
សមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
វារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនវិ-
បាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ
វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១១០] វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ
នហេតុប្បដ្ឋយ និងនអធិបតិប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១១] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអារម្មណេ បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
 នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
 សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ តីណិ
 នវិចាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ ន-
 ណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
 យុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១១២] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
 អារម្មណេ ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
 នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
 ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
 នវិចាកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ
 នណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
 នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១១២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ និង
 នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 នអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នោវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

[១១៣] នអធិបតិប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា ន-
អារម្មណាប្បច្ចយា នអនន្តរេ ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] . . .
នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១១៤] នអនន្តរាប្បច្ចយា . . . នសមនន្តរាប្បច្ចយា
. . . នអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា . . . នឧបនិស្សយាប្បច្ចយា . . . ។
នអារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[១១៥] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហោតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ ឯកំ នសន្តិយេ
ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
បញ្ច ន វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ
បញ្ច ។

[១១៦] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា
នអារម្មណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអ-
នន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញោ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១១៣] វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . .
វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១១៤] ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ច័យ . . .
ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ។ ប្រហែល
គ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[១១៥] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងន-
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១១៦] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ
នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា
ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១១៧] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ
ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ
ឯកំ ។

[១១៨] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា . . . នអាសេវនប្ប-
ច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអារម្មណេ បញ្ច នអ-
ធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច ន-
អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ
នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១១៩] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អារម្មណេ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ
១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១១៧] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ នហេ-
តុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុង
បច្ច័យទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១១៨] ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ... វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ
ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ... វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
នអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១១៩] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ន-
លានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ ន-
វិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១២០] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ
ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] . . . នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ
ឯកំ ។

[១២១] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេ-
វនេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិ-
យេ ឯកំ នលានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ
ឯកំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២០] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់)... វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២១] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ... វារៈ ១
ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិ-
បាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១២២] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ]
នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១២៣] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ
នណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១២៤] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញោ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ
នណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១២២] វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនិកម្មប្បច្ច័យ និងនិហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១២៣] វារៈ ២ ក្នុងនិហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ៥ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១២៤] វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ និងនិហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ២ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិកម្មណប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១២៥] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ]
...នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១២៦] នអាហារប្បច្ចយា . . . នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា
. . . នឈានប្បច្ចយា . . . នមគ្គប្បច្ចយា នហេតុយា
ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] . . . នោនត្តិយា ឯកំ នោ-
វិតតេ ឯកំ ។

[១២៧] នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច ។ នអារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។
...នោវិតតេ បញ្ច ។

[១២៨] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ
ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧប-
ទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ
នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ តីណិ
នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២៥] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់)

វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២៦] ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ . . .
ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . . វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២៧] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ (នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រហែលគ្នា
នឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២៨] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអា-
ហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ ជោនត្តិយា ឯកំ
នោវិតតេ ឯកំ ។

[១២៩] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អារម្មណេ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចាកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្ប-
យុត្តេ ឯកំ ជោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១៣០] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ . . . នអ-
នន្តរេ ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ជោនត្តិយា ឯកំ នោ-
វិតតេ ឯកំ ។

[១៣១] ជោនត្តិប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា
នហេតុយា ឯកំ . . . នអារម្មណេ បញ្ច នអធិប-
តិយា បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជា-
តេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១២៩] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៣០] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៣១] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ច័យ និងនោ-
វិគតប្បច្ច័យ... វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ ន-
សត្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា បញ្ច ។

[១៣២] នោវិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អាម្មណេ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ត
ឯកំ] . . . នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១៣៣] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណេ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ នកម្មេ តីណិ
នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[១៣៤] ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ ។

[១៣២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . . វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនីយ ។

[១៣៣] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៣៤] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៣៥] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា អធិ-
បតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតេ តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[១៣៦] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា អធិ-
បតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សមនន្តរប្បដ្ឋយា សហ-
ជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ
តីណិ . . . នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារ-
កេ តីណិ ។

[១៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេជា-
តប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . .
នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។

[១៣៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ឈានប្បដ្ឋយា មក្កប្ប-
ដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្តិប្ប-
ដ្ឋយា នត្តិប្បដ្ឋយា វិកតប្បដ្ឋយា អវិកតប្បដ្ឋយា
នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នវិចារកេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៣៥] វារៈ ព ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
អារម្មណប្បដ្ឋាយ និងអធិបតិប្បដ្ឋាយ... វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ
វារៈ ព ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុង
នវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[១៣៦] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
អារម្មណប្បដ្ឋាយ អធិបតិប្បដ្ឋាយ អនន្តរប្បដ្ឋាយ សមនន្តរប្បដ្ឋាយ សហ-
ជាតប្បដ្ឋាយ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ និស្សយប្បដ្ឋាយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ និង
បុរេជាតប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ព ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ ។

[១៣៧] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
អារម្មណប្បដ្ឋាយ បុរេជាតប្បដ្ឋាយ និងអាសេវនប្បដ្ឋាយ... វារៈ ព ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ ។

[១៣៨] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
អារម្មណប្បដ្ឋាយ បុរេជាតប្បដ្ឋាយ អាសេវនប្បដ្ឋាយ កម្មប្បដ្ឋាយ អាហា-
រប្បដ្ឋាយ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ ឈានប្បដ្ឋាយ មគ្គប្បដ្ឋាយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ អត្តិប្បដ្ឋាយ នត្តិប្បដ្ឋាយ វិគតប្បដ្ឋាយ និងអវិគតប្បដ្ឋាយ
... វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[១៣៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចាកប្បដ្ឋយា នបច្ឆា-
ជាតេ ឯកំ... នអាសេវនេ ឯកំ ។

[១៤០] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចាកប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ឈានប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្តិប្បដ្ឋយា នត្តិ-
ប្បដ្ឋយា វិតតប្បដ្ឋយា អវិតតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ
ឯកំ... នអាសេវនេ ឯកំ ។

[១៤១] អារម្មណប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
តីណិ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។

[១៤២] អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អារម្មណមូលកំ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១៣៩] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៤០] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៤១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៤២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ហេតុមូលកៈ យ៉ាងណា អារម្មណមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យ ពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៤៣] អធិបតិប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច . . .
 នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច
 នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្តំ នបច្ឆាជាតេ
 នវេ នអាសេវនេ នវេ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវេ
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
 បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៤៤] អធិបតិប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា នបុរេជាតេ តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ
 នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ
 នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អនន្តរៈប្បច្ចយា សមនន្តរៈប្បច្ចយា
 យថា អារម្មណាប្បច្ចយា ឯវំ វិត្តារេតព្វា ។

[១៤៥] សហជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវេ នអនន្តរេ បញ្ច
 នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
 បញ្ច នបុរេជាតេ សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវេ នអាសេវនេ
 នវេ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវេ នអាហារេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៤៣] វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥
 ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៧ ក្នុង
 និរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ
 ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុង
 និរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ ។

[១៤៤] វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាយ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ និងនិរោធិយុទ្ធិយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៣ ក្នុង
 និរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ ។ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាយ
 យ៉ាងណា អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាយ សមនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៤៥] វារៈ ២ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ ព្រោះសហជាតិប្បដ្ឋាយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុង
 និរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ
 ប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ
 វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៣ ក្នុង
 និរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ៩ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិយុទ្ធិយ

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នស្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នស-
ម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច
នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៤៦] សហជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេ-
វនេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច
នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៤៧] សហជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ ន-
កម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៤៨] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណោ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ
ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១២៦] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ
និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ
៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១២៧] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។ ដូចជាហេតុមូលកៈដែរ ។

[១២៨] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . វារៈ
១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នអាហារេ
ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១៤៩] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១៥០] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បថ្មយ ។

[១៤៩] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បថ្មយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្មយ និង ហេតុប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បថ្មយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បថ្មយ ។

[១៥០] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បថ្មយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្មយ ហេតុប្បថ្មយ និងអារម្មណប្បថ្មយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បថ្មយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ ។ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[១៥១] និស្សយប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអារម្មណេ បញ្ច ។ និស្សយប្បច្ចយា . . . យថា
 សហជាតម្បូលកំ ។ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា . . . យថា
 អារម្មណម្បូលកំ ។

[១៥២] បុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអា-
 សេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ
 នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ។

[១៥៣] បុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
 បតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
 តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ យថា
 ហេតុម្បូលកំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១៥៤] អាសេវនប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នមក្កេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១៥១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ដូចសហ-
 ជាតមូលកៈដែរ ។ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ដូចអារម្មណមូលកៈ
 ដែរ ។

[១៥២] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

[១៥៣] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ និង
 ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអា-
 សេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។
 បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៥៤] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥៥] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៦] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវ-
នេ នវ នវិចារកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ
ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិ-
តតេ បញ្ច ។

[១៥៧] កម្មប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ
បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសម-
នន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៥៥] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា- ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៥៦] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងន- អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្ប- ច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ- ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោ- នត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត- រប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ- ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត- ប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៥៨] កម្មប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណ-
ប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៩] វិចារកប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា ឯកំ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេ-
វនេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្ប-
យុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ
នោវិតតេ ឯកំ ។

[១៦០] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណេ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ឯកំ នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្ស-
យេ ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងន-
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៥៨] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ ហេតុ-
ប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបា-
កប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៥៩] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៦០] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ហេតុ-
ប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិ-
ស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាសេវនេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[១៦១] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ . . . នបុរេជាតេ ឯកំ
នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
ឯកំ ។

[១៦២] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា នបុរេជាតេ ឯកំ . . .
នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
ឯកំ ។

[១៦៣] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្ត-
រាប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា និស្ស-
យប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា
កម្មប្បច្ចយា អាហារាប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឈា-
នប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា វិតតប្បច្ចយា អវិត-
តប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៦១] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦២] វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦៣] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ តន្ត្រិយប្បច្ច័យ ណានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ និងអវិតតប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

[១៦៤] អាហារប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច
 នសមនន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
 បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវ-
 នេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ នវ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
 នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
 វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៦៥] អាហារប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ
 បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច នសម-
 នន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
 នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
 នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
 នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១៦៤] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោ-
 នត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៦៥] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ និង
 ហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត-
 រប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុង
 នោវិគតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៦៦] អាហារប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ ន-
កម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
យថា ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១៦៧] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេ-
វនេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នអាហារេ
ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ
បញ្ច ។

[១៦៨] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណេ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៦៦] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៦៧] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះតន្រ្តិយប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអា-
ហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៦៨] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះតន្រ្តិយប្បច្ច័យ
និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៦៩] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[១៧០] ណានប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច
នសមនន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧១] ណានប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណេ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៦៩] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះត្រ្យនិយប្បច្ច័យ ហេ-
តុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ
៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៧០] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៧១] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ និង
ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៧២] លានប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណ-
ប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១៧៣] មក្កប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៧២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ ហេតុ-
ប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៧៣] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[១៧៤] មក្កប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ
 បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច នសម-
 នន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
 នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
 នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
 វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៧៥] មក្កប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ
 នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ
 នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុ-
 មូលកំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[១៧៦] សម្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១៧៤] វារៈ ៥ ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ និង
 ហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ៩ ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិទានអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 និទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិទានបុរេជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនិទានបច្ឆា-
 ជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានកម្មប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិទានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 និទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិទាននត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិទានវិគតិប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] វារៈ ៣ ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ហេតុ-
 ប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ៣ ក្នុងនិទានបុរេជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣
 ក្នុងនិទានបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានកម្ម-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
 បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៧៦] វារៈ ២ ក្នុងនិទានហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ...
 វារៈ ៣ ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានបុរេជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 និទានបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានកម្ម-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិទានឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនិទានមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៧៧] សម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៧៨] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្តិយា បញ្ច
នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៧៩] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណេ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៧៧] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៧៨] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[១៨០] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ
ឯកំ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្ម
តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។

[១៨១] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . .
នអាសេវនេ តីណិ នកម្ម តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។

[១៨២] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា អនន្តរយ្យច្ចយា សមនន្ត-
រយ្យច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្ស-
យប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា
នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នអាសេវនេ តីណិ នកម្ម
តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។

[១៨៣] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហា-
រយ្យច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . .
នវិចារកេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[១៨០] វារៈ ព ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ព
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[១៨១] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ព ក្នុងនអា-
សេវនប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[១៨២] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ និងបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ព ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ព
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[១៨៣] វារៈ ព ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារ-
ប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ព ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៤] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចាកប្បច្ចយា នបច្ឆាជា-
តេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[១៨៥] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា បុរេជា-
តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ច-
យា អវិភតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេ-
វនេ ឯកំ ។

[១៨៦] អត្ថិប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអា-
រម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច
នសមនន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេ-
វនេ នវ នកម្ម តីណិ នវិចាកេ នវ នអាហារេ
ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា
បញ្ច នោវិភតេ បញ្ច ។

[១៨៧] អត្ថិប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច
នសមនន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្ស-
យេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៨២] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៨៥] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៨៦] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអត្តិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៨៧] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះអត្តិប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នអាសេវនេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[១៨៨] អត្តិប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្ប-
ច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ វរំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១៨៩] នត្តិប្បច្ចយា . . . វិតតប្បច្ចយា នហេតុ-
យា ទ្វេ . . . នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តី-
ណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ វកំ នមត្តេ វកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា អារម្មណាមូលកំ វរំ
វិត្តារេតព្វំ ។

[១៩០] អវិតតប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ
បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៨៨] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអតិប្បច្ច័យ ហេតុ-
ប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្ប-
ច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៨៩] ព្រោះនតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
វិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចអារម្មណមូលកៈដែរ ។

[១៩០] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាសេវនេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ
នអាហារេ ឯកំ នស្រ្ទិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[១៩១] អវិកតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអាម្ម-
ណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ
បញ្ច ។ យថា ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

អនុលោមបច្ចនីយគណនា និដ្ឋិតា ។

[១៩២] នហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ទ្វេ . . .
អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៩១] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ និង
ហេតុប្បច្ច័យ...វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច្រា-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោវិគតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយគណនា ។

[១៩២] វារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ...
វារៈ ២ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្ស-
យប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

អាសវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ
ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ
អវិតតេ ទ្វេ ។

[១៩៣] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ
ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
អត្ថិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[១៩៤] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា ន-
អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរប្បច្ចយា
នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ
ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា
ឯកំ អវិតតេ ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៩៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៩៤] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ និងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ .. វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៩៥] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា ន-
 អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរប្បច្ចយា
 នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជា-
 តប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។
 យាវាសេវនា សព្វំ សទិសំ ។ នកម្មេ កណ៌ិតេ បញ្ច-
 បញ្ញា ហោន្តិ ។ . . . នកម្មប្បច្ចយា សហជាតេ
 ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អាហារំ ឯកំ អត្តិយា
 ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[១៩៦] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា ន-
 អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរប្បច្ចយា
 នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជា-
 តប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
 នកម្មប្បច្ចយា នវិចាកប្បច្ចយា នអាហារប្បច្ចយា
 សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

[១៩៧] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា ន-
 អធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៩៥] ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិ-
 ប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ន-
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ និងនអាសេវន-
 ប្បដ្ឋយ ។ បដ្ឋយទាំងអស់ ដរាបដល់អាសេវនប្បដ្ឋយ សុទ្ធតែដូច ។
 គ្នា ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ ដែលលោករាប់ហើយ មានបញ្ហា ៥ យ៉ាង ។
 . . . វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៩៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ
 នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆា-
 ជាតប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ នវិបាកប្បដ្ឋយ និង
 នអាហារប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៩៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជា-
តប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
នកម្មប្បច្ចយា នវិទាកប្បច្ចយា នអាហារប្បច្ចយា
នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នឈានប្បច្ចយា នមគ្គប្បច្ចយា ន-
សម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នោនត្តិប្បច្ចយា
នោវិតតប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[១៩៨] នអារម្មណប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .
អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញ ឯកំ
និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិទាកេ ឯកំ អាហារេ
បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មគ្គេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

[១៩៩] នអារម្មណប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
កម្មេ ឯកំ វិទាកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។ យថា នហេតុមូលកំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

នអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារ-
ប្បច្ច័យ នតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោនត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិតតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិ-
តតប្បច្ច័យ ។

[១៩៨] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
តន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអ-
វិតតប្បច្ច័យ ។

[១៩៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។
ដូចនហេតុមូលកៈដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២០០] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . . អា-
 រម្មណោ តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-
 ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ
 តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ
 វិចាកេ ឯកំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ
 មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ
 នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ នវ ។

[២០១] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
 រម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហ-
 ជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ
 ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចាកេ
 ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ
 ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២០០] វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៩
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២០១] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ និង
 នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 បុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[២០២] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិទាកេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២០៣] នអនន្តប្បច្ចយា . . . នសមនន្តប្បច្ច-
យា . . . នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា . . . នឧបនិស្សយប្បច្ចយា
ហេតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ
បញ្ច អញ្ញមញ្ញ ឯកំ និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច
វិទាកេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ណានេ
បញ្ច មត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច
អវិតតេ បញ្ច ។

[២០៤] នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ២ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ច័យ ។

[២០២] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៣] ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ . . . នសមនន្តរប្បច្ច័យ . . .
នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអ-
វិគតប្បច្ច័យ ។

[២០៤] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។ សន្និគ្គំ ។

[២០៥] នបុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត . . .
អាម្មណោ តីណិ អនិបតិយា សត្ត អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
កម្មេ សត្ត វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ
សត្ត ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត នត្តិយា តីណិ វិតតេ
តីណិ អវិតតេ សត្ត ។

[២០៦] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
អាម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-
តេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៥] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ
៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
អត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២០៦] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម-
នន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ
 ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ
 ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[២០៧] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
 អាម្ពណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ
 ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២០៨] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . .
 អាម្ពណោ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញ តីណិ
 និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ នវ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២០៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអាម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៨] វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ វិតតេ
តីណិ អវិតតេ នវ ។

[២០៩] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តវេ ទ្វេ សមនន្តវេ ទ្វេ
សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧប-
និស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសវនេ ទ្វេ កម្មេ
ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ
ណានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ
ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ
ទ្វេ ។

[២១០] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។
សន្និទ្ធីត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២០៩] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
តន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២១០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[២១១] នអាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា នវ
 . . . អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តវ
 តីណិ សមនន្តវ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញ
 តីណិ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ
 តីណិ កម្មេ នវ វិទាកេ ឯកំ អាហារេ នវ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ ណានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ
 វិភតេ តីណិ អវិភតេ នវ ។

[២១២] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តវ ទ្វេ សមនន្តវ ទ្វេ
 សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧប-
 និស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិទាកេ
 ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណានេ ទ្វេ
 មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[២១១] វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងកម្ម-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ៩
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុង
 អត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩
 ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២១២] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ និង
 នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ
 វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
 និស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងបុរេជាត-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអាហា-
 រប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[២១៣] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអាម្ពណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ
 ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។
 សង្ខតំ ។

[២១៤] នកម្មប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . . អា-
 ម្ពណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ ស-
 មនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញ តីណិ
 និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ
 តីណិ អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ
 តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា
 តីណិ វិតតេ តីណិ អវិតតេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២១៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២១៤] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

[២១៥] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណោ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ
 សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ សម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា
 ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[២១៦] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
 និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិ-
 តតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២១៧] នវិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . .
 អារម្មណោ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
 និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ អាហារេ នវ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[២១៥] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ និង
 នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្ត-
 រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 បុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២១៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ នហេ-
 តុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២១៧] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ
 ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ វិភតេ
តីណិ អវិភតេ នវ ។

[២១៨] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តវេ ទ្វេ សមនន្តវេ ទ្វេ សហ-
ជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ
ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ
ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិភតេ
ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

[២១៩] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អាម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញោ
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២១៨] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២១៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស និទ្ទេសោ

[២២០] នអាហារប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ ឥន្ទ្រិ-
យេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២១] នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២២] នឈានប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ . . .
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
បុរេជាតេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២៣] នមគ្គប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អាម្ម-
ណោ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[២២០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២២] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងស-
ហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
វិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៣] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ និងន-
ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ លានេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
 ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

[២២៤] នមក្កប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ
 ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ លានេ ឯកំ វិប្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។
 សន្និទ្ធីត្ថំ ។

[២២៥] នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .
 អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
 និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច លានេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតិ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 វិតតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២២២] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ នហេ-
 តុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៥] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងតន្ត្រីយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[២២៦] នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ
ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២៧] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ
. . . អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ
តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញ-
មញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ
អាសវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អា-
ហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ
តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា
តីណិ វិកតេ តីណិ អវិកតេ តីណិ ។

[២២៨] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-
តេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[២២៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៧] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២២៨] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អាសវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ
ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា
ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[២២៩] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញោ
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។
សង្ខតំ ។

[២៣០] នោនត្តិប្បច្ចយា . . . នោវិតតប្បច្ចយា
ហេតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ
បញ្ច អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច
វិចាកេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ
បញ្ច មត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ ។

[២២៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៣០] ព្រោះនោនត្តិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ
ព្រោះនោវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងស-
ហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ
៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវាស្ស និទ្ទេសោ

[២៣១] ជោវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា សហ-
 ជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

[២៣២] ជោវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរ្យប្បច្ចយា
 នសមនន្តរ្យប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ
 ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[២៣៣] ជោវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 សង្ខតំ ។ នកម្មប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
 និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ វិតតេ
 ឯកំ ។

កុសលត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ និទ្ទេស

[២៣១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៣២] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៣៤] ដោរិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ។
សង្ខតំ ។ នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកប្បច្ចយា នអាហារ-
ប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិ-
យា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

[២៣៥] ដោរិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ។
សង្ខតំ ។ នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកប្បច្ចយា នអាហារ-
ប្បច្ចយា នសង្ខិយប្បច្ចយា នឈានប្បច្ចយា នមត្ត-
ប្បច្ចយា នសម្មយុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ដោ-
នត្តិប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ
អត្តិយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

បដិច្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោ^(១)

[២៣៦] កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
សហជាតា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សហជាតោ
ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធ ។

១ ម. សហជាតវារោតិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៣៤] ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៣៥] ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ព្រោះ
នឈានប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះន-
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនោនត្តិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារៈ

[២៣៦] កុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ រមែងកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងកុសលក្ខន្ធ ១
ខន្ធ ១ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។

កុសលគ្គិកេ សហជាតវារោ

កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ សហជាតំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុស-
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[២៣៧] អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សហ-
 ជាតោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ
 ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ
 សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 សហជាតោ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

កុសលត្តិកៈ សហជាតវរៈ

អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
 កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ រមែងកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹង
 កុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ពា ខន្ធ ២
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។

[២៣៧] អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ រមែងកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា កើតជាមួយនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១
 កើតជាមួយនឹងខន្ធ ពា ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌
 កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី
 អព្យាកតធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តយោ ខន្ធោ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។

[២៣៨] អព្យាកតំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធោ សហជាតោ ឯកោ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ សហជាតា ទ្វេ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកា-
ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ កដត្តា
ច រូបំ តយោ ខន្ធោ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច
រូបំ ខន្ធោ សហជាតំ វត្ថុ វត្ថុ សហជាតា ខន្ធោ ឯកំ
មហាក្ខតំ សហជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ ម-
ហាក្ខតេ សហជាតំ ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
សហជាតា ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។

[២៣៨] អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងអព្យាកតធម៌ រមែងកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយ
នឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើត
ជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២
ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី
កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ កើតជាមួយនឹងខន្ធទាំងឡាយ
ខន្ធទាំងឡាយ កើតជាមួយនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ៣ កើតជាមួយនឹងមហា-
ក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២ កើតជា
មួយនឹងមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កើតជា
មួយនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

កុសលគ្គិកេ សហជាតវារោ

[២៣៩] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ សហ-
 ជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 កុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច សហជាតំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច សហជាតំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ វរំ វិត្តារតព្វំ ។

[២៤០] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ . . .
 អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ នវ វិចារកេ វកំ អាហារេ នវ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ ណានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ
 វិតតេ តីណិ អវិតតេ នវ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

យថា បដិច្ចវារកណាធា វរំ កណោតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ សហជាតវារៈ

[២៣៩] អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើត
ជាមួយនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យា-
កតធម៌ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង រមែងកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុស-
លក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៤០] វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍-
ប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ
វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៩
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
វិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោម ។

បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[២៤១] អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាស-
ហាភតេ ឧទ្ធចូសហាភតេ ខន្ធេ សហជាតោ វិចិត្តិច្ឆា-
សហាភតោ ឧទ្ធចូសហាភតោ មោហោ ។

[២៤២] អព្យាកតំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចា-
កាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធេ សហជាតា
តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហ-
ជាតោ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ
សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ អហេតុ-
កប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធេ ស-
ហជាតា តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ
សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ
សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ សហជា-
តំ វត្ថុ វត្ថុ សហជាតា ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ សហ-
ជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ សហជាតំ
ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ សហជាតា ទ្វេ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ក-
ដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២១] អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ រមែងកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ កើតជាមួយនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[២២២] អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងអព្យាកតធម៌ រមែងកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយ
នឹងអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២
ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈ
នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ កើតជាមួយនឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ កើតជាមួយនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ៣ កើតជាមួយ
នឹងមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២
កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កើត
ជាមួយនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប... អាហារសមុដ្ឋានរូប ...

កុសលគ្គិកេ សហជាតវារោ

ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
សហជាតា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ
សហជាតំ កេដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[២៤៣] នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណោ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នអាហារេ ឯកំ
នតទ្ធិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ន-
សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

កុសលត្តិកៈ សហជាតវារៈ

ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ កើតជាមួយនឹងមហាកូត ១ របស់
ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កងត្តារូប ឧបាទារូប កើតជាមួយនឹង
មហាកូតទាំងឡាយ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៤៣] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
ដ្ឋាយ . . . វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកិម្ម-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[២៤៤] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ
៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមន-
ន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបុរេជាតេ សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អ-
នន្តវេ ទ្វេ សមនន្តវេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្ប-
យុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ
វិកតេ ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារោ និដ្ឋិតោ ។

បដិច្ចត្ថំ នាម សហជាតត្ថំ
សហជាតត្ថំ នាម បដិច្ចត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៩ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ អនុលោមបច្ឆនីយៈ ។

[២២៥] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
សហជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ
វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាក-
កប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងត្រ្រិយប្បដ្ឋាយ វារៈ ២
ក្នុងឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនត្តិ-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ បច្ឆនីយានុលោម ។

ចប់ សហជាតវារៈ ។

អត្ថរបស់សហជាតវារៈ ឈ្មោះថា អត្ថរបស់បដិច្ចវារៈ
អត្ថរបស់បដិច្ចវារៈ ឈ្មោះថា អត្ថរបស់សហជាតវារៈ ។

បច្ចយវារោ^(១)

[២៤៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ
ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ
ខន្ធោ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[២៤៧] អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. បច្ចយវារោតិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ច័យវារៈ

[២៤៦] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែក
នឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣
ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជាន-
រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
ខន្ធ ២ ។

[២៤៧] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១
ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាក-
តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ខន្ធោ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-
 សលំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ តយោ
 ខន្ធោ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ ។

[២៤៨] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិ-
 យាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញោ រូបំ តយោ ខន្ធោ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញោ រូបំ បដិសន្ធិក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតំ
 ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ
 តយោ ខន្ធោ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ
 បច្ចុយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចុយា ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុ-
 យា តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បច្ចុយា
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចុយា ទ្វេ មហាក្ខតា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌
ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុស-
លក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[២៤៨] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបា-
កាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក
នឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ខន្ធ ៣
ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប
ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ មហាកូត ១
ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ៣ មហាកូតរូប ២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតរូប ២

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

មហាក្វតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកាព្យាកតា កិរិយាព្យា-
 កតា ខន្ធោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា
 ខន្ធោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អកុសលា ខន្ធោ ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា
 ខន្ធោ មហាក្វតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អកុសលា
 ខន្ធោ មហាក្វតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៤៩] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
 ឯកំ ខន្ធឯញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធឯ តយោ ខន្ធឯ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធឯ ទ្វេ ខន្ធឯ ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធឯ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែក
 នឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌
 ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។

[២២៩] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុស-
 លក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុស-
 លធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្វតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុស-
លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
កុសលំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធធ ច
មហាក្វតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥០] អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ ច
វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ
ខន្ធធ ច មហាក្វតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខត
 ទាំងឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌
 ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង
 វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង
 ផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២៥០] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុ-
 សលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ខន្ធ
 ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុ-
 សលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខត
 ទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
 អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

អកុសលំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធល ច វត្តញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធល ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា អកុសលេ ខន្ធល
ច មហាក្វតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥១] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធូ បច្ច-
យា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធល បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធល បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២៥២] អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធូ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធល បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធល បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធូ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធល បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធល បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យា-
កតំ ឯកំ ខន្ធូ បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធល
បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធល បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
វត្តំ បច្ចយា ខន្ធា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹង ខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុជ្ជាន- រូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២៥១] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំង ១ ខន្ធ ១ ពឹង ផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[២៥២] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំង ១ ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹង ផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំង ១ ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទាំង ១ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សោតាយតនំ បច្ចុយា សោតវិញ្ញាណំ យាធាយតនំ
បច្ចុយា យានវិញ្ញាណំ ជិហ្គាយតនំ បច្ចុយា ជិហ្គវិញ្ញាណំ
កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា
វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធោ ។

[២៥៣] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុ-
សលា ខន្ធោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា
អកុសលា ខន្ធោ ។

[២៥៤] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា កុ-
សលំ ឯកំ ខន្ធឯញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២៥៥] អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុ-
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា
អកុសលំ ឯកំ ខន្ធឯញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ
ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ
ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សោតវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងសោតាយតនៈ ឃានវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
ឃានាយតនៈ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងជិវ្ហាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៣] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៤] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
កុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ២ផង
វត្ថុផង ។

[២៥៥] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក
នឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
វត្ថុផង ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[២៥៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ច-
 យា តីណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកាព្យាក-
 តំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧចា-
 ទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា
 ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។
 យថា ហេតុប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តាវេតព្ធំ ។

[២៥៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរវ្យច្ចយា . . . សមនន្តរវ្យច្ចយា . . . ។
 យថា អារម្មណប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តាវេតព្ធំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[២៥៦] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យា-
 កតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តស-
 មុជ្ជានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាកូត ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត
 ទាំងឡាយ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ កុសលក្ខន្ធទទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
 ដូចជាហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[២៥៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បី
 ឲ្យពិស្តារ ដូចជាអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហ-
 ជាតប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា
 កដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្កុ-
 វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយ-
 វិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកាព្យាកតោ កិរិយាព្យា-
 កតោ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុស-
 លា ខន្ធា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[២៥៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ឯកំ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៨] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ ខន្ធ
 ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជាន-
 រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ពាហិរូប ពឹងផ្អែក
 នឹងមហាកូត ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . អាហារសមុជ្ជានរូប . . .
 ឧតុសមុជ្ជានរូប . . .ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។
 កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹង
 ផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
 កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូច
 ជាហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[២៥៩] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធ ១ ។ អកុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

ឯកំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា វត្ថុ
 ច ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ ច ខន្ធេ
 បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា
 ទ្វេ មហាក្ខតា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ច-
 យា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា
 ទ្វេ មហាក្ខតា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ
 បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។
 យថា អារម្មណាប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

គឺ (ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធ ១ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បប្បិយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ។ បេ ។ មហាកូត ២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ២ ពហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ មហាកូត ២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ២ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បប្បិយ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាអារម្មណប្បប្បិយដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[២៦០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ។ យថា សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[២៦១] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា ។ អាវម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[២៦២] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ
បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ
ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្ប-
ច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ច-
យា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កុវិញ្ញាណំ
។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ
បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា វត្ថុ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦០] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[២៦១] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធ ៣) ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។
(ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ) ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[២៦២] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។
ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើត
ឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសល-
ក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក)
នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹង
ផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយ-
វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំង-
ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុស-
 លា ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា
 វត្ថុំ បច្ចយា អកុសលា ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។
 កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ-
 ញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។

[២៦៣] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ ប-
 ច្ចយា ។ បេ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា អកុសលំ
 ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ច-
 យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ កុសលខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៣] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធធ្វេ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចុ-
 យា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចុយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អាសេវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា ខន្ធា ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អាសេវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធា ។
 កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា ។ បេ ។
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចុយា អកុសលំ
 ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។

[២៦៤] កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា តីណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា វិចាកា-
 ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា ។ បេ ។
 បដិសន្ធិកូលោ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុស-
 លធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ
 គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ពឹងផ្អែកនឹងកុសល-
 ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ។ បេ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសល-
 ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។

[២៦២] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ អកុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ (ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១) ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យា-
 កតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យា-
 កតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

មហាក្សតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ចក្កាយ-
 តនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិទាកាព្យាក-
 តា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ច-
 យា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ
 បច្ចយា កុសលា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ច-
 យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ
 បច្ចយា អកុសលា ខន្ធ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ កម្មប្បច្ចយា ។ បេ ។ អកុសលញ្ច
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ កម្មប្បច្ចយា អកុសលំ
 ឯកំ ខន្ធឯញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ។ បេ ។ អកុសលេ
 ខន្ធច មហាក្សតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៦៥] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិទាកប្បច្ចយា វិទាកាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធិ បច្ចយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ ឯកំ មហាក្សតំ
 បច្ចយា ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញា-
 ណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
 ផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ
 កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
 អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ ។ បេ ។
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
 ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសល-
 ក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[២៦៥] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
 ផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកាព្យាកតា ខន្ធា ។

[២៦៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា តីណិ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អា-
ហារប្បច្ចុយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខុលោ ។ បេ ។ អា-
ហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ បេ ។ ចក្ខាយតនំ
បច្ចុយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុ-
យា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកាព្យាកតា
កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។ បរិបុណ្ណំ ។

[២៦៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សន្និយប្បច្ចុយា ។ បេ ។ អសញ្ញសត្តានំ
ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។ ចក្ខាយតនំ បច្ចុ-
យា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា
កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយា-
ព្យាកតា ខន្ធា សន្និយប្បច្ចុយា ។ យថា កម្មប្ប-
ច្ចុយា ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៦៦] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ ខន្ធ ៣
ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
។ បេ ។ អាហារសមុដ្ឋានរូប មហាកូត ១ ។ បេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បរិបូណ៌ ។

[២៦៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
សត្វ ។ បេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយ-
វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាកម្មប្បច្ច័យដែរ ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[២៦៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ណានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា ។ ណានប្បច្ច-
យាមិ មត្តប្បច្ចយាមិ ។ យថា ហេតុប្បច្ចយា ឯវំ វិត្តា-
រេតព្វំ ។

[២៦៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អារម្មណប្បច្ចយ-
សទិសំ ។

[២៧០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធោ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[២៦៨] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះឈានប្បច្ច័យ និងមគ្គប្បច្ច័យ ។ ព្រោះឈានប្បច្ច័យផង ព្រោះ
មគ្គប្បច្ច័យផង ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[២៦៩] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ (សម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រហែលគ្នានឹងអារម្ម-
ណប្បច្ច័យដែរ ។

[២៧០] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។
ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងកុស-
លក្ខន្ធទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប) ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើប
កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌
ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា អកុ-
 សលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ
 ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា ។ អ-
 កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា អកុសលេ ខន្ធ បច្ចុយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា ។ អកុសលំ ធម្មំ
 បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា
 តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ
 បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចុ-
 យា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយា-
 ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធ
 កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 កដត្តា រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ខន្ធ បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 វត្ថុ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដ-
 ត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចក្ខាយ-
 តនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា
 កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹង
 ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តា-
 រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹង
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំង-
 ឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធ
 ទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹង
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំង-
 ឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក
 នឹងចក្ខុយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 អកុសលា ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា
 មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច
 អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ
 បច្ចយា អកុសលា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក)នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលញ អព្យាកតញ
 ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុស-
 លញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច
 អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុ-
 សលំ ឯកំ ខន្ធព វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធេ ច វត្ថុញ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ ច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធេ
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា
 វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធេ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ច-
 យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធព វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ។ មេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ
 បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យា អកុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

(ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភ្នផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុជ្ជានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុស-
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្តញ្ច បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 អកុសលេ ខន្ធធ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វត្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[២៧១] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អត្តិប្បច្ចយា ។ បេ ។ អត្តិប្បច្ចយា សហ-
 ជាតប្បច្ចយសទិសំ កាតព្វំ ។ នត្តិប្បច្ចយា វិក-
 តប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ អវិកតប្បច្ចយា
 សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

[២៧២] ហេតុយា សត្តវស អារម្មណេ សត្ត
 អធិបតិយា សត្តវស អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តវស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត និស្សយេ សត្ត-
 វស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ
 សត្ត កម្មេ សត្តវស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្តវស
 ឥន្ទ្រិយេ សត្តវស ណានេ សត្តវស មក្កេ សត្តវស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក
នឹងអកុសលក្ខន្ធទ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហា-
ភូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង)
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ
(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៧១] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ អត្ថិប្បដ្ឋយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នា
នឹងសហជាតប្បដ្ឋយដែរ ។ នត្ថិប្បដ្ឋយ វិតតប្បដ្ឋយ ប្រហែលគ្នានឹង
អារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អវិតតប្បដ្ឋយ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បដ្ឋយ ។

[២៧២] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងសម-
នន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្ប-
ដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ
៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្ប-
ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧
ក្នុងត្រ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តវស អត្តិយា
សត្តវស នត្តិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ
សត្តវស ។

[២៧៣] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ សត្ត . . .
អធិបតិយា សត្តវស អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ សត្ត
សហជាតេ សត្តវស ។ បេ ។ អវិកតេ សត្តវស ។

[២៧៤] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា អធិប-
តិយា សត្ត [សព្វត្ត សត្ត] . . . វិចារកេ ឯកំ អវិ-
កតេ សត្ត ។

[២៧៥] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា អធិប-
តិប្បច្ចយា អនន្តវប្បច្ចយា សមនន្តវប្បច្ចយា សហជា-
តប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
កម្មេ សត្ត . . . អាហារេ សត្ត អវិកតេ សត្ត ។

[២៧៦] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារ-
ប្បច្ចយា វិកតប្បច្ចយា អវិកតេ សត្ត ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧
ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ
១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៧៣] វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
សមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ។ លេ ។ វារៈ ១៧
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៧៤] វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ និង
អារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . . វារៈ ១ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្ម-
ណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជា-
តប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ និងអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អា-
រម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារ-
ប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាកប្បដ្ឋយា អាហារេ
ឯកំ . . . អវិតតេ ឯកំ ។

[២៧៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាកប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា វិតតប្បដ្ឋយា អវិតតេ ឯកំ ។

ហេតុមូលកំ ។

[២៧៩] អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តំ . . .
អធិបតិយា សត្តំ ។ បេ ។ អារម្មណមូលកំ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារតព្វំ ។

[២៨០] អធិបតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តវស ។
អនន្តរប្បដ្ឋយា . . . សមនន្តរប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តំ ។
សហជាតប្បដ្ឋយា . . . អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា និស្សយ-
ប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា . . .
អាសេវនប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តំ . . . អារម្ម-
ណោ សត្តំ អធិបតិយា សត្តំ អនន្តរេ សត្តំ សម-
នន្តរេ សត្តំ សហជាតេ សត្តំ អញ្ញមញ្ញេ សត្តំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៧៧] វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ ហេតុមូលកៈ ។

[២៧៩] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អារម្មណមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុមូលកៈដែរ ។

[២៨០] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ . . . អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត
 កាម្មេ សត្ត អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ណានេ សត្ត
 មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្ត អត្តិយា
 សត្ត នត្តិយា សត្ត វិតតេ សត្ត អវិតតេ សត្ត ។

[២៨១] កម្មប្បច្ចយា . . . វិចាកប្បច្ចយា ហេតុ-
 យា ឯកំ . . . អាម្មណោ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
 បុរេជាតេ ឯកំ កាម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ ណានេ ឯកំ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ
 វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ
 ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[២៨២] អាហារប្បច្ចយា . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា
 ណានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ
៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨១] ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ
១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្ប-
ច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ នត្ថិប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិតតប្បច្ចយា . . . អវិតតប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត-
រស... អារម្មណោ សត្ត វិតតេ សត្ត ។

បច្ចយវាវ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[២៨៣] អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហាគតេ
ឧទ្ធចូសហាគតេ ខន្ធោ បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហាគតោ
ឧទ្ធចូសហាគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុ-
កំ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ច-
យា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វា រូបំ ។ បេ ។
ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វា រូបំ
អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ
ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ បច្ច-
យា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

និងវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោម ក្នុងបច្ច័យវារៈ ។

[២៨៣] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
 ឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
 ឧទ្ធច្ចៈ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកវិ-
 បាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . .

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
 មហាក្ខតេ បច្ចយា កេដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ចក្ខាយ-
 តនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកវិ-
 ចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាក-
 តំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហតតោ ឧទ្ធចូស-
 ហតតោ មោហោ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហតតេ ឧទ្ធចូសហតតេ ខន្ធ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហតតោ ឧទ្ធចូសហត-
 តោ មោហោ ។

[២៨៤] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ នអារម្មណាប្បច្ចយា ឯវំ វិត្តា-
 រេតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ ពីងផ្អែកនឹង
 មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប ពីង
 ផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។
 កាយវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
 ព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពីងផ្អែកនឹង
 អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌
 ពីងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ផង វត្ថុផង ។

[២៨២] អព្យាកតធម៌ ពីងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជានអារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុង
 បដិច្ចវារៈផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៨៥] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា
 តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បច្ចយា បដិសន្ធិកូលោ ។ បេ ។ អព្យាក-
 តំ បរិបុណ្ណំ កាតព្វំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ច-
 យា ។ បេ ។ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។
 កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។ អព្យាក-
 តំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។ បេ ។ យថា
 អនុលោមេ សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ កលោតព្វំ ។

[២៨៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនន្តរយ្យច្ចយា . . . នសមនន្តរយ្យច្ច-
 យា អញ្ញមញ្ញយ្យច្ចយា នឧបនិស្សយយ្យច្ចយា នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា . . . ។ យថា បដិច្ចវារេ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[២៨៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា . . . នអាសេវនយ្យច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៥] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធ ពា
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ។ លេ ។ បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងអព្យាកតធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ ពាហិរ-
 រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . (មហាក្ខត ពា)
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ លេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ លេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយា-
 យតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ លេ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ ដូចជាសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងអនុលោមដែរ ។

[២៨៦] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បី
 សម្តែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៨៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ នបច្ឆាជា-
តប្បច្ចយម្បិ នអាសេវនប្បច្ចយម្បិ បរិបុណ្ណំ សត្តរស ។
យថា អនុលោមេ សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[២៨៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ
បច្ចយា កុសលា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អកុស-
លេ ខន្ទេ បច្ចយា អកុសលា ចេតនា ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នកម្មប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតេ ខន្ទេ បច្ចយា កិរិ-
យាព្យាកតា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ។ បេ ។
មហាក្ខតេ បច្ចយា ឧទាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា កិរិ-
យាព្យាកតា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ច-
យា កុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ច-
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ
បច្ចយា អកុសលា ចេតនា ។ កុសលញ្ច អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យក្តី
នអាសេវនប្បច្ច័យក្តី បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងឲ្យបរិបូណ៌ សុទ្ធតែមានវារៈ
១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុង
អនុលោមដែរ ។

[២៨៨] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។
អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
គឺ អកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យាកត-
ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ
កិរិយាព្យាកតចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរ-
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . (មហាក្ខត ៣)
ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ។ បេ ។ ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំង-
ឡាយ កិរិយាព្យាកតចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែក
នឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
កុសលា ចេតនា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្ប-
ច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា អកុស-
លា ចេតនា ។

[២៨៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធនំ បច្ចយា
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នវិចាកប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធនំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ
ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧចានារូបំ
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ
មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ
ឧចានារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង វត្ថុ
ផង ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹង
អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង វត្ថុផង ។

[២៨៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ ខន្ធ ៣
ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ។ បេ ។ ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែក
នឹងមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប និងឧបាទា-
រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នវិចាកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធោ ។
វិចាកំ បបេត្វា សព្វត្ថ វិត្តារេតព្វំ ។

[២៩០] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា . . . នសង្ខ្រិយប្បច្ច-
យា . . . នឈានប្បច្ចយា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កុ-
វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញា-
ណំ នឈានេ ឥមំ នាណករណំ ។ . . . នមត្តប្បច្ចយា
ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយា-
យតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេ-
តុកវិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធោ នមត្តេ
ឥមំ នាណករណំ ។ អវសេសំ យថា បដិច្ចវារេ បច្ច-
ដីយំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា នោនត្តិប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ច-
យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោវិតតប្បច្ចយា
កុសលេ ខន្ធោ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ យថា
បដិច្ចវារេ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[២៩១] នហោតុយា ចត្តារិ នអារម្មណោ បញ្ច

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងឲ្យពិស្តារ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួងចុះ រៀរលែងតែវិបាក
កប្បច្ច័យចេញ ។

[២៩០] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនឈា-
នប្បច្ច័យ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នានេះ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ ។
. . . ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។
កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
ព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នានេះ ក្នុងនមគ្គ-
ប្បច្ច័យ ។ ពាក្យដ៏សេសសល់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបច្ច័យនិយៈ
ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ និង
នោនត្តិប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំង-
ឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៩១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអធិបតិយា សត្តវស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តវស នអាសេវនេ សត្ត-
 វស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តវស នអាហារេ
 ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ន-
 សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច
 នោវិតតេ បញ្ច ។

[២៩២] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា ចត្តារិ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
 នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
 ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តារិ នអាសេវនេ ចត្តារិ នកម្មេ
 ឯកំ នវិចារកេ ចត្តារិ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ
 ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងន-
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ
 ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៤
 ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
 នតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

[២៩៣] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា ន-
អធិបតិយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
[សព្វត្ថ ឯកំ] នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

[២៩៤] នអារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអធិបតិយា បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ
ឯកំ នវិចារកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
នណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[២៩៥] នអារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អធិបតិយា ឯកំ . . . នោវិតតេ ឯកំ ។

[២៩៦] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[២៩៣] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និង
នអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម-
នន្តរប្បច្ច័យ (វារៈ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩៦] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាម្ពុលោ បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
 នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
 សត្តំ នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស
 នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ សត្តរស នអាហារេ ឯកំ
 នសន្និយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ន-
 សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
 បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[២៩៧] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
 អាម្ពុលោ ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ
 ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេ-
 ជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តារិ នអាសេវនេ ចត្តារិ
 នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ចត្តារិ នអាហារេ ឯកំ
 នសន្និយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ន-
 សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិតតេ ឯកំ ។

[២៩៨] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 ម្ពុលាយ្បច្ចយា នអនន្តរេ ឯកំ [សព្វត្ត ឯកំ] ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជា-
 តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
 វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងន-
 សមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
 នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
 នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង) ។

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

នអនន្តរឃ្មត្ថយា នសមនន្តរឃ្មត្ថយា នអញ្ញមញ្ញ-
ឃ្មត្ថយា នឧបនិស្សយឃ្មត្ថយា នអារម្មណឃ្មត្ថយ-
សទិសំ ។

[២៩៩] នបុរេជាតឃ្មត្ថយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរ
បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញ បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ
សត្ត នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ
ឯកំ ននដ្ឋិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[៣០០] នបុរេជាតឃ្មត្ថយា នហេតុឃ្មត្ថយា ន-
អារម្មណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរ ឯកំ
នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ ននដ្ឋិយេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និង
នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[២៩៩] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងន-
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣០០] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។
នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ច-
យា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] . . . នោ-
វិតតេ ឯកំ ។

[៣០១] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា . . . នអាសេវនប្ប-
ច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . . នអារម្មណោ បញ្ច នអ-
ធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
សត្តរស នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[៣០២] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ចត្តារិ នអ-
នន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង) . . . វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣០១] ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុ-
ប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគ-
តប្បច្ច័យ ។

[៣០២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ
 ចត្តារិ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ចត្តារិ នអាហារេ
 ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិតតេ ឯកំ ។ នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ច-
 យា នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ត
 ឯកំ]...នោវិតតេ ឯកំ ។

[៣០៣] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអារម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ
 នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ
 ឯកំ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេ-
 វនេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិ-
 យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិតតេ ឯកំ ។ នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណេ ឯកំ [សព្វត្ត ឯកំ] នោវិតតេ ឯកំ ។

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនវិបាក-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ
 ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យ
 ទាំងពួង) ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ...
 វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
 នតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ និងនហេតុប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំង
 ពួង) វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០៤] នវិចាកប្បច្ចយា នហោតុយា ចត្តារិ . . .
 នអាម្ពុលោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរ
 បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧប-
 និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត-
 រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នអាហារេ
 ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
 បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[៣០៥] នវិចាកប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា នអា-
 ម្ពុលោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ចត្តារិ នអនន្តរ
 ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧប-
 និស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តារិ
 នអាសេវនេ ចត្តារិ នកម្មេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ
 នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-
 សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០៤] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-
 មញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
 នតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣០៥] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ និង
 នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
 រប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៤
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
 នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នោវិតតេ ឯកំ ។ នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ
ឯកំ]...នោវិតតេ ឯកំ ។

[៣០៦] នអាហារប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ
[សព្វត្ថ ឯកំ] . . . នោវិតតេ ឯកំ ។ នសង្ខិយ-
ប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។
នណានប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។
នមត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។
នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៣០៧] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអារម្មណ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរ
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញ ឯកំ នឧប-
ទិស្សយេ ឯកំ នបុរជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
តីណិ នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នណានេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា
ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យ
ទាំងពួង) ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង) . . . វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។
វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យ
ទាំងពួង) ។ វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ (វារៈ ១
ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង) ។ វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង) ។ ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យ
ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យដែរ ។

[៣០៧] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ...
វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអា-
ហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០៨] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណេ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ
 ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧប-
 និស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ
 នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នអា-
 ហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
 នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិភតេ ឯកំ ។ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ច-
 យា នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ត
 ឯកំ] នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិភតប្បច្ចយា នអារម្ម-
 ណប្បច្ចយសទិសំ ។

បច្ចយវារេ បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣០៩] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច . . .
 នអធិបតិយា សត្តវសេ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្តវសេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០៨] វារៈ ១ ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនិហារយុត្តប្បច្ច័យ
និងនិហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនិហធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិហនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងនិបច្ចាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
និកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិអាហារប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
និមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិទោនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិទោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនិហធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនិហារ-
យុត្តប្បច្ច័យ និហេតុប្បច្ច័យ និងនិហារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យ
ទាំងពួង) ព្រោះនិទោនត្តិប្បច្ច័យ និងនិទោវិគតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹង
និហារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ ក្នុងបច្ចុយវារៈ ។

[៣០៩] វារៈ ៥ ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនិហេតុប្ប-
ច្ច័យ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងនិហធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិហនន្តរប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនិសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនិឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនិបច្ចាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ សត្តវស នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[៣១០] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា សត្តំ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
សត្តំ នអាសេវនេ សត្តំ នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ
សត្តំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣១១] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា អធិប-
តិប្បច្ចយា អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហ-
ជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា
ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ
សត្តំ . . . នអាសេវនេ សត្តំ នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ
សត្តំ ។

[៣១២] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ សត្តំ . . .
នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ សត្តំ ។

[៣១៣] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារ-
ប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[៣១០] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ និង
អារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងន-
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣១១] វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរុប្បច្ច័យ សមនន្តរុប្បច្ច័យ
សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
និងបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣១២] វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ និងអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្ម-
ប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ តន្ត្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិ-
ប្បច្ចយា វិភតប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ
សត្ត . . . នវិចារកេ សត្ត ។

[៣១៤] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា បុរេជា-
តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ
ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៣១៥] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណាប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារ-
ប្បច្ចយា ។ បេ ។ អវិភតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ
. . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៣១៦] អារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអធិបតិយា សត្ត នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត
នណានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣១៧] អារម្មណាប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា សត្ត . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
សត្ត នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ឯវំ
កលោតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ
និងអវិតតប្បច្ច័យ... វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣១៤] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ ...

វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៥] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ
កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ និងអាហារប្បច្ច័យ ។ លេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ច័យ ព្រោះអវិតតប្បច្ច័យ ... វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៦] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ...

វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣១៧] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
និងហេតុប្បច្ច័យ ... វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាហេតុមូលកៈដែរ ។

[៣១៨] អធិបតិប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច . . .
 នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច
 នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ
 សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារ-
 កេ សត្តរស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
 នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។ អធិបតិប្បច្ចយា
 ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។ អនន្តរប្បច្ចយា ហេតុប្ប-
 ច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា យថា អារម្មណាមូលកំ ឯវំ
 វិត្តារេតព្វំ ។

[៣១៩] សហជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិប្បច្ចយា សត្តរស នអនន្ត-
 រេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
 និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត-
 រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 សត្តរស នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ
 ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[៣១៨] វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
 និរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ១៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៣ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ និង
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រោះអនន្តប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ
 និងសមនន្តប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាអារម្មណ៍មូលកៈដែរ ។

[៣១៩] វារៈ ៤ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥
 ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 និរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិរមន្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣២០] សហជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណោ បញ្ច ។ សង្ខតំ ។ នវិចារកេ សត្តវស ន-
សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ឆោនត្តិយា បញ្ច
ឆោវិតតេ បញ្ច ។ សហជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។

[៣២១] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអារម្មណោ ឯកំ នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ
នសមនន្តរេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
តីណិ នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសវនេ សត្ត នកម្មេ
សត្ត នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ
នលាវនេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ ឆោនត្តិយា ឯកំ ឆោវិតតេ ឯកំ ។

[៣២២] អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ ន-
សមនន្តរេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣២០] វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋាយ
និងហេតុប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ វារៈ ១៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥
ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ។ ព្រោះសហជាត-
ប្បដ្ឋាយ ហេតុប្បដ្ឋាយ និងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣២១] វារៈ ៤ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
និរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
ជាតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុង
និរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ។

[៣២២] វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ
និងហេតុប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុង
និរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
និរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ
ជាតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នវិចារកេ សត្ត នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា សត្ត ។
សង្ខតំ ។

[៣២៣] និស្សយប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ ។
និស្សយប្បច្ចយា យថា សហជាតប្បច្ចយា ។ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ ។ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៣២៤] បុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអធិបតិយា សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ
សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នឈានេ ឯកំ
នមក្កេ ឯកំ ។ បេ ។ បុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
។ បេ ។

[៣២៥] អាសេវនប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអធិបតិយា សត្ត នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នមក្កេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិត-
តប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣២៣] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ ។
និស្សយប្បច្ច័យ ដូចជាសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ វារៈ ៤ ក្នុងនហេ-
តុប្បច្ច័យ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែល
គ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៣២៤] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។ លេ ។
ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ លេ ។

[៣២៥] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣២៦] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា សត្ត . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ សត្ត
នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣២៧] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា សត្ត ។ សង្ខតំ ។ អា-
សេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។ បុរេជាតប្បច្ច-
យា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ . . .
អវិភតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នវិចារកេ
សត្ត ។ បេ ។

[៣២៨] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ
បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ
សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស នវិចារកេ សត្តរស
នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិភតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣២៦] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៣២៨] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[៣២៩] កម្មប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណោ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ . . . នវិចារកេ សត្តរស
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ជោនត្តិយា
បញ្ច ជោវិតតេ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។

[៣៣០] វិចារកប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណោ ឯកំ នអធិបតិយា ឯកំ នអនន្តរ
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញោ ឯកំ នឧប-
និស្សយេ ឯកំ នបុរជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ
នអាសេវនេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ជោនត្តិយា
ឯកំ ជោវិតតេ ឯកំ ។

[៣៣១] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណោ ឯកំ . . . នអធិបតិយា ឯកំ នអនន្តរ ឯកំ
នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញមញ្ញោ ឯកំ នឧបនិស្ស-
យេ ឯកំ នបុរជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ
នអាសេវនេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
ឯកំ ជោនត្តិយា ឯកំ ជោវិតតេ ឯកំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[៣២៩] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣០] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៣២] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បច្ចយា ន-
 បច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។ មេ ។
 វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ បុរេជា-
 តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។
 . . . អវិកតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអា-
 សេវនេ ឯកំ ។ មេ ។

[៣៣៣] អាហារប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
 នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ
 បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧប-
 និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត-
 រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារក
 សត្តរស នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ
 ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោ-
 នត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[៣៣៤] អាហារប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណេ បញ្ច ។ សង្ខតំ ។ . . . នវិចារក សត្តរស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៣២] ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជា-
 តប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះវិបាក-
 ប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ
 កម្មប្បច្ច័យ និងអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអា-
 សេវនប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៣៣៣] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥
 ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 នតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
 វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៣៤] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ និង
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។

[៣៣៥] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ នវិចាកេ សត្តរស នអា-
ហារេ ឯកំ នណានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច
នោវិកតេ បញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។
សង្ខត្តំ ។

[៣៣៦] ណានប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ . . . នវិចាកេ សត្តរស
នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។ ណានប្បច្ចយា
ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។

[៣៣៧] មក្កប្បច្ចយា នហេតុយា តីណិ . . .
នអារម្មណោ បញ្ច នវិចាកេ សត្តរស នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិកតេ
បញ្ច ។ មក្កប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ
បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា អារម្មណាប្ប-
ច្ចយសទិសំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣៥] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ

វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣៦] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣៧] វារៈ ៣ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៣៨] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហោតុយា ចត្តារិ . . .
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរ
 បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
 ទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ សត្ត-
 រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 សត្តរស នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
 បញ្ច នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[៣៣៩] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហោតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរ
 បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្ស-
 យេ បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ សត្តរស
 នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 សត្តរស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្តិយា បញ្ច
 នោវិតតេ បញ្ច ។

[៣៤០] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហោតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា សត្ត . . . នបុរេជាតេ ឯកំ
 នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត
 នវិចារកេ សត្ត ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៣៨] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-
 មញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាត-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងន-
 ឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៩] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត-
 រប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងន-
 កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[៣៤០] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[៣៤១] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ សត្ត . . .
នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤២] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេ-
វនប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នកម្មេ សត្ត
នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤៣] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ មេ ។
អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា អវិ-
កតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤៤] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បច្ចយា
កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .
នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៣៤៥] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ មេ ។
បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អា-
ហារប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .
នអាសេវនេ ឯកំ ។ មេ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[៣៤១] វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុង
នអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ និងអា-
សេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៣] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។
វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អា-
ហារប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៤] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ និងអារម្មណប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣៤៥] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។
វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាក-
ប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវ-
នប្បច្ច័យ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៤៦] អត្តិប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។
 នត្តិប្បច្ចយា វិតតប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។
 អវិតតប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

បច្ចយវារេ អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចត្តារិ . . .
 អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ
 អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ
 បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ
 វិចារកេ ឯកំ អាយារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ណានេ
 ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ
 អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិយា ចត្តារិ វិតតេ ចត្តារិ អវិតតេ
 ចត្តារិ ។

[៣៤៨] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា
 សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាយារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៤៦] ព្រោះអត្តិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ។
ព្រោះនត្តិប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យ ។
ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងបច្ចយវារៈ ។

[៣៤៧] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ...
វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
វារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនត្តិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និង
នអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្ស-
យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា នអ-
 ធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ
 ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិ-
 យេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៥០] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា នអ-
 ធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៥១] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៥២] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 នឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធីតំ ។ . . . នោវិតតប្បដ្ឋយា

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៣៤៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ន-
អារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ
និងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
នអារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ
នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ និងនកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ន-
អារម្មណប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ និងនអាហារប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៥០] ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអារម្មណប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ
នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ និងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
. . . វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិគតប្បច្ច័យ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អរិកតេ ឯកំ ។

[៣៥៣] នអាម្ពុណាប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .
អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ
និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ណានេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច វិប្ប-
យុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អរិកតេ បញ្ច ។

[៣៥៤] នអាម្ពុណាប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អរិកតេ ឯកំ ។ សន្និគ្គំ ។

[៣៥៥] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា សត្តាស . . .
អាម្ពុណោ សត្ត អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត ស-
ហជាតេ សត្តាស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត និស្សយេ សត្តាស
ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេវានេ សត្ត

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ ។

[៣៥៣] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៥៤] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៥៥] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
សមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

កម្មេ សត្តវស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្តវស ឥន្ទ្រិ-
យេ សត្តវស ឈានេ សត្តវស មក្កេ សត្តវស សម្ប-
យុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តវស អត្ថិយា សត្តវស
នត្ថិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ សត្តវស ។

[៣៥៦] នអធិបតិប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណោ ចត្តារិ . . . អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ
សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ
ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ
ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ
ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្ប-
យុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ចត្តារិ នត្ថិ-
យា ចត្តារិ វិកតេ ចត្តារិ អវិកតេ ចត្តារិ ។ នអធិ-
បតិប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . . អវិកតេ ឯកំ ។

[៣៥៧] នអនន្តរាប្បច្ចយា នសមនន្តរាប្បច្ចយា
នអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា នឧបនិស្សយាប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណាប្បច្ចយសទិសំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៥៦] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ និងនហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។... វារៈ ១ ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៥៧] ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៥៨] នបុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត . . .
 អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
 និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
 កម្មេ សត្ត វិចារកេ ឯកំ អាយារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ
 សត្ត ណានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត នត្តិយា តីណិ វិភតេ
 តីណិ អវិភតេ សត្ត ។

[៣៥៩] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ
 សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧប-
 និស្សយេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ
 ឯកំ អាយារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណានេ ទ្វេ មក្កេ
 ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
 ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិភតេ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៥៨] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ
 វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ
 វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងតន្ត្រិ-
 យប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងអតិប្ប-
 ដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុង
 អវិគតប្បដ្ឋាយ ។

[៣៥៩] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ
 និងនហេតុប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងសម-
 នន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ
 វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ
 វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
 ឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
 វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
 នតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ ។

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្ប-
ច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។

[៣៦០] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នហេតុយា សត្ត-
រស . . . អារម្មណោ សត្ត អធិបតិយា សត្តរស អនន្តរ
សត្ត សមនន្តរ សត្ត សហជាតេ សត្តរស អញ្ញ-
មញ្ញេ សត្ត និស្សយេ សត្តរស ឧបនិស្សយេ សត្ត
បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តរស
វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្តរស ឥន្ទ្រិយេ សត្តរស
ណានេ សត្តរស មក្កេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត
វិប្បយុត្តេ សត្តរស អត្ថិយា សត្តរស នត្ថិយា សត្ត
វិកតេ សត្ត អវិកតេ សត្តរស ។

[៣៦១] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណោ ចត្តារិ . . . អនន្តរ ចត្តារិ សមនន្តរ ចត្តារិ ស-
ហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ ឧប-
និស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ
ចត្តារិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ

កុសលគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦១] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឈានេ ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ
 វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិយា ចត្តារិ
 វិតតេ ចត្តារិ អវិតតេ ចត្តារិ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
 នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ។
 សង្ខតំ ។... អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៦២] នអាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា សត្តវស . . .
 អារម្មណេ សត្ត អធិបតិយា សត្តវស អនន្តវេ សត្ត
 សមនន្តវេ សត្ត សហជាតេ សត្តវស អញ្ញមញ្ញេ
 សត្ត និស្សយេ សត្តវស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេ-
 ជាតេ សត្ត កម្មេ សត្តវស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 សត្តវស ត្រិដ្ឋិយេ សត្តវស ឈានេ សត្តវស មក្កេ
 សត្តវស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តវស
 អត្តិយា សត្តវស នត្តិយា សត្ត វិតតេ សត្ត អវិ-
 តតេ សត្តវស ។

[៣៦៣] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
 រម្មណេ ចត្តារិ . . . អនន្តវេ ចត្តារិ សមនន្តវេ ចត្តារិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤
ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។
វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុ-
ប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
វារៈ ១៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦៣] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ
 ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ
 វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ណារេ
 ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ
 ចត្តារិ អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិយា ចត្តារិ វិភតេ ចត្តារិ
 អវិភតេ ចត្តារិ ។ នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . .
 អវិភតេ ឯកំ ។

[៣៦៤] នកម្មប្បច្ចយា ហេតុយា សត្តំ . . .
 អារម្មណេ សត្តំ អធិបតិយា សត្តំ អនន្តរេ សត្តំ
 សមនន្តរេ សត្តំ សហជាតេ សត្តំ អញ្ញមញ្ញេ សត្តំ
 និស្សយេ សត្តំ ឧបនិស្សយេ សត្តំ បុរេជាតេ សត្តំ
 អាសេវនេ សត្តំ អាហារេ សត្តំ ឥន្ទ្រិយេ សត្តំ
 ណារេ សត្តំ មក្កេ សត្តំ សម្បយុត្តេ សត្តំ វិប្ប-
 យុត្តេ សត្តំ អត្តិយា សត្តំ នត្តិយា សត្តំ វិភតេ
 សត្តំ អវិភតេ សត្តំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជា-
 តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៤
 ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៤
 ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងសហជាត-
 ប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦៤] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
 អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវន-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនតិ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៦៥] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណោ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ ស-
 ហាជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ សម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា
 ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៦៦] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា សហាជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
 និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិ-
 តតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៦៧] នវិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា សត្តាស . . .
 អារម្មណោ សត្ត អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត
 សមនន្តរេ សត្ត សហាជាតេ សត្តាស អញ្ញមញ្ញេ
 សត្ត និស្សយេ សត្តាស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ
 សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តាស អាហារេ
 សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ណារេ សត្តាស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៦៥] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ និង
 នហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ នហេ-
 តុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៦៧] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ...
 វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
 អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជា-
 តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

មក្កេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស
អត្តិយា សត្តរស នត្តិយា សត្ត វិតតេ សត្ត អវិត-
តេ សត្តរស ។

[៣៦៨] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណោ ចត្តារិ . . . អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ
សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ
ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ
ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ
វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិយា ចត្តារិ
វិតតេ ចត្តារិ អវិតតេ ចត្តារិ ។

[៣៦៩] នវិចាកប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សន្និក្ខំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦៨] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៤
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧០] នអាហារប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អរិកតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧១] នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អា-
 ហារេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អរិកតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧២] នឈានប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . .
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
 បុរេជាតេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
 ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា ឯកំ រិកតេ ឯកំ
 អរិកតេ ឯកំ ។

[៣៧៣] នឈានប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៧១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៧២] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងស-
 ហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 វិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ
 នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បច្ចយវារោ

និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៧៤] នមត្តប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . .
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិទាកេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ
សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៧៥] នមត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិទាកេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧៦] នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .
 អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
 និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិកតេ បញ្ច ។
 នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា សហជាតេ
 ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . . អវិកតេ ឯកំ ។

[៣៧៧] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
 អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
 និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ
 ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្ប-
 យុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ
 វិកតេ តីណិ អវិកតេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧៦] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងត្រ្រិ-
 យប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។
 វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេ-
 តុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៧] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងកម្ម-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងត្រ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

កុសលគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[៣៧៨] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

អាម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ

សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ

ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ អា-

ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ

សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ

អវិតតេ ទ្វេ ។

[៣៧៩] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-

ម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញោ

ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ

ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

សទ្ធិត្ថំ ។ នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា អាម្ម-

ណាប្បច្ចយសទិសំ ។

បច្ចយវារោ បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[៣៧៨] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេ-
វនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ
២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
នហេតុប្បច្ច័យ និងនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះនោនត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិគ-
តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ក្នុងបច្ចយវារៈ ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារោ^(១)

[៣៨០] កុសលំ ធម្មំ និស្សាយ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
និស្សាយ តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ និស្សាយ ឯ-
កោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ
ធម្មំ និស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធោ និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ និស្សាយ កុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ
រូបំ តយោ ខន្ធោ និស្សាយ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៣៨១] អកុសលំ ធម្មំ និស្សាយ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។
ទ្វេ ខន្ធោ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ
ធម្មំ និស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. និស្សយវារោតិ ន ទិស្សតិ ។

និស្សយវារៈ

[៣៨០] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អា-
ស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២
ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៣៨១] អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង

កុសលគ្គិកេ និស្សយវារោ

ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ និស្សាយ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ និស្សាយ អកុសលោ
 ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ និស្សាយ តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ។ មេ ។ ទ្វេ ខន្ធ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៣៨២] អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សាយ អព្យាកតោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិ-
 រិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ និស្សាយ តយោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធ និស្សាយ ឯកោ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ និស្សាយ
 ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ និស្សាយ តយោ ខន្ធ
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធ និស្សាយ ឯកោ
 ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធ
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ និស្សាយ វត្ថុ វត្ថុ និស្សាយ
 ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ និស្សាយ តយោ មហាក្ខតា
 តយោ មហាក្ខតេ និស្សាយ ឯកំ មហាក្ខតំ
 ទ្វេ មហាក្ខតេ និស្សាយ ទ្វេ មហាក្ខតា

កុសលត្តិកៈ និស្សយវារៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អា-
 ស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៣៨២] អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកាព្យាកត-
 កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំង-
 ឡាយ ខន្ធទាំងឡាយអាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១
 មហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មហាក្ខតេ និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ វត្ថុំ និស្សាយ វិចារកាព្យាកតា កិរិយា-
 ព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សាយ កុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ និស្សាយ
 កុសលា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សាយ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ និស្សាយ
 អកុសលា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សាយ
 កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា វត្ថុំ និស្សាយ កុសលា ខន្ធ មហាក្ខតេ
 និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សា-
 យ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ និស្សាយ អកុសលា ខន្ធ មហា-
 ក្ខតេ និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៨៣] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ និស្សាយ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ
 ខន្ធច្ច វត្ថុញ្ច និស្សាយ តយោ ខន្ធ ។ មេ ។ ទ្វេ ខន្ធច្ច
 ច វត្ថុញ្ច និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ និស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុជ្ជានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ កុសលធម៌
 អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកុសលក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
 វត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ
 ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យា-
 កតធម៌ក្តី អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៣៨៣] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១
 ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។
 អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង

កុសលគ្គិកេ និស្សយវារោ

ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច
 និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ និស្សាយ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច
 វត្តញ្ច និស្សាយ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធច ច
 វត្តញ្ច និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធច ច មហា-
 ក្ខតេ ច និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ និស្សាយ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្តញ្ច
 និស្សាយ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធច ច វត្តញ្ច
 និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ និស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា អកុសលេ ខន្ធច ច មហាក្ខតេ ច និស្សាយ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 និស្សាយ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្តញ្ច
 និស្សាយ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធច ច វត្តញ្ច
 និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា អកុសលេ ខន្ធច ច មហាក្ខតេ
 ច និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលត្តិកៈ និស្សយវារៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង
មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផង
មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
អកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង
វត្ថុផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុស-
លក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យា-
កតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ។ បេ ។
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ
ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨៤] ហោតុយា សត្តរស អារម្មណោ សត្ត អ-
 ធិបតិយា សត្តរស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តរស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត និស្សយេ
 សត្តរស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេ-
 វនេ សត្ត កាម្មេ សត្តរស វិទាកេ ឯកំ អាយារេ
 សត្តរស ឥន្ទ្រិយេ សត្តរស ឈានេ សត្តរស មក្កេ
 សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស
 អត្តិយា សត្តរស នត្តិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ
 សត្តរស ។

និស្សយវារេ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៥] អកុសលំ ធម្មំ និស្សាយ អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហាគតេ
 ឧទ្ធច្ចុសហាគតេ ខន្ធេ និស្សាយ វិចិកិច្ឆាសហាគតោ
 ឧទ្ធច្ចុសហាគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ និស្សា-
 យ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អ-
 ហោតុកំ វិទាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធេ
 និស្សាយ តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ រូបំ តយោ
 ខន្ធេ និស្សាយ ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨២] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
 វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអា-
 ហារប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោម ក្នុងនិស្សយវារៈ ។

[៣៨៥] អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
 ខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
 ឧទ្ធច្ចៈ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកវិបាកា-
 ព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ៣

កុសលគ្គិកេ និស្សយវារោ

ទ្វេ ខន្ធ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 អហេតុកប្បនិសន្និត្តុណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ
 និស្សាយ តយោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ
 ខន្ធ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ និស្សាយ
 វត្ថុ វត្ថុំ និស្សាយ ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ និស្សាយ
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ និស្សាយ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ និស្សាយ តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
 មហាក្ខតេ និស្សាយ កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ចក្ខាយ-
 តនំ និស្សាយ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 និស្សាយ កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ និស្សាយ អហេតុកា
 វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ
 ធម្មំ និស្សាយ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយា វត្ថុំ និស្សាយ វិចិត្តិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចស-
 ហគតោ មោហោ ។

កុសលត្តិកៈ និស្សយវារៈ

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។

ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ។ បេ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ
ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហា-
ក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ អាស្រ័យចក្ខុ-
យតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ អាស្រ័យកាយាយតនៈ អហេតុកវិបា-
កាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ អកុសលធម៌
អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដិសន្ធិ គឺ មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យវត្ថុ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨៦] អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ និស្សាយ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆា-
សហាតតេ ឧទ្ធចូសហាតតេ ខន្ធេ ច វត្តញ្ច និស្សាយ
វិចិត្តិច្ឆាសហាតតោ ឧទ្ធចូសហាតតោ មោហោ ។

[៣៨៧] នហោតុយា ចត្តារិ នអារម្មណោ បញ្ច
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
ជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នអាសេវនេ សត្ត-
រស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តរស នអាហារេ ឯកំ
នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោ-
វិតតេ បញ្ច ។

និស្សយវារស្ស បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៨] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨៦] អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។

[៣៨៧] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្ម-
ណាប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋយ
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ និស្សយវារៈ បច្ចនីយៈ ។

[៣៨៨] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... វារៈ
១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម-
នន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ

កុសលត្តិកេ និស្សយវារោ

នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នអាសេវនេ
សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តរស នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច
នោវិកតេ បញ្ច ។

និស្សយវារស្ស អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ចត្តារិ . . .
អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ
អញ្ញមញ្ញោ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ
បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ
វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ណានេ
ចត្តារិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ
អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិយា ចត្តារិ វិកតេ ចត្តារិ អវិកតេ
ចត្តារិ ។

និស្សយវារេ^(១) បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ^(២) ។

១ ម. និស្សយវារស្ស ។ ២ ម. និដ្ឋិតន្តិ នត្តិ ។

កុសលត្តិកៈ និស្សយវារៈ

វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបា-
កប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ និស្សយវារៈ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

[៣៨៧] វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងត្រ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ៤
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងនត្តិប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ក្នុងនិស្សយវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បច្ចយត្ថំ នាម និស្សយត្ថំ
និស្សយត្ថំ នាម បច្ចយត្ថំ ។

និស្សយវារោ និដ្ឋិតោ ។

សំសដ្ឋវារោ^(១)

[៣៩០] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ
ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋោ
ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋោ
ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ បដិ-
សន្និក្ខុលោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធោ
ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។

១ ម. សំសដ្ឋវារោ ន និស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អត្ថ របស់និស្សយវារៈ ឈ្មោះថា អត្ថ របស់បច្ចយវារៈ

អត្ថ របស់បច្ចយវារៈ ឈ្មោះថា អត្ថ របស់និស្សយវារៈដែរ ។

ចប់ និស្សយវារៈ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៣៩០] កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡំនឹងអកុសលធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១
 ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌
 ប្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
 ប្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២
 ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋារោ

[៣៩១] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា . . . អធិបតិប្បច្ច-
 យា . . . អធិបតិ បដិសន្ធិក្ខណោ នត្តិ ។ អនន្ត-
 រប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា
 សព្វានិ បទានិ ហេតុម្ហលកសទិសានិ ។

[៣៩២] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
 សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សំសដ្ឋោ
 ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុ
 បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ
 ឯកំ ខន្ធ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ
 សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធ
 វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៣៩១] កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ . . . អធិបតិប្បច្ច័យ . . . អធិបតិប្បច្ច័យ មិនមាន ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិទេ ។ បទទាំងអស់ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុមូលកៈ ព្រោះ
 អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 និស្សយប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៩២] កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹង
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ) ប្រឡំនឹងវត្ថុ (ទើប
 កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡំនឹងអកុស-
 លធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹង
 អកុសលក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធ
 ទាំងឡាយ) ប្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ ប្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធោ
ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។

[៣៩៣] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។

អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។ បេ ។

[៣៩៤] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ
សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។
អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
វិចារកប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ ។ បេ ។

[៣៩៥] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា
លានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា ឥមាជិ
បទានិ ហេតុប្បច្ចយសទិសានិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡង្គនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រឡង្គនឹង
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡង្គនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ) ប្រឡង្គនឹងវត្ថុ (ទើប
កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។

[៣៩៣] ប្រឡង្គនឹងកុសលធម៌ ។ បេ ។ នឹងអកុសលធម៌
។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រឡង្គនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាសេវនប្បដ្ឋយ គឺ (ខន្ធ ៣) ប្រឡង្គនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។

[៣៩៤] កុសលធម៌ ប្រឡង្គនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
កម្មប្បដ្ឋយ ។ ប្រឡង្គនឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ ប្រឡង្គនឹងអព្យាកតធម៌
។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រឡង្គនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បដ្ឋយ គឺ វិបាកាព្យាកតៈ ។ បេ ។

[៣៩៥] កុសលធម៌ ប្រឡង្គនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាហារប្បដ្ឋយ . . . ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ឈានប្បដ្ឋយ មគ្គប្បដ្ឋយ និង
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ បទទាំងនេះ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បដ្ឋយដែរ ។

កុសលគ្គិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៣៩៦] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា
 ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៣៩៧] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អត្ថិប្បច្ចយា . . . នត្ថិប្បច្ចយា . . .
 វិកតប្បច្ចយា . . . អវិកតប្បច្ចយា . . . ហេតុប្បច្ចយ-
 សទិសំ ។

[៣៩៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ
 តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ
 តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អា-
 សេវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ អាហារេ
 តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ លានេ តីណិ មក្កេ
 តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៣៩៦] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២
 ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ នឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ (ខន្ធទាំងឡាយ) ច្រឡំ
 នឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ នឹងអព្យាកតធម៌ ។ បេ ។
 (ខន្ធទាំងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣៩៧] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយ . . . នត្ថិប្បដ្ឋយ . . . វិតតប្បដ្ឋយ . . . អវិតត-
 ប្បដ្ឋយ . . . ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បដ្ឋយដែរ ។

[៣៩៨] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 សមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងស្រ្តិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 មគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ
តីណិ ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ ។ ហេតុ-
មូលកំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៣៩៩] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តវេ តីណិ
សមនន្តវេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
កម្មេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ លាទេ
តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ
តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ
អវិភតេ តីណិ ។

[៤០០] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា ឯកំ . . . អារម្ម-
ណេ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តវេ ឯកំ សមនន្តវេ
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ
ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កម្មេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ លាទេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ព ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ព ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[៣៩៩] វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ព ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងសហជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ព
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤០០] វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១
ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

សំសដ្ឋវារោ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០១] អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហគតេ
ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ វិចិត្តិច្ឆាសហគតោ
ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំ-
សដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
អហេតុកំ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធេ
សំសដ្ឋោ តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ឯកោ
ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ទ្វេ ខន្ធោ អហេតុកប្បដិ-
សន្និក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធោ
ទ្វេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ទ្វេ ខន្ធោ ។

[៤០២] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា . . . នបុរោជាតប្បច្ចយា
អារុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ តយោ ខន្ធោ
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ទ្វេ ខន្ធោ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
វិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោម ក្នុងសំសដ្ឋវារៈ ។

[៤០១] អកុសលធម៌ ប្រឡំនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ប្រឡំដោយវិចិកិត្តា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ប្រឡំនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិត្តា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
អព្យាកតធម៌ ប្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១
ប្រឡំនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងវិបាកាព្យា-
កតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ប្រឡំនឹងខន្ធន
ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។

[៤០២] កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹង
កុសលក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ប្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤០៣] អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ
ធម្មំ ។ បេ ។ កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារំ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា . . . តីណិ . . . ។ . . .
នអាសេវនប្បច្ចយា . . . តីណិ ។

[៤០៤] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារំ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ
សំសង្ខារំ កុសលោ ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ
សំសង្ខារំ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
អកុសលេ ខន្ទេ សំសង្ខារំ អកុសលោ ចេតនា ។
អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតេ ខន្ទេ សំសង្ខារំ
កិរិយាព្យាកតោ ចេតនា ។

[៤០៥] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារំ ។ បេ ។ អកុ-
សលំ ធម្មំ សំសង្ខារំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំ-
សង្ខារំ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ទំ សំសង្ខារំ តយោ ខន្ទា ។
សំសង្ខារំ បច្ចុដ្ឋិយវិកដ្ឋេ នកម្មេ ច នវិចារកេ ច
បដិសន្ធិ នត្តិ អវសេសេសុ សព្វត្ថ អត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤០៣] នឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ នឹងអព្យាកតធម៌ ។ បេ ។
កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្ប-
ច្ច័យ . . . វារៈ ៣ . . . ។ . . . ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ។

[៣០៤] កុសលធម៌ ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ប្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អកុ-
សលធម៌ ប្រឡំនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ
កុសលចេតនា ប្រឡំនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រឡំ
នឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ កិរិយាព្យាកត-
ចេតនា ប្រឡំនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ។

[៤០៥] ប្រឡំនឹងកុសលធម៌ ។ បេ ។ ប្រឡំនឹងអកុសលធម៌
។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ។ បដិសន្ធិ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ និងក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មិនមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នវិភង្គ ត្រង់
សំសដ្ឋវារៈទេ មានតែក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ដ៏សេសសល់ ។

កុសលគ្គិកេ សំសដ្ឋវាវេ

[៤០៦] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហ-
កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។ ទ្វេ
ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។

[៤០៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកាព្យា-
កតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ
ខន្ធោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ អហេ-
តុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ។

[៤០៨] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្បេ កុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធោ សំ-
សដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្បេ អកុ-
សលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។
ទ្វេ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា អារុប្បេ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យា-
កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[២០៦] អព្យាកតធម៌ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំនឹងបញ្ច-
វិញ្ញាណ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។

[២០៧] អព្យាកតធម៌ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាក-
តក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
កប្បដិសន្ធិ ។

[២០៨] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។
ខន្ធ ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ ច្រឡំនឹងអកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងអកុសលក្ខន្ធ ១
ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌
ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
៣ ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទ្វេ ខទ្វេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខទ្វា ។ នវិប្បយុត្តេ
បដិសន្ធិ នត្តិ ។

[៤០៩] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤១០] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា ទ្វេ . . .
នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ
នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤១១] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា
នបុរេជាតេ ទ្វេ . . . នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤១២] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុ-
រេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ . . . នអាសេវនេ ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ២ ប្រឡង្គីនីងខន្ធ ២ ។ បដិសន្ធិ មិនមាន ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤០៩] វារៈ ២ ក្នុងនហោតុប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤១០] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ព្រោះនហោតុប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
នអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងន-
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤១១] វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះនហោតុប្បដ្ឋាយ និង
នអធិបតិប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងន-
អាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤១២] វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះនហោតុប្បដ្ឋាយ
នអធិបតិប្បដ្ឋាយ និងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ

កុសលគ្គិកេ សំសដ្ឋវារោ

នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤០៣] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុ-
រេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្ប-
ច្ចយា នកម្មេ ឯកំ . . . នវិចារកេ ទ្វេ នមក្កេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤០៤] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុ-
រេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្ប-
ច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកេ ឯកំ . . . នមក្កេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[៤០៥] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា
នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកប្បច្ចយា នមក្កប្បច្ចយា
នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[៤០៦] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ
ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤១៣] វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងនអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤១៤] វារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ និងនកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤១៥] វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ និងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៤១៦] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤១៧] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នបុ-
រេជាតេ ទ្វេ . . . នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ
នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤១៨] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នមក្កេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤១៩] នបុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា ទ្វេ . . . នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ
នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។

[៤២០] នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា . . . នអាសេវនប្បច្ច-
យា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអធិបតិយា តីណិ នបុរេ-
ជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នកម្មេ តីណិ
នវិចារកេ តីណិ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤១៧] វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាយ
និងនហេតុប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
នអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤១៨] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤១៩] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ និង
នហេតុប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនអាសេ-
វនប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤២០] ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ២ ក្នុងនហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤២១] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអធិបតិយា ទ្វេ . . . នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ
 ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ
 នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។

[៤២២] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នមក្កេ
 ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤២៣] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
 បតិយា ឯកំ . . . នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ
 នអាសេវនេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៤២៤] នវិចារកប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នមក្កេ
 ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤២១] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ និង
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤២២] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិ-
បាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤២៣] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ និងន-
ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤២៤] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤២៥] នវិចារកប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា នអធិ-
បតិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មេ ឯកំ . . . នមត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤២៦] នឈានប្បច្ចយា នហោតុយា ឯកំ ន-
អធិបតិយា ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ។

[៤២៧] នឈានប្បច្ចយា នហោតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
នមត្តេ ឯកំ ។

[៤២៨] នមត្តប្បច្ចយា នហោតុយា ឯកំ . . .
នអធិបតិយា ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ
ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ
នឈានេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៤២៩] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហោតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នមត្តេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៥] វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
និងនអាសេវនប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២២៦] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេ-
វនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

[២២៧] វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ នហេ-
តុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២២៨] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៩] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៣០] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អធិបតិយា ទ្វេ . . . នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ
ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ
នមត្តេ ឯកំ ។

[៤៣១] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកប្បច្ចយា
នមត្តេ ឯកំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៣២] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . .
នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។

[៤៣៣] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៣០] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៤៣១] វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ និងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ឆនីយៈ ។

[៤៣២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៣៣] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ និង
អារម្មណប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៣៤] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិប-
តិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតេ តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ
នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤៣៥] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិ-
បតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សមនន្តរប្បដ្ឋយា ស-
ហាជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ
តីណិ . . . នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ
នវិចារកេ តីណិ ។

[៤៣៦] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ ។

[៤៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិ-
កតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នវិចារកេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៣៤] វារៈ ពា ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ពា ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ
វារៈ ពា ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤៣៥] វារៈ ពា ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
អារម្មណប្បដ្ឋាយ អធិបតិប្បដ្ឋាយ អនន្តរប្បដ្ឋាយ សមនន្តរប្បដ្ឋាយ សហ-
ជាតប្បដ្ឋាយ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ និស្សយប្បដ្ឋាយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ
និងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ពា ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ ។

[៤៣៦] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ និងអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ . . . វារៈ ពា ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋាយ
និងអាសេវនប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ពា ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ពា ក្នុងនវិបា-
កប្បដ្ឋាយ ។

[៤៣៧] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ និងអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋាយ អាសេវនប្បដ្ឋាយ កម្មប្បដ្ឋាយ
និងអាហារប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ពា ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បដ្ឋាយ ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋាយ . . . វារៈ ពា ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៣៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា ។
សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចា-
កប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៤៣៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា ។
សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចា-
កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិក-
តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៤៤០] អារម្មណាប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
តីណិ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។ អារម្មណាប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិប-
តិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[៤៤១] អធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតេ តីណិ . . .
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ
នវិចាកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អធិបតិប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សង្ខតំ ។ . . . អនន្តរប្បដ្ឋយា
សមនន្តរប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៣៨] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ
កម្មប្បដ្ឋយ និងវិបាកប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ ។

[៤៣៩] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ វិបាកប្បដ្ឋយ និង
អាហារប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
ប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ ។

[៤៤០] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិប-
តិប្បដ្ឋយ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៤១] វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះ
អនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា ។ យថា អារម្ម-
ណាមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៤២] បុរេជាតប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ ។

[៤៤៣] បុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។

[៤៤៤] អាសេវនប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នមត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤៤៥] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

និស្សយប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូច
អារម្មណមូលកៈដែរ ។

[៤៤២] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៤៤៣] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ
និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
នអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៤៤] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៤៥] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ
និងហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៤៦] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអ-
 ធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ
 នអាសេវនេ តីណិ នវិចាកេ តីណិ នឈានេ ឯកំ
 នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ កម្មប្បច្ចយា
 ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[៤៤៧] វិចាកប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ
 ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ វិចាកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា
 នអធិបតិយា ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៤៤៨] អាហារប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
 តីណិ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។ អាហារប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា
 តីណិ ។ សង្ខតំ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[២២៦] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះ
 កម្មប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៧] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងន-
 ឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។
 វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៨] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិ-
 បតិប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤៩] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា
 តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[៤៥០] ឈានប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអ-
 ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ ឈានប្ប-
 ច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[៤៥១] មក្កប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ មក្កប្បច្ចយា ហេតុប្ប-
 ច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៤៩] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិប-
 តិប្បច្ច័យ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ និង ហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៥០] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងន-
 កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះឈាន-
 ប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៥១] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៥២] សម្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិប-
 តិយា តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។

[៤៥៣] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ។

[៤៥៤] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
 បតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ ។

[៤៥៥] វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជាតេ ឯកំ

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៥២] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។

[៤៥៣] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៤] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-
 ជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៥] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្ម
 តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ . . . បុរេជា-
 តប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នអាសេវនេ តីណិ
 នកម្ម តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បច្ចយា
 អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។
 សង្ខតំ ។ . . . អវិកតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ
 . . . នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ . . . បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្ប-
 ច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។
 . . . អវិកតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអា-
 សេវនេ ឯកំ ។

[៤៥៦] អត្តិប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា វិកតប្បច្ចយា
 អវិកតប្បច្ចយា ។ យថា^(១) អារម្មណមូលកំ ឯវំ
 វិត្តារេតព្វំ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឱ. យថា ន អារម្មណមូលកំ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនអា-
 សេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ ។
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិ-
 គតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 កម្មប្បដ្ឋយ វិបាកប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុង
 នអាសេវនប្បដ្ឋយ ។

[២៥៦] ព្រោះអត្តិប្បដ្ឋយ នត្តិប្បដ្ឋយ វិគតប្បដ្ឋយ និងអវិគ-
 តប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចអារម្មណមូលកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៥៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . .
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ
 ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ
 អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ
 ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
 វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ
 អវិតតេ ទ្វេ ។

[៤៥៨] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា
 អារម្មណេ ទ្វេ ។ សន្និទ្ធិតំ ។ . . . អវិតតេ ទ្វេ
 [សព្វត្ថ ទ្វេ] ។

[៤៥៩] នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា
 នបុរេជាតប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ
 សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ ទ្វេ
 និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ
 កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៥៧] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 សហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 ឈាប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៥៨] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ និង
 នអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 (វារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) ។

[៤៥៩] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 នអធិបតិប្បច្ច័យ និងនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ល្អានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[៤៦០] នហោតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុរេ-
ជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
នកម្មប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ
សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
តទ្ធិយេ ឯកំ ល្អានេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ
អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ
ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។

[៤៦១] នហោតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុរេ-
ជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
នកម្មប្បច្ចយា នវិចាកប្បច្ចយា នមត្តប្បច្ចយា នវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ
សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២
ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៦០] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ន-
អធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ
និងនកម្មប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្ត-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុង
បច្ច័យទាំងអស់) ។

[៤៦១] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ នអ-
ធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ
នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ លាណេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិ-
យា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។
នវិចាកំ នមត្តំ នវិប្បយុត្តំ នកម្មប្បច្ចយសទិសំ ។

[៤៦២] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
អារម្មណេ តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អវិតតេ តីណិ ។
នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ។
សង្ខត្តំ ។ . . . អវិតតេ ទ្វេ ។ ន^(១) អធិបតិមូលកំ
នហេតុម្ហិ បិតេន នហេតុមូលកសទិសំ កាតព្វំ ។

[៤៦៣] នបុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
អារម្មណេ តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អាសេវនេ តីណិ
កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តា-
រេតព្វានិ ។ ឥមាទិ អលិក្ខិតេសុ បទេសុ តីណិ
បញ្ញា ។ នបុរេជាតមូលកេ នហេតុយា បិតេន
អាសេវនេ ច មត្តេ ច ឯកោ បញ្ញា កាតព្វោ ។
អវេសេសានិ នហេតុប្បច្ចយសទិសានិ ។ នបច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ នអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

១ ឱ ន-សទ្ធា ន ទិស្សតិ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

វារៈ ១ ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ នវិបាកប្បច្ច័យ នមគ្គ-
ប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនកម្មប្បច្ច័យដែរ ។

[៤៦២] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
និងនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ ។ នអធិបតិមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នានឹងនហេ-
តុមូលកៈ តាមវារៈ ដែលតាំងនៅ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[៤៦៣] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ ។
បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ បញ្ហាទាំង ៣ នេះ មាន
ក្នុងបទទាំងឡាយ ដែលលោកមិនបានសរសេរទុកហើយ ។ ប្រស្នា ១
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ និងក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ តាមវារៈ ដែល
តាំងនៅ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងនបុរេជាតមូលកៈផងចុះ ។ ប្រស្នាក្រៅ
ពីនេះ ប្រហែលគ្នានឹងនហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ពេញ
គ្រប់គ្រាន់ ប្រហែលគ្នានឹងនអធិបតិប្បច្ច័យដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៤] នកម្មប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ
 អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
 និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ
 ណានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
 យុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិភតេ
 តីណិ អវិភតេ តីណិ ។

[៤៦៥] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
 ណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ
 សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ សម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា
 ឯកំ វិភតេ ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៦៤] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ
 ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអ-
 នន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវន-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងត្រ័យប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 នត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៥] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ និង
 នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងត្រ័យប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៦៦] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
 បតិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ . . .
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។ អរសេសានិ បទានិ ឯតេន ឧចា-
 យេន វិត្តារេតព្វានិ ។ សង្ខតំ ។

[៤៦៧] នវិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។
 សង្ខតំ ។ បរិបុណ្ណំ ។ . . . អវិតតេ តីណិ ។ នវិចា-
 កប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សម-
 នន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ
 ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ
 អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៦៦] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
 នហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ និងនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុង
 អនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ បទទាំងឡាយដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
 ដោយឧបាយន្តៈចុះ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៦៧] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ ពាក្យគ្រប់គ្រាន់ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ
 នអធិបតិប្បច្ច័យ និងនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
 វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២
 ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងឈា-
 នប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ
 ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អវិតតេ ទ្វេ ។ នវិចាកម្មលកំ សមំ នាណករណំ ។
អវសេសានិ យថា នហេតុម្មលកំ^(១) ។

[៤៦៨] នឈានប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . .
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
បុរេជាតេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចាកេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ
ឯកំ ។

[៤៦៩] នឈានប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
បតិប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
នមគ្គប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ
សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ
កម្មេ ឯកំ វិចាកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

១ ឱ. ន-សទ្ធា នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ នវិបាកមូលកៈនេះ មានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ
គ្នា ។ (បទទាំងឡាយ) ដ៏សេស ដូចជានហេតុមូលកៈដែរ ។

[៤៦៨] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ . . .

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងស-
ហាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
វិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៦៩] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ
និងនមគ្គប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជា-
តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៤៧០] នមក្កប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ . . .
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
 បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចា-
 កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ
 ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៤៧១] នមក្កប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអធិប-
 តិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ . . .
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចាកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ ណារេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
 អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ
 ឯកំ ។ នមក្កប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។

កុសលត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៤៧០] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 សហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 វិតតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[៤៧១] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ន-
 ហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ និងនបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ១
 ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជា-
 តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ និងនហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៧២] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .
 អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ
 និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
 កម្មេ តីណិ វិចារកេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិ-
 យេ តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្ត
 តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ
 អវិភតេ តីណិ ។

[៤៧៣] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហ-
 ជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្ស-
 យេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ
 ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
 អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិភតេ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៧២] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតិ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុង
 មគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគ-
 តប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៣] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងនហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្ត-
 រប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសហជាតិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
 មគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ២
 ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

កុសលគ្គិកេ សម្មយុត្តវារោ

[៤៧៤] នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអ-
 ធិបតិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
 នអាសេវនប្បច្ចយមូលកម្មិ នហេតុមូលកសិទិសំ ។
 នកម្មប្បច្ចយា នវិចាកប្បច្ចយា នមក្កប្បច្ចយា ឥមាជិ
 តីណិ មូលានិ ឯកសទិសានិ ។ . . . អារម្មណេ
 ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ
 ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ
 ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ
 សម្មយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិតតេ
 ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សំសដ្ឋវារោ និដ្ឋិតោ ។

សម្មយុត្តវារោ^(១)

[៤៧៥] កុសលំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 សម្មយុត្តោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធលោ សម្មយុត្តោ
 ឯកោ ខន្ធលោ ទ្វេ ខន្ធលោ សម្មយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធលោ ។

១ ម. សម្មយុត្តវារោតិ ន ទិស្សតិ ។

កុសលត្តិកៈ សម្បយុត្តិវារៈ

[៤៧៤] ព្រោះនវិប្បយុត្តិប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ
 នបុរេជាតិប្បច្ច័យ និងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យមូលកៈ ប្រ-
 ហែលគ្នានឹងនហេតុមូលកៈដែរ ។ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ
 និងនមគ្គប្បច្ច័យ មូលទាំង ៣ នេះ ប្រហែលៗគ្នាតែបែបមួយ ។ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងស-
 មនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
 អាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិគតិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតិប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សំសដ្ឋវារៈ ។

សម្បយុត្តិវារៈ

[៤៧៥] កុសលធម៌ ប្រកបនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងកុសលក្ខន្ធន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រកបនឹង
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៧៦] អកុសលំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
ខន្ធំ សម្មយុត្តោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ សម្មយុ-
ត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សម្មយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤៧៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សម្មយុត្តោ តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធធ្វេ សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
សម្មយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ
ឯកំ ខន្ធំ សម្មយុត្តោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ
សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សម្មយុត្តោ ទ្វេ
ខន្ធា ។ សន្ធិត្តំ ។

[៤៧៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ អ-
ធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ
ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
តីណិ កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ អាយារេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៧៦] អកុសលធម៌ ប្រកបនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ប្រកប
នឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ។

[៤៧៧] អព្យាកតធម៌ ប្រកបនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាក-
តក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ប្រកបនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣
ប្រកបនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ប្រកបនឹង
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៧៨] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ
វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាយ

កុសលគ្គិកេ សម្មយុត្តវារោ

សង្ខិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្មយុត្តេ
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា
តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ តីណិ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៧៩] អកុសលំ ធម្មំ សម្មយុត្តេ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ចាសហកតេ
ឧទ្ធចូសហកតេ ខន្ធេ សម្មយុត្តោ វិចិកិច្ចាសហកតោ
ឧទ្ធចូសហកតោ មោហោ ។

[៤៨០] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកា-
ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សម្មយុត្តោ តយោ
ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធេ សម្មយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សម្មយុត្តោ តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធេ សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ
សម្មយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធា ។ សង្ខិតំ ។

[៤៨១] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ

កុសលត្តិកៈ សម្បយុត្តវារៈ

វារៈ ៣ ក្នុងស្រ្តីយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងវិគត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៧៧] អកុសលធម៌ ប្រកបនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ប្រកបនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ។

[២៨០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
ព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ប្រកបនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ខន្ធ ៣
ប្រកបនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ១
ប្រកបនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៨១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

បច្ឆនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៨២] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . .
នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។

អនុលោមបច្ឆនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៨៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អ-
នន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ
ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ឯកំ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ បច្ឆនីយៈ ។

[២៨២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ អនុលោមបច្ឆនីយៈ ។

[២៨៣] វារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ . . .
វារៈ ២ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុង
នសហជាតប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ
វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនវិបាក-
ប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនត្រ័យប្បដ្ឋាយ វារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ វារៈ ២ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិភតេ ទ្វេ
អវិភតេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សម្បយុត្តវារោ និដ្ឋិតោ ។

សំសង្កតំ ជាម សម្បយុត្តតំ
សម្បយុត្តតំ ជាម សំសង្កតំ ។

បញ្ញាវារោ^(១)

[៤៨៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ហេតុ^(២) សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កុសលោ
ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ម. បញ្ញាវារោតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. កុសលោ ហេតុ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនត្តិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សម្បយុត្តវារៈ ។

អត្ត របស់សម្បយុត្តសព្វ ដែលប្រែថា ប្រកប ដូចគ្នានឹងអត្ត
របស់សំសង្កសព្វ ដែលប្រែថា ច្រឡំ ទាំងអត្តរបស់សំសង្កសព្វ
ដែលប្រែថា ច្រឡំ ក៏ដូចគ្នានឹងសម្បយុត្តសព្វ ដែលប្រែថា
ប្រកបដែរ ។

បញ្ញាវារៈ

[៤៨៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសល-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសល-
ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨៥] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ហេតុ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុ-
 សលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៦] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតា
 កិរិយាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៨៥] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកត-
 ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតហេតុ (ក្តី) ពួកកិរិយាព្យាកតហេតុ (ក្តី) ជា
 បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ ពួកវិបាកាព្យាកតហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និង
 ពួកកដត្តារូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៨៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមា-
 ទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ
 សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ច-
 វេក្ខតិ សេក្ខា កោត្រភំ បច្ចវេក្ខន្តិ វោទានំ បច្ចវេ-
 ក្ខន្តិ សេក្ខា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ សេក្ខា
 វា បុដ្ឋដ្ឋនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន កុសលចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អាគាសានញ្ញាយតនកុសលំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសលំ នេវសញ្ញាណា-
 សញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលា ខន្ធា ឥទ្ធិវិញ្ញាណាស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មប-
 កញ្ញាណាស្ស អនាគតសញ្ញាណាស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៨៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា
 កុសលនោះ ពិចារណាពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាល
 មុន ចេញចាកឈាន ហើយពិចារណាឈាន ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារ-
 ណាគោត្រត្យញ្ញាណ ពិចារណាវោទានៈ (សេចក្តីផ្ទុយផង) ពួកសេក្ខ-
 បុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ហើយពិចារណាមគ្គ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុ-
 ប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយត-
 នកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកកុស-
 លក្ខន្ធន្ត ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសា-
 នុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨៨] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមា-
 ទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិ-
 នន្ទតិ តំ អារព្ព រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វ-
 សុចិណ្ណានិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព រាតោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ
 អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ឈានេ
 បរិហ័នេ វិប្បទិសារិស្ស ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៨៩] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អហា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ កុសលំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន កុសលចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ
 សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលនោះ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិត្តា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធអំពើនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិត្តា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ចេញចាកឈាន ហើយត្រេកអរ រីករាយ នឹងឈាន រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិត្តា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង កាលដែលឈាន សាបសូន្យហើយ ទោមនស្ស របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្តាយ ក្រោយ ក៏កើតឡើង ។

[២៨៩] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមគ្គ ហើយពិចារណាមគ្គ ពិចារណាពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

អនត្តតោ វិបស្សន្តិ កុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទា-
 រម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ កុសលំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ និរុទ្ធេ
 វិចារកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ អាកាសានញ្ញាយត-
 នកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនវិចារកស្ស ច កិរិយស្ស
 ច អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតន-
 កុសលំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនវិចារកស្ស ច កិរិ-
 យស្ស ច អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា
 ខន្ទា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ រាគំ អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព
 រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

មិនមែនខ្លួន កាលដែលកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង
 ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសល
 រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា
 កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលអកុសល
 រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ អាកា-
 សានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនវិបាក និងកិរិយា
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនវិបាក និងកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកកុសលក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។

[២៩០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងរាគៈ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះ
 ប្រារព្ធអំពើនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងទិដ្ឋិ (នោះ)
 រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធទិដ្ឋិនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ចំ អារព្ព
 វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ អារព្ព ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ អារព្ព ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៩០] អកុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខា បហ័នក្កិលេ-
 សេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតក្កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ
 សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្តិ សេក្ខា វា បុត្តជ្ជនា
 វា អកុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោន អកុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជាទន្តិ អកុសលា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថា កម្មបតញ្ញាណាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៩២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា បហ័នក្កិលេសេ
 បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាតាតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ព្រោះ
ប្រារព្ធវិចិកិច្ចា ទិដ្ឋិ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើត
ឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធផ្ទុច្ចៈ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិ-
កិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធទោមនស្ស ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ
កើតឡើង ។

[២៩១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់បាន
ហើយ ពិចារណាពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនបានហើយ ដឹងពួកកិ-
លេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក
បុប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវអកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
ខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអកុសលចិត្ត ដោយ
ចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអកុសលក្ខន្ធន្ត ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និង
អនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៩២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអា-
រម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអារហន្ត ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់
បានហើយ ដឹងពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

អកុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោន អកុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជាតតិ សេក្ខា វា បុប្ផដ្ឋនា វា អកុសលំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អកុសលេ និរុទ្ធេ វិចា-
 កោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ អកុសលំ អស្សាទេតិ
 អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចិតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 អកុសលេ និរុទ្ធេ វិចាកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ
 អកុសលា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេនិវា-
 សានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណាស្ស អ-
 នាគតំសញ្ញាណាស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៩៣] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា ផលំ បច្ចវេក្ខតិ
 និព្វានំ បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ ផលស្ស អារជ្ជនាយ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ
 កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ ដោជ្ឈព្វេ វត្ថុ...

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឃើញច្បាស់ នូវអកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងនូវ
 ចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអកុសលចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវអកុសល ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាលដែលអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើត
 ឡើង ព្រោះមានអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ
 នឹងអកុសល រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធអកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើត
 ឡើង វិចិត្រិក្ខា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលដែលអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះមានអកុ-
 សលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកអកុសលក្ខន្ធន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និង
 អនាគត្តិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៩៣] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាផល ពិចារណាព្រះនិព្វាន ព្រះ
 និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណានូវផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រះ
 អរហន្ត ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូបទាំងឡាយ សំឡេងទាំង-
 ឡាយ ក្លិនទាំងឡាយ រសទាំងឡាយ ដោដ្ឋព្វៈទាំងឡាយ វត្ថុ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ
 បស្សតិ ទិព្វាយ សោតទាតុយា សង្ខំ សុណាតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណេន វិចារកាព្យាកតេកិរិយាព្យាក-
 តចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អាគាសានព្វាយតន-
 កិរិយំ វិញ្ញាណព្វាយតនកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកិរិយំ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស កន្ទាយតនំ
 ឃានវិញ្ញាណស្ស រសាយតនំ ទិវ្ហវិញ្ញាណស្ស ដោ-
 ដ្ឋញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អព្យាកតា ខន្ទា ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យ-
 ថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋ-
 នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឃើញច្បាស់ នូវពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយ
 ទិព្វសោតជាតុ ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិបាកាព្យាកតកិរិ-
 យាព្យាកតចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនកិរិយា ជា
 បច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយ-
 តនកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 សទ្ធាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ គន្ធាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ឃានវិញ្ញាណ រសាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកអព្យាកតក្ខន្ធ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា-
 សានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៩៤] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោទានស្ស
 មគ្គស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខា វា
 បុត្តដ្ឋនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ ភន្នេ វសេ
 ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . . វិចាកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ
 ខន្នេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ទិព្វេន
 ចក្កុនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិ
 សុណាន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន វិចាកាព្យាកតកិរិ-
 យាព្យាកតចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អព្យាកតា
 ខន្នា ឥទ្ធិវិធម្មណាស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៥] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ អស្សានេតិ អភិ-
 នន្តតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិ-
 កិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ ភន្នេ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៤៩៤] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណាផល ពិចារណាព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ វោទានៈ និងមគ្គ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . ឃើញច្បាស់ នូវពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិបាកាព្យាកតចិត្ត និងកិរិយាព្យាកតចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធមញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[៤៩៥] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធចក្ខុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងសោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

រសេ ជាដួញ វត្ថុ . . . វិចារកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ ខន្ធ អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ អារព្ព រកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៩៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា កោត្រភុំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វោទានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៧] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ ករុំ កត្វា រកោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកវស ពួកដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ... ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាក-
តក្ខន្ធ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធវត្ថុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា
កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ។

[៤៩៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណា-
ធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសល
នោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់
សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ចេញចាក
ឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល
ធ្វើគោត្រក្ខ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើវោទានៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង
ចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិ-
បតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៩៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន រក្សាសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៩៨] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
 តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា
 មក្កំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ កុស-
 លាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
 កតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៩] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ វាកំ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង កាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញ ចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២៩៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអធិប- តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម- ណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ- ជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៩៩] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម- ណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេក- អរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើរាគៈនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិណទ្គតិ
តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហ-
ជាតាទិបតិ អកុសលាទិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាទិបតិ
អកុសលាទិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អទិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥០១] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាទិបតិ អកុសលាទិបតិ សម្មយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អទិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាទិបតិ សហជា-
តាទិបតិ ។ អារម្មណាទិបតិ អរហា ផលំ ករុំ
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ
កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធម៌
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
ពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

និព្វានំ ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតាធិបតិ វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា
អធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ
រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៣] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សេក្ខា
ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ ករុំ កត្វា
បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រកុស្ស វោទានស្ស មក្កស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៤] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ចក្កំ ករុំ
កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ ករុំ កត្វា រាគោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជីវំ កាយំ
រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . . វិចាកាព្យាក-
តោ កិរិយាព្យាកតោ ខន្ធធ្វេ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
នន្តតិ តំ ករុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៥០៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ខន្ធានំ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិ-
បតិ គឺ វិបាកាព្យាកតាធិបតិក្កី កិរិយាព្យាកតាធិបតិក្កី ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
ពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ និងមគ្គ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៤] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើចក្ខុ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង
ចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើចក្ខុនោះ ឲ្យ
ធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល ធ្វើ) សោតៈ... ឃានៈ ជិវ្ហា
កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ... ធ្វើ
នូវវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើវត្ថុនោះ ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៥០៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស
អនុលោមំ វោទានស្ស កោត្រភុ មត្តស្ស វោទានំ
មត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលំ វុដ្ឋានស្ស មក្កោ
ផលស្ស សេក្ខានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និ-
វោទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ
ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ខន្ធានំ អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលំ វុដ្ឋា-
នស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[៥០៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ កុសល^(១) (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ^(២) មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ^(៣) នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ^(៤) ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[៥០៧] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[៥០៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[៥០៩] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធក្តី ពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធក្តី មុនៗ

១- បានដល់កុសល ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ។ ២- បានដល់វិបាក ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ។ ៣- បានដល់ការសម្រេចសោតាបត្តិផល សកទាគាមិផល អនាគាមិផល ។ ៤- បានដល់ការសម្រេចអនាគាមិផល ។ អដ្ឋកថា ។

កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ វិចារកាព្យាកតាណំ កិរិយាព្យាកតា-
ណំ ខន្ធាណំ អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ
កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិ-
យា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនកិ-
រិយំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ ។

[៥១០] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ អារដ្ឋនា កុសលាណំ ខន្ធាណំ
អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ ។

[៥១១] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ អារដ្ឋនា អកុសលាណំ
ខន្ធាណំ អនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ ។

[៥១២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ កុសលាណំ ខន្ធាណំ សម-
នន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស
អនុលោមំ វោធានស្ស កោត្រភុ មត្តស្ស វោធាណំ
មត្តស្ស សមនន្តរឃ្មត្វយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ
ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ កវង្គៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាវជ្ជនា កិរិយា (ជាបច្ច័យ)
នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ
ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។

[៥១០] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអនន្តរ-
វប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។

[៥១១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអនន្តរ-
វប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ដោយអនន្តរ-
វប្បច្ច័យ ។

[៥១២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយសមនន្តរ-
វប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ
ដោយសមនន្តរវប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ ដោយសមនន្តរវប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥១៣] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលំ វុដ្ឋានស្ស មក្កោ
ផលស្ស សេក្ខានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និ-
រោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ
ផលសមាបត្តិយា សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អកុសលានំ ខន្ធាទំ សម-
នន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលំ វុដ្ឋានស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៦] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចាកា-
ព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ
វិចាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធាទំ សម-
នន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ កិរិយំ
វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥១៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ កុសល (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផលអនុលោម របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥១៥] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥១៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធក្តី ពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធក្តី មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ភវង្គៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាវជ្ជនា កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ

កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារោ

និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណាសញ្ញាយតនកិរិយំ
ធលសមាបត្តិយា សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៧] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារដ្ឋេនា កុសលានំ
ខន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារដ្ឋេនា កុសលានំ
ខន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៩] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥២០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ខន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋាណានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ
ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥១៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយសម-
នន្តរប្បច្ច័យ គឺ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយសម-
នន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥១៨] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយសម-
នន្តរប្បច្ច័យ គឺ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយសមនន្ត-
រប្បច្ច័យ ។

[៥១៩] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២០] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥២១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ព្យា និងព្យា ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធទ ព្យា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១ និង ព្យាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ២ និងព្យាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយសហ- ជាតប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ព្យា ដោយសហជា- តប្បច្ច័យ ខន្ធទ ព្យា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ព្យាអកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃព្យាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និង អព្យាកតធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ១ ជា បច្ច័យ នៃខន្ធទ ព្យា និងព្យាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥២៥] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតោ កិរិ-
 យាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចាកាព្យាកតោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស
 កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៥] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្តី កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកកដត្តារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកកដត្តារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកកដត្តារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ កេដត្តារូចានំ ឧចាទារូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណាន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧចាទារូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហា-
 ក្ខតា ឧចាទារូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្នំ មហាក្ខតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែលជាអាហារសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃពួកមហាក្ខត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែលជាឧតុសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧទាធារ្យចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា កដត្តារ្យចានំ
 ឧទាធារ្យចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៦] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រ្យចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៧] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រ្យចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៨] កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួក
មហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-
ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៦] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥២៩] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធោ
តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតោ កិរិ-
យាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ វិចាកាព្យា-
កតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស
វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ
ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣០] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្តី កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្តី ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងវត្ថុ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងវត្ថុ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងវត្ថុ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ខន្ទា វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ទានំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
 មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខ-
 តានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣០] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ ខន្ទា
 តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ទា ឯកស្ស ខន្ទស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកខន្ធ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣
 ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មហាក្ខត៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហា-
 ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣២] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋានានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៣] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា
ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ និស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ខន្ធា^(១)
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ឱ. អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៣២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធវ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធវ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធវ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៥] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធវ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៦] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៣៧] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតោ កិរិយា-
 ព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាណញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កដត្តា ច រូចានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៣៦] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្តី កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកកដត្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកកដត្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កេតត្តា ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ទា
 វត្ថុស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ទានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្នំ មហា-
 ក្ខតានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ កេតត្តា-
 រូចានំ ឧចានារូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្នំ មហាក្ខតានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ មហាក្ខតា កេតត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ . . .
 យាណាយតនំ . . . ជិវ្ហាយតនំ . . . កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

និងពួកកងត្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មហា-
ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកងត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . .
មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកកងត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ . . . ឃានាយតនៈ . . . ជិវ្ហាយតនៈ
. . . កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារោ

វត្ថុ វិចារកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៨] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៩] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អកុសលានំ ខន្ធានំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤០] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ កុស-
លស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ
ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ និស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស
ខន្ធាស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ
ច ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤១] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលា ខន្ធា ច មហាក្វតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៨] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤០] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤១] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៤២] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 អកុសលស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៣] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៤] កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូប-
 និស្សយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧចោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ
 ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករំ
 កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា កោត្រភំ ករំ កត្វា បច្ច-
 វេក្ខន្តិ វោទានំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ សេក្ខា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៤២] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអកុសល-
ធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ២ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៣] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យាក-
តធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថូប-
និស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន រក្សាសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារ-
ណា ធ្វើពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ហើយ
ពិចារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
ពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើគោត្រក្ខ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចា-
រណា ធ្វើវោទានៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។ អនន្តរុប-
 និស្សយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិ-
 មាណំ កុសលាណំ ខន្ធាណំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុលោមំ កោត្រិកុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស
 កោត្រិកុ មក្កស្ស វោទាណំ មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សទ្ធិំ ឧបនិ-
 ស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 សីលំ . . . សុតំ . . . ចាកំ . . . បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ . . . បញ្ញា សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ
 បឋមស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យជូន (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ អនន្ត-
 រូបនិស្ស័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ
 ក្រោយៗ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ
 អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ គោត្រកូ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ វោ-
 ទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
 ធ្វើឈាន ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា
 ឲ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើត សីល . . . សុត . . . ចាតៈ . . .
 អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន
 ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើត ធ្វើ
 សមាបត្តិ ឲ្យកើត សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . . បញ្ញា ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ និងបញ្ញា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃបឋមជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃបឋមជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស ឈានស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ តតិយស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស
 ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាណាសា-
 នញ្ចាយតនស្ស បរិកម្មំ អាណាសានញ្ចាយតនស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស
 បរិកម្មំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាតិញ្ចញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អាតិញ្ចញ្ញា-
 យតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-
 តនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមំ ឈានំ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ អាណាសានញ្ចាយតនស្ស អា-
 ណាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស វិញ្ញាណ-
 ញ្ចាយតនំ អាតិញ្ចញ្ញាយតនស្ស អាតិញ្ចញ្ញាយតនំ
 នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទិព្វស្ស ចក្កស្ស បរិកម្មំ ទិព្វស្ស ចក្កស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

បរិកម្ម នៃទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃទុតិយជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃតតិយជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃអាកិញ្ចញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃអាកិញ្ចញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បឋមជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃទុតិយជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃអាកិញ្ចញ្ចាយតនជ្ឈាន អាកិញ្ចញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ក ជាបច្ច័យ នៃទិព្វចក្ក

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិព្វាយ សោតទាតុ-
 យា បរិកម្មំ ទិព្វាយ សោតទាតុយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឥទ្ធិវិធចញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ ឥទ្ធិវិ-
 ធចញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស
 បរិកម្មំ យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អនាគតំសញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ អនា-
 គតំសញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទិព្វំ ចក្កំ ទិព្វាយ សោតទាតុយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទិព្វា សោតទាតុ ឥទ្ធិវិធចញ្ញាណស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥទ្ធិវិធចញ្ញាណំ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចេតោបរិយញ្ញាណំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃទិព្វសោតណាតុ ជាបច្ច័យ នៃទិព្វ-
សោតណាតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃឥទ្ធិវិធិញ្ញាណ ជា
បច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃចេតោ-
បរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បរិកម្ម នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃបុព្វេនិវាសានុស្ស-
តិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃយថាកម្មបគញ្ញាណ ជា
បច្ច័យ នៃយថាកម្មបគញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃ
អនាគតំសញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតំសញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ទិព្វចក្ក ជាបច្ច័យ នៃទិព្វសោតណាតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ទិព្វសោតណាតុ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ឥទ្ធិវិធិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ចេតោបរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណំ យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ យថាកម្មបកញ្ញាណំ អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស មក្កស្ស
 បរិកម្មំ បឋមស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទុតិយស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស មក្ក-
 ស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស មក្ក-
 ស្ស បរិកម្មំ តតិយស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមោ មក្កោ ទុតិ-
 យស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទុតិយោ
 មក្កោ តតិយស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ តតិយោ មក្កោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ មក្កំ ឧបនិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ
 សមាបត្តិំ ឧប្បាទេន្តិំ ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជន្តិំ សដ្ឋារ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិំ មក្កោ សេក្ខានំ
 អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ និរុត្តិប្បដិ-
 សម្ពិទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិទាយ ហានាហានកោ-
 សល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃយថា-
 កម្មុបគញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ យថាកម្មុបគញ្ញាណ ជាបច្ច័យ
 នៃអនាគតំសញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃបឋមមគ្គ ជា
 បច្ច័យ នៃបឋមមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃទុតិយមគ្គ ជា
 បច្ច័យ នៃទុតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃតតិយមគ្គ
 ជាបច្ច័យ នៃតតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃចតុត្ថមគ្គ
 ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បឋមមគ្គ ជាបច្ច័យ
 នៃទុតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ទុតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃតតិយ-
 មគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថមគ្គ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យមគ្គ ធ្វើសមាបត្តិ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ពិចារណាលើញ្ញាច្យាសំ នូវពួកសង្ខារ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិន
 មែនខ្លួន មគ្គ របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃអត្ថប្បដិសម្ពិទ្ធ
 ធម្មប្បដិសម្ពិទ្ធ និរុត្តិប្បដិសម្ពិទ្ធ បដិភាណប្បដិសម្ពិទ្ធ និងឋានាឋាន-
 កោសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៤៥] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 បកត្តូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ ទានំ ទត្វា
 សីលំ សមាទយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 លាណា វុដ្ឋហិត្វា លាណំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
 ទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។
 បកត្តូបនិស្សយោ សទ្ធ�ំ ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្រេតិ
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សីលំ . . . សុតំ . . . ចាកំ . . . បញ្ញា
 ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្រេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សទ្ធា . . .
 សីលំ សុតំ ចាកោ . . . បញ្ញា វាកស្ស ទោសស្ស
 មោហាស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៦] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស-
 យោ អរហា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៤៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។
 អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
 ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើត
 ឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើពួក
 កុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញចាកឈាន ធ្វើ
 ឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯបកតូ-
 បនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 សីល . . . សុតៈ . . . ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . . បញ្ញា ជាបច្ច័យ
 នៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ គឺ ព្រះអរហន្ត
 ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនន្តបនិស្សយោ កុសលំ វុដ្ឋានស្ស មក្កោ ផលស្ស
 សេក្ខានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា
 វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនកុសលំ ផល-
 សមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បកត្ថបនិស្សយោ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ អត្តានំ អតា-
 បេតិ បរិតាបេតិ បរិយិដ្ឋិម្ភលកំ ទុក្ខំ បច្ចនុកោតិ
 សីលំ . . . សុតំ . . . ចាកំ . . . បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ
 អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយិដ្ឋិម្ភលកំ ទុក្ខំ
 បច្ចនុកោតិ សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ . . .
 បញ្ញា កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលំ កម្មំ វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរហា មក្ខំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បន្នំ កិរិ-
 យសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បន្នំ សមាបន្តតិ សទ្ធាវេ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ មក្កោ អរ-
 ហតោ អត្ថប្បជិសម្ពិទាយ ធម្មប្បជិសម្ពិទាយ និរុត្តិប្ប-
 ជិសម្ពិទាយ បដិកាលាប្បជិសម្ពិទាយ ហានាហានកោ-
 សល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្កោ
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ កុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃ
 ផល អនុលោម របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ
 នេវសញ្ញនាសញ្ញាយតនកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្ថប-
 និស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅ-
 សព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល សីល . . . សុតៈ . . .
 ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ទទួល
 ទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . .
 បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យមគ្គ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់
 កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ
 ឃើញច្បាស់ នូវពួកសង្ខារ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ របស់
 ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ នៃអត្ថប្បដិសម្មិទា ធម្មប្បដិសម្មិទា និរុត្តិប្បដិ-
 សម្មិទា បដិកាណប្បដិសម្មិទា និងឋានាឋានកោសល្យ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូ-
 បនិស្សយោ រាតំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 ករុំ កត្វា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ បុរិមា បុរិមា
 អកុសលា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អកុសលាទំ
 ខន្ធាទំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកតូប-
 និស្សយោ រាតំ ឧបនិស្សាយ ចាណំ ហានតិ អទិន្នំ អា-
 ទិយតិ មុសា ភណាតិ បិសុណំ ភណាតិ ជរុសំ ភណាតិ
 សម្មំ បលបតិ សន្ធិំ ធិន្ធតិ និល្លោបំ ហារតិ ឯកាកា-
 រិកំ ករោតិ បរិបន្តេ តិដ្ឋតិ បរទារំ កច្ចតិ កាម-
 យាតំ ករោតិ និកមយាតំ ករោតិ មាតរំ ជីវិតា រោ-
 រោមេតិ បិតរំ ជីវិតា រោរោមេតិ អរហន្តំ ជីវិតា រោរោ-
 មេតិ ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាភតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ
 សង្ឃំ ភិទ្ធតិ ទោសំ ឧបនិស្សាយ . . . មោហំ ឧប-
 និស្សាយ មាទំ ឧបនិស្សាយ ទិដ្ឋិ ឧបនិស្សាយ . . .
 បត្តទំ ឧបនិស្សាយ ចាណំ ហានតិ ។ មេ ។ សង្ឃំ ភិទ្ធតិ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៤៧] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកត្ថូបនិស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យ
 ធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ
 រាគៈនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យធ្ងន់
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ ពួកអកុ-
 សលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្ថូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរាគៈ
 ហើយសម្លាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ និយាយកុហក
 និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យរោយរាយ កាត់
 ទី-ត លបឆក់ទ្រព្យគេ បួនយកទ្រព្យក្នុងផ្ទះ ១ ឈរចាំដណ្តើមទ្រព្យ
 គេក្បែរផ្ទះ លួចភរិយាបុគ្គលដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម
 ផ្តាច់បង់ជីវិតមាតា ផ្តាច់បង់ជីវិតបិតា ផ្តាច់បង់ជីវិតព្រះអរហន្ត ធ្វើព្រះ
 លោហិត នៃព្រះតថាគត ឲ្យពុរពង ដោយទោសចិត្ត បំបែកសង្ឃ
 អាស្រ័យទោសៈ... អាស្រ័យមោហៈ អាស្រ័យមានៈ អាស្រ័យទិដ្ឋិ...
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់សត្វ ។ លេ ។ បំបែកសង្ឃ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

រាតោ . . . ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា
រាតស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា
បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៨] ចាណាតិចាតោ ចាណាតិចាតស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណាតិចាតោ អទិដ្ឋា-
នានស្ស . . . កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវានស្ស
បិសុណាវាចាយ ឝរុសវាចាយ សម្មប្បលាបស្ស
អភិជ្ឈាយ ព្យាចានស្ស . . . មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អទិដ្ឋានានំ អទិដ្ឋានានស្ស
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវានស្ស ។ សង្ខតំ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ចាណាតិចាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ចក្កំ ពន្លិតព្វំ ។

[៥៤៩] កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវានោ បិសុណា-
វាចា ឝរុសវាចា សម្មប្បលាចោ អភិជ្ឈា ព្យាចានោ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចាណាតិចាតស្ស . . . អទិដ្ឋានានស្ស
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវានស្ស បិសុណាវាចាយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

រាគៈ . . . ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ
នៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៨] បាណាតិបាត ជាបច្ច័យ នៃបាណាតិបាត ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បាណាតិបាត (ជាបច្ច័យ) នៃអទិន្នាទានៈ . . . កាមេ-
សុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណារាវា ផុសវាចា សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈា
ព្យាបាទៈ . . . ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
អទិន្នាទាន (ជាបច្ច័យ) នៃអទិន្នាទានៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ (ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ) និងបាណាតិបាតៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈផងចុះ ។

[៥៤៩] កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណារាវា ផុស-
វាចា សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទៈ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆា-
ទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃបាណាតិបាតៈ . . .
ជាបច្ច័យ នៃអទិន្នាទានៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណារាវា

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ធរុសវាចាយ សម្មប្បលាបស្ស អភិជ្ឈាយ ព្យាចានស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] មាតុយាតកម្មំ មាតុយាតកម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បិតុយាតកម្មំ បិតុយាត-
កម្មស្ស . . . អរហន្តយាតកម្មស្ស រុហិរុប្បាទកម្មស្ស
សង្ឃភេទកម្មស្ស . . . និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បិតុយាតកម្មំ បិតុយាត-
កម្មស្ស . . . អរហន្តយាតកម្មស្ស រុហិរុប្បាទកម្មស្ស
សង្ឃភេទកម្មស្ស និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា . . . មាតុយាត-
កម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហន្ត-
យាតកម្មំ . . . រុហិរុប្បាទកម្មំ . . . សង្ឃភេទកម្មំ . . .
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ មាតុយាតកម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បិតុយាតកម្មស្ស . . .
អរហន្តយាតកម្មស្ស . . . រុហិរុប្បាទកម្មស្ស . . .
សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ចក្កំ កាតព្វំ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ផុសវាចា សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បិតុយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ) នៃបិតុយាតកម្ម . . . នៃ
អរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម និងសង្ឃភេទកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃ
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បិតុយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ)
នៃបិតុយាតកម្ម . . . នៃអរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម សង្ឃភេទកម្ម
និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ អរហន្តយាតកម្ម . . . រុហិរុប្បាទកម្ម . . . សង្ឃភេទ-
កម្ម . . . និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នៃបិតុយាតកម្ម . . . អរហន្តយាតកម្ម . . .
រុហិរុប្បាទកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃភេទកម្ម ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើជាចក្កៈផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៥០] អកុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកត្តបនិស្សយោ
 រាតំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧទោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ មក្កំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ទោសំ . . . មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ . . .
 បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧទោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ មក្កំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ រាគោ . . . ទោសោ មោហោ
 មាណោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ចាលំ ហន្តា តស្ស បដិយាតត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ
 សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ
 ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ អទិន្នំ អាទិយិត្តា
 . . . មុសា កណិក្ខា បិសុណំ កណិក្ខា ធរុសំ កណិក្ខា
 សម្មំ បលបិត្តា សន្តិ ធិន្តិត្តា ជិល្លោបំ ហរិត្តា
 ឯកាការិកំ ករិត្តា បរិបន្តេ បត្តា បរទារំ កត្តា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៥១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរាគៈ ហើយ ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ទោសៈ . . . មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ។ រាគៈ . . . ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធាសីលៈ សុតៈ ចាតៈ និងបញ្ញា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ (បុគ្គល) សម្លាប់សត្វ ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការឃាត់ នូវផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) យកទ្រព្យ ដែលគេមិន បានឲ្យ . . . និយាយកុហក និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យរោយរាយ កាត់ទី-ត លបឆក់ទ្រព្យគេ ឬនយកទ្រព្យគេ ក្នុងផ្ទះ ១ ឈរចាំដណ្តើមយកទ្រព្យគេក្បែរផ្ទះ លួចភរិយាអ្នកដទៃ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

តាមឃាតំ ករិត្វា . . . និកមឃាតំ ករិត្វា តស្ស បដិឃា-
តត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ
កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ
ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។
មាតរំ ដីវិតា វោរោមេត្វា តស្ស បដិឃាតត្តាយ ទានំ
ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ កកោតិ ។
មិតរំ ដីវិតា វោរោមេត្វា . . . អរហន្តំ ដីវិតា វោរោ-
មេត្វា . . . ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាភតស្ស លោហិតំ ឧប្បា-
ទេត្វា . . . សជ្ឈំ ភិទ្ធិត្វា តស្ស បដិឃាតត្តាយ ទានំ
ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ កកោតិ ។

[៥៥២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកត្វបនិស្សយោ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ អកុសលំ
វុដ្ឋានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកត្វ-
បនិស្សយោ រាគំ ឧបនិស្សាយ អត្តានំ អាតាមេតិ
បរិតាមេតិ បរិយិដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខំ បច្ចុនុកោតិ ទោសំ . . .
មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ អត្តានំ អា-
តាមេតិ បរិតាមេតិ បរិយិដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខំ បច្ចុនុកោតិ ។
រាគោ . . . ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ . . .

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

សម្លាប់អ្នកស្រុក . . . សម្លាប់អ្នកនិគម ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើ
 ឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង
 ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើត
 ឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការឃាត់ នូវផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល)
 ផ្តាច់បង់ជីវិតមាតា ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ ដល់ការឃាត់ នូវផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) ផ្តាច់បង់ជីវិត
 បិតា . . . ផ្តាច់បង់ជីវិត ព្រះអរហន្ត . . . ធ្វើព្រះលោហិត របស់ព្រះ
 តថាគត ឲ្យពុរពងឡើង ដោយទោសចិត្ត . . . បំបែកសង្ឃ ហើយ
 ឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការឃាត់
 នូវផលនៃកម្មនោះ ។

[៥៥២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។
 អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរាគៈ ហើយ
 ធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល
 ទោសៈ . . . មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា
 ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការ
 ស្វែងរកជាមូល ។ រាគៈ . . . ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

បត្តនា កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អកុសលំ កម្មំ វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៥៣] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូ-
 បនិស្សយោ អរហា ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
 និព្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ ផលស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បុរិមា បុរិមា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាក-
 តានំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កវដ្តិ
 អារដ្ឋនាយ កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនកិរិយំ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកតូបនិស្សយោ កាយិកំ
 សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមា-
បត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៥៣] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកត្ថូបនិស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល
ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ។ អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាក-
តក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ
ក្រោយៗ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កវង្គ ជាបច្ច័យ នៃអារវដ្ឋនា
កិរិយា ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គល កាល
ចេញ ចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្ថូបនិស្ស័យ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧតុ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 ឧតុ ភោជនំ . . . សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស
 សុខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា
 កាយិកំ សុខំ ឧបនិស្សយ អនុប្បន្នំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បន្នំ សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . .
 ឧតុ ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សយ អនុប្បន្នំ
 កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បន្នំ សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ រដូវ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ភោជន ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន
 . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយិកសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យកាយិក-
 សុខ ហើយធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូល
 កាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ឃើញច្បាស់ នូវពួកសង្ខារ
 ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាយិកទុក្ខ . . . រដូវ ភោជន
 . . . ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យសេនាសនៈ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ឃើញច្បាស់ នូវពួកសង្ខារ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៥៤] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូប-
និស្សយោ សេក្ខា ផលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ
កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោទានស្ស
មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរូប-
និស្សយោ អារជ្ជនា កុសលានំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ កាយិកំ
សុខំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
ឧចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
ឧប្បាទេតិ មក្កំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ
ឧប្បាទេតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧតុំ . . . កោជនំ . . .
សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមា-
ទិយតិ ឧចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ
ទុក្ខំ ឧតុំ កោជនំ . . . សេនាសនំ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៥២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ វោទានៈ និងមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្ថបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិកទុក្ខ . . . រដូវ . . . ភោជន . . . (បុគ្គល) អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន រក្សាសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា សីល សុតៈ ចាគៈ និងបញ្ញា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៥៥] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូប-
 និស្សយោ ចក្កំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ
 តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 សោតំ . . . យានំ ជីវំ កាយំ រូបេ សទ្ធេ កន្ធេ
 រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ វិចាកាព្យាកតេ កិរិយាព្យា-
 កតេ ខន្ធេ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ
 កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបនិស្ស-
 យោ អារជ្ជនា អកុសលានំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ កាយិកំ
 សុខំ ឧបនិស្សាយ ចានាំ ហនតិ អទិដ្ឋំ អាទិយតិ
 មុសា កណាតិ បិសុណាំ កណាតិ ដរុសំ កណាតិ
 សម្មំ បលបតិ សន្ធិំ ទិដ្ឋតិ និល្លោបំ ហរតិ ឯកាកា-
 រិកំ ករោតិ បរិបន្តេ តិដ្ឋតិ បរទារំ កច្ចតិ កាមយាតំ
 ករោតិ និកមយាតំ ករោតិ មាតរំ ដីវិតា វោរោមេតិ
 បិតរំ ដីវិតា វោរោមេតិ អរហន្តំ ដីវិតា វោរោមេតិ
 ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាកតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ
 សង្ឃំ ភិក្ខុតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧតុំ . . . កោជនំ . . .

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៥៥] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
 បកតូបនិស្ស័យ ។ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើចក្ខុ ឲ្យធ្ងន់
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើចក្ខុនោះ
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ
 ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . វត្ថុ ធ្វើពួកវិបា-
 កាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេក-
 អរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបនិស្ស័យ គឺ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួក
 អកុសលក្ខន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល)
 អាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយសម្លាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបាន
 ឲ្យ និយាយកុហក និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយ
 ពាក្យរោយរាយ កាត់ទី-ត លបឆក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យគេក្នុងផ្ទះ
 មួយ ឈរចាំដណ្តើមទ្រព្យគេក្បែរផ្ទះ លួចភរិយាអ្នកដទៃ សម្លាប់អ្នក
 ស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម ផ្តាច់បង់ជីវិតមាតា ផ្តាច់បង់ជីវិតបិតា ផ្តាច់បង់
 ជីវិតព្រះអរហន្ត ធ្វើព្រះលោហិត នៃព្រះតថាគត ឲ្យពុរពង ដោយ
 ទោសចិត្ត បំបែកសង្ឃ កាយិកទុក្ខ . . . រដូវ . . . កោជន . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ចាលំ ហានតិ ។ សង្ខតំ ។
សង្ខំ ភិទ្ធពតិ ។ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
ឧតុ កោជនំ . . . សេនាសនំ រាគស្ស ទោសស្ស
មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៦] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុ-
រេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . ឃានំ ជីវំ
កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុណ
រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ ។
រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សទ្ធាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស កន្ធាយតនំ ឃាន-
វិញ្ញាណស្ស រសាយតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយ-
តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បំបែក
សង្ឃ ។ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន . . . សេនា-
សនៈ ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តី
ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៥៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្ម-
ណបុរេជាត គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជា
ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួក
សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ គន្ធា-
យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឃានវិញ្ញាណ រសាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជា-
តប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ឃាតាយតនំ ឃានវិញ្ញាណាស្ស ជីវ្ហាយតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណាស្ស បុរេជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចាកាព្យាកតានំ កិរិយា-
ព្យាកតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៧] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
ជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ សេក្ខា វា បុច្ឆដ្ឋនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ . . . ឃានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សទ្ធូ កន្ធូ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ធិំ សុណានិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុ-
បុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ អភិណន្ធពតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . ឃានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឃានាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឃានវិញ្ញាណ ជិវ្ហាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃជិវ្ហវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . ឃានៈ . . . ជិវ្ហាកាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៨] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធចក្ខុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហាកាយ ពួករូប

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សន្តោ កន្តោ វសេ ជាដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ
អភិណ្ណតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
វិចិត្តិក្ខា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អកុសលានំ ខន្ធានំ
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៩] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា កុសលា
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អកុសលា
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា វិចាកាព្យា-
កតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . (បុគ្គល) ត្រេកអរ
រីករាយ នឹងវត្ថុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធវត្ថុនោះ ទិដ្ឋិ កើត
ឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើត
ឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបច្ច័យ
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបច្ច័យ
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួក
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៦២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
 ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ កុសលាណំ ខន្ធាណំ អាសេ-
 វេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុ-
 លោមំ វោទានស្ស កោត្រភុ មគ្គស្ស វោទានំ មគ្គស្ស
 អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៣] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
 ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អកុសលាណំ ខន្ធាណំ អាសេ-
 វេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៤] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កិរិយា-
 ព្យាកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ កិរិយាព្យាក-
 តាណំ ខន្ធាណំ អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៦២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអាសេវន-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជា
បច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៦៣] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុស-
លក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៦៤] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួក
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៦៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយកិម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
កិម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៦៦] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណខណិកា ។
សហជាតា កុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណខណិកា កុសលា
ចេតនា វិចាកានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
កតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា
ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ
រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ចេតនា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ទានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៩] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណខណិកា ។
សហជាតា អកុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណខណិកា
អកុសលា ចេតនា វិចាកានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច
រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៦៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
ឯនានាខណិកៈ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ និងពួក
កដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
ឯនានាខណិកៈ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ និង
ពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកាព្យាកតា
 កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិកូលោ វិចារកាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចេតនា វត្ថុស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកាព្យាកតោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស
 ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច
 រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៧០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតចេតនា និងកិរិយាព្យាកតចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

វិចាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ទានំ
 កដត្តា ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ទា ឯកស្ស ខន្ទស្ស កដត្តា ច រូចានំ វិចាក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ទានំ កដត្តា
 ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ទា វត្ថុស្ស
 វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៣] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា អាហារា សម្ម-
 យុត្តកានំ ខន្ទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៤] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា អាហារា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
 កតស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានព្វ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៦] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា អាហារា
 សម្មយុត្តកានំ ខន្ទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធន ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងព្រកកដត្តារូប ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងព្រកកដត្តារូប ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងព្រកកដត្តារូប ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ព្រកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអាហារ-
រដ្ឋប្បច្ច័យ គឺ ព្រកកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃព្រកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
អាហាររដ្ឋប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអាហារ-
រដ្ឋប្បច្ច័យ គឺ ព្រកកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃព្រកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
អាហាររដ្ឋប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយអាហាររដ្ឋប្បច្ច័យ គឺ ព្រកកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃព្រកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធ និងព្រកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហាររដ្ឋប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអាហារ-
រដ្ឋប្បច្ច័យ គឺ ព្រកអកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃព្រកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
អាហាររដ្ឋប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៧៧] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា អាហារា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៩] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតា
កិរិយាព្យាកតា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខុណោ វិចាកាព្យាកតា អាហារា សម្មយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតទ្បីកាហោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨០] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៧៧] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៧៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យា-
កតធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៧៩] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតាហារ និងពួកកិរិយាព្យាកតាហារ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហា-
រប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកវិបាកាព្យាកតាហារ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកកដត្តារូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡីកា-
រាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៨០] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៨១] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ឥន្ទ្រិយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨៣] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨៤] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ឥន្ទ្រិយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨៥] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៨១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨៣] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨៥] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យា-
កតធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨៦] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតា កិរិយា-
 ព្យាកតា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាណព្វ រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សោតិន្ទ្រិយំ សោតវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ យានិន្ទ្រិយំ យានវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជិន្ធិន្ទ្រិយំ ជិន្ធិវិញ្ញាណស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដីវិតិន្ទ្រិយំ
 កដត្តារូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 លានប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិ លានដ្ឋានិ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ លានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨៨] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 លានប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិ លានដ្ឋានិ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូចានំ លានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥៨៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតឥន្ទ្រិយ និងពួកកិរិយាព្យាកតឥន្ទ្រិយ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធន៍ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកវិបាកាព្យាកតឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធន៍ និងពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្កុន្ទ្រិយ ជា
 បច្ច័យ នៃចក្កុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ សោតិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ
 នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឃានិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃឃា-
 នវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជិវ្ហុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហវិញ្ញាណ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ច័យ ។

[៥៨៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឈាន-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
 យុត្តកក្ខន្ធន៍ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៨៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឈាន-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៥៨៩] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
កតស្ស ច ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណានដ្ឋានិ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩១] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណានដ្ឋានិ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៣] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតានិ កិរិ-
យាព្យាកតានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

[៥៨៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៨៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយឈាន- ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប- យុត្តិកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៨៩] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឈាន- ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស- មុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៩០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកត- ធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៩១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឈា- នប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គឈាន ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ និងកិរិយាព្យាកតៈ ជា បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកាព្យាកតានិ ឈានដ្ឋានិ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ ឈានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៩៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិ មក្កដ្ឋានិ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៥] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិ មក្កានិ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិ
មក្កដ្ឋានិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៩៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
កតស្ស ច ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុស-
លានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានព្វ រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មក្កដ្ឋានិ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអង្គឈាន ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកកដត្តារូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៩៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តិកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៧] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិ-
កក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩៨] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មក្កដ្ឋានិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៩] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតានិ កិរិយា-
ព្យាកតានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្ធិក្ខុលោ វិចាកាព្យាកតានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៦០១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៩៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៩] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យា-
កតធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០០] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ និងកិរិយាព្យាកតៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអង្គមគ្គ ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកកដត្តារូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារោ

ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធជានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស
ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ
ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធជានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធជានំ សម្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៣] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតោ
កិរិយាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធជានំ
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស
ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ
ខន្ធជានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធជានំ
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស
ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ
ទ្ធិន្នំ ខន្ធជានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៣] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ និងកិរិយាព្យាកតៈ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦០៤] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា កុសលា
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៦០៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា អកុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុសលា
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៦០៦] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចាកាព្យាកតា កិរិយា-
 ព្យាកតា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចាកាព្យាកតា
 ខន្ធា កេដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦០៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
កុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៥] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
អកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត
គឺ ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកវិបាកា-
ព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ
 ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោ-
 តាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ឃាណាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចាកាព្យាក-
 តានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យា-
 កតា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៧] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ កុសលានំ
 ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អកុស-
 លានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោ-
 តវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឃាន-
 វិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួក
 កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកវិបាកា-
 ព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៨] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦០៩] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦១០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា កុសលោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា កុសលោ
 ខន្ធោ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៦១១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
 កតស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុ-
 សលោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អត្តិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦០៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអត្តិ-
ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទ ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១០] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអត្តិ-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ៣ និងពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១ និងពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ២ និងពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦១២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦១៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា អកុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុសលា
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៦១៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦១២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយអត្តិ-
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធទ ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១៣] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
មុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យា-
កតធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ៣
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ១
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ២
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦១៥] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ វិចាកាព្យាកតោ
កិរិយាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ
រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កដត្តា ច
រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
វត្ថុស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ មហា-
ក្ខតានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦១៥] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយអត្តិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ បច្ចាជាតិ អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។
 សហជាតិ គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ១ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ និងពួកកដត្តារូប ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ និងពួកកដត្តារូប ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ និងពួកកដត្តារូប ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត៣
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ កេដត្តារូចានំ ឧចា-
 នារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ . . . អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្តំ មហាក្ខតានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អត្តិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្តំ មហាក្ខតានំ អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 កេដត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជាតំ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សទ្ធ
 តន្តោ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អ-
 នត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ
 សោតនាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញា-
 ណាស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្ទាយតនំ ។ បេ ។
 កន្ទាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណាស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណាស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ
 សោតវិញ្ញាណាស្ស យានាយតនំ យានវិញ្ញាណាស្ស

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និងពួក
 ឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .
 ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ នៃ
 មហាក្ខត ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និង
 ពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញ
 ច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . ឃានៈ
 ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . .
 ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយ
 ទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុ-
 វិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ ។ បេ ។ គន្ធាយតនៈ រសា-
 យតនៈ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ឃានាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឃានវិញ្ញាណ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចាកាព្យាក-
 តានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បច្ឆាជាតា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កតទ្បិកាហោ អាហារោ ឥមស្ស កា-
 យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបដីវិតិទ្ធិយំ
 កដត្តារូទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦១៦] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ សេក្ខា វា បុត្តដ្ឋនា
 វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ
 រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សន្តិ ទិញាយ សោត-
 នាតុយា សទ្ធិំ សុណាន្តិ ។ វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦១៧] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ
 អភិណ្ណតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជិវ្ហាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកាព្យាក-
តក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ
ពួកវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កពឡីកាវហារ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ រូបដីវិតិទ្រ្ទិយ ជាបច្ច័យ នៃពួក
កដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអត្តិ-
ប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនក្តី ឃើញ
ច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . .
យានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ
. . . ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញ
រូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៦១៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ នឹង
ចក្ខុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធចក្ខុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វិចិត្តិក្ខា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជីវំ កាយំ រូបេ សន្នេ
 កន្ធនេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធគិ
 តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុ អកុសលានំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៦១៨] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា កុ-
 សលស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ ។ សហជាតោ កុសលោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៦១៩] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា កុ-
 សលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា កុសលា ខន្ធា
 ច កតព្វីកាវោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

វិចិត្រា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
 សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួក
 រស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ រាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធវត្ថុនោះ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ។ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦១៨] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ
 កុសលក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។
 ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦១៩] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យា-
 កតធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ
 និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត
 គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី កតឡើយការហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា កុសលា
ខន្ធា ច រូបដីវិតិច្ឆិយញ្ច កេត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៦២០] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អកុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អកុសលោ ឯកោ
ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាង្គំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិង្គំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦២១] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា
អកុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុ-
សលា ខន្ធា ច កេត្តារូចានំ អាហារោ ច ឥមស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
អកុសលា ខន្ធា ច រូបដីវិតិច្ឆិយញ្ច កេត្តារូចានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រ្ទិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦២០] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអកុសល-
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហ-
ជាត គឺ អកុសលក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦២១] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និង
ឥទ្ធិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ
ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី កពឡីការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រ្ទិយក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦២២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 នត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា កុសលានំ ខន្ធានំ នត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខត្តំ ។ យថា អនន្តរប្បច្ចយំ ឯវំ
 វិត្តារេតព្វំ ។

[៦២៣] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 វិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា កុសលានំ ខន្ធានំ វិកតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខត្តំ ។ យថា អនន្តរប្បច្ចយំ ឯវំ
 វិត្តារេតព្វំ ។

[៦២៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អវិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 សង្ខត្តំ ។ យថា អត្តិប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ញាវារស្ស វិកង្កោ និដ្ឋិតោ ។

កុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦២២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរប្បច្ច័យ យ៉ាងណា (នត្តិប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៦២៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយវិគតប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរប្បច្ច័យ យ៉ាងណា (វិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៦២៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ២ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អត្តិប្បច្ច័យ យ៉ាងណា (អវិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ការចែកបញ្ហាវារៈ (តែប៉ុណ្ណោះ) ។

អភិធម្មបិដកេ
 បដ្ឋានស្ស បឋមោ ភាគោ
 ❖❖❖
 អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ បុរិមំ
 មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
មាតិកានិក្ខេបវារោ.....	១
បច្ចយវិភង្គវារោ.....	"

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ
 កុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ.....	១៧
ឧទ្ទេសោ.....	"
អនុលោមំ.....	"
បច្ចនីយំ.....	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	៣១
បច្ចនីយានុលោមំ.....	៣៤
និទ្ទេសោ.....	៣៦
អនុលោមំ.....	"
បច្ចនីយំ.....	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	៨១

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បឋមភាគ

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន ខាងដើម

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
មាតិកានិក្ខេបវារៈ	១
បច្ចយវិភង្គវារៈ	"

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ.....	១៧
ឧទ្ទេស	"
អនុលោម.....	"
បច្ចនីយៈ.....	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ.....	៣១
បច្ចនីយានុលោម	៣៤
និទ្ទេស	៣៦
អនុលោម.....	"
បច្ចនីយៈ.....	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ.....	៨១

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុនីយានុលោមំ	១០០
សហជាតវារោ.....	១១៨
អនុលោមំ.....	"
បច្ចុនីយំ	១២២
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	១២៣
បច្ចុនីយានុលោមំ	១២៤
បច្ចុយវារោ	១២៥
អនុលោមំ.....	"
បច្ចុនីយំ	១៤៨
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	១៦២
បច្ចុនីយានុលោមំ	១៧៤
និស្សយវារោ.....	១៨៨
អនុលោមំ.....	"
បច្ចុនីយំ	១៩២
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	១៩៤
បច្ចុនីយានុលោមំ	១៩៥
សំសដ្ឋវារោ	១៩៦
អនុលោមំ.....	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុនីយានុលោម	១០០
សហជាតវារៈ	១១៨
អនុលោម.....	"
បច្ចុនីយៈ.....	១២២
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	១២៣
បច្ចុនីយានុលោម	១២៤
បច្ចុយវារៈ	១២៥
អនុលោម.....	"
បច្ចុនីយៈ.....	១២៨
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	១៦២
បច្ចុនីយានុលោម	១៧៤
និស្សយវារៈ.....	១៨៨
អនុលោម.....	"
បច្ចុនីយៈ.....	១៩២
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	១៩៤
បច្ចុនីយានុលោម	១៩៥
សំសង្កវារៈ	១៩៦
អនុលោម.....	"

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុនីយំ	២០១
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	២០៩
បច្ចុនីយានុលោមំ	២១៧
សម្បយុត្តវារោ.....	២២៥
អនុលោមំ.....	"
បច្ចុនីយំ	២២៧
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	២២៨
បច្ចុនីយានុលោមំ	"
បញ្ញាវារោ	២២៩
វិភង្កោ.....	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុនីយៈ.....	២០១
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	២០៧
បច្ចុនីយានុលោម	២១៧
សម្បយុត្តិវារៈ	២២៥
អនុលោម.....	”
បច្ចុនីយៈ.....	២២៧
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	២២៨
បច្ចុនីយានុលោម	”
បញ្ហាវារៈ	២២៧
វិភង្គ.....	”

